సంపుటము XV
నెం. 4

22 ఆగస్టు, 1991,
గురువారము,
(శక సం. 1913,
శ్రావణం-31).

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ కార్యకలాపములు

అధికార నివేదిక

విషయ సూచిక

		పేజీ.నెం.
1.	తీర్మానము: శ్రీ ఎం. నరసింహులు సస్పెన్షను గురించి ..	477
2.	ప్రశ్నలు - వాగ్రూప సమాధానములు ..	488
3.	సభా కార్యక్రమము ..	520
4.	ప్రకటన: రూలు - 304 క్రిందగల మొదటి అంశము వాయిదా గురించి ..	535
5.	రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన విషయము: చలకుర్తి గ్రామంలో బలహీనవర్గాలకు చెందిన శ్రీమతి ముత్యమ్మను దిగంబరం కావించుట గూర్చి.	535
6.	1991-92 సం. నకు బడ్జెటుపై సాధారణ చర్చ (రెండవ రోజు)	570

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ ముద్రణాలయము కమీషనరుగారిచే శాసనసభ ముద్రణాలయమున, హైదరాబాదునందు ముద్రింపబడినది
1991.

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ

ప్రధానాధికారులు

సభాపతి	: శ్రీ డి. శ్రీపాదరావు
ఉపసభాపతి	: శ్రీ ఏ. ధర్మారావు
అధ్యక్షుల పేర్ల పట్టిక	: శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు
	: శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి
	: శ్రీ డి. నరసయ్య
	: శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి
	: శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు
	: శ్రీ డి. చినమల్లయ్య
కార్యదర్శి	: శ్రీ ఏ.వి.జి. కృష్ణమూర్తి
సంయుక్త కార్యదర్శులు	: శ్రీ పి. సత్యనారాయణ శాస్త్రి
	: శ్రీమతి ఎస్.జి. సుమిత్రాబాయి
ఉప కార్యదర్శులు	: శ్రీ ఏ. పద్మనాభన్
	: శ్రీమతి ఎం.వి.ఎస్. జయలక్ష్మి
	: శ్రీ టి.వి. రామారావు
సహాయ కార్యదర్శులు	: శ్రీ జి. రంగారెడ్డి
	: శ్రీ కె. శౌరిరెడ్డి
	: శ్రీ ఏ. సత్యనారాయణమూర్తి
	: శ్రీ డి. సుబ్రహ్మణ్యం
	: శ్రీ ఏ.డి. భాస్కరరెడ్డి
	: శ్రీ బి. శ్రీనివాసులు
	: శ్రీ టి.ఎస్. రామచంద్రరావు
	: శ్రీ వి. వెంకటారావు
	: శ్రీ ఎస్. స్కైలాస్
చీఫ్ రిపోర్టరు	: శ్రీ వై. వెంకటేశ్వరరావు
	: శ్రీ ఎమ్.హెచ్. కేశవరావు

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ చర్చలు

అధికార నివేదిక

(ఐదవ సమావేశము నాల్గవ రోజు)

గురువారము, 22 అ[illegible], 1[illegible]

(సభ ఉదయం 8 30 గంటలకు సమావేశమైనది)

(సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో వున్నారు)

తీర్మానము

శ్రీ ఎం. నరసింహులు నిరాహార దీక్ష గురించి

Mr. Speaker:- Now Question No. 2217 please.

(Interruption by Sri M. Narasimhulu)

The previous habit - we have to forget but we are not going to forget also.

శ్రీ ఎం నరసింహులు (ఆలేరు):- అధ్యక్షా, మందూరు హరిజనులకు న్యాయం జరిగే వరకు యీ సభ జరగడానికి వీలులేదు. నేను యీ సభలో ఆమరణ నిరాహార దీక్షకు పూనుకోవడానికి నిర్ణయించుకున్నాను. ఇంతవరకు పోలీసులను అరెస్టు చేయలేదు. అక్కడ హరిజనులు శోకార్తులై వున్నారు. దయచేసి యీ రాష్ట్రములో వున్నటువంటి హరిజనులకు న్యాయం చేయండి. వారికి న్యాయం జరిగే వరకు నేను యి సభలో నిరాహార దీక్ష చేస్తాను.

Mr. Speaker:- How can it be if you are going to stall the proceedings daily? There is a principle.

(Then, Sri M. Narasimhulu, left his seat and sat on the floor in the Well)

Mr. Speaker:- Question No. 2217 please.

Sri P.Ashoka Gajapathi Raju (Vizianagaram):- Sir, please bring the House into order.

---

* An asterisk before the name indicates confirmation by the Member.

J. No. 174-1

Mr. Speaker:- How can I, if all of you are not co-operating? I request all of you to ask the Hon'ble Member to occupy his seat and help in bringing the House into order. Mr. Ashoka Gajapathi Raju, వేగిరపడవలసినవసరం లేకుండా, అందరు కోఆపరేట్ చేసి, యిది పనికిరాదని, మీరు కూడ చెప్పవలసిన ధర్మం వుందిగదా.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Sir, kindly bring the House into Order.

Mr. Speaker:- If you do not co-operate, we cannot have the Question Hour. But we are having the same habit, what we had also previously - that has run down. You cannot stall the House... The Assembly is not meant for that.

శ్రీ ఎస్. రాఘవరెడ్డి (సకేశ్రికల్):- అధ్యక్షా ఒకరు వెల్‌లో కూర్చుంటే సభ ఆర్డరులో వున్నట్లా?

మిస్టర్ స్పీకర్.- మీరు చెప్పండి. ఏమి చేయాలో?

శ్రీ ఎస్ రాఘవరెడ్డి:- మేము ఏమి చెప్పాలి? మీరే చెప్పాలి.

Mr. Speaker:- The Assembly cannot stall the business for that. ప్రతి క్వశ్చన్ అవర్‌లో, 'నా జీవితంలో యిదే పట్టు వుంది, ఏదీ లేదు మీరు చెప్పినా వినను' అంటే, - I want to name him also. ఒక బ్రదర్‌గా వారికి చెప్పడం జరిగింది. నిన్న క్వశ్చన్ అవర్ తరువాత మాట్లాడాము. మళ్ళీ మాట్లాడుదాము. ముఖ్యమంత్రిగారిని పిలుస్తాను, వారిని కూడ పిలుస్తాను ఛాంబరులోకి. ఏదైనా వుంటే డిస్కస్ చేద్దాము. దయచేసి అందరు కూర్చోండి. What is the use? I am not going to hear if all the six Members stand and go on speaking.

Mr. P. Ashoka Gajapathi Raju:- Sir, Point of Order. It is necessary that the House should be in order. When the House is out of order, it is our duty to bring it to your kind notice - and then it is your duty Sir. As we see it - please bring the House back to order.

Mr. Speaker:- There is no doubt.....

Mr. Ashoka Gajapathi Raju:- Sir, it is a very very bad precedence, having an Hon'ble Member sitting in the well and running the business of the House.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- ఆయనకు నచ్చ చెప్పే బాధ్యత ప్రభుత్వానికి లేదా?

Mr. Speaker:- Apart from it I have to request and ask you one thing. If it is continued like this, what should we do for that? Always there should not be a negative approach.

(Some opposition Hon. Members were on their legs)

Why should all of you stand like that, I do not understand and what is the point now? You can say one by one to make him understand and when the House is like that let me stand and tell it.

(Sri Y. Ramakrishnudu was also on his legs)

Mr. Speaker:- Please resume your seat.

Sri Y. Ramakrishnudu (Tuni):- Sir, there are other problems to bring to your notice.

Mr. Speaker:- But not to quote any democratic norms and Assembly Rules.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Sir, to bring the House into order - is definitely a difficult task, particularly when you have no responsive Government. I do understand that aspect. But it is the duty of the Chair, as we see it, to bring the House to order and you may kindly consult with the Leader of the House and take any decision you want. We had never been consulted on such decisions. That must be in consultation of the Leader of the House and kindly do it Sir.

Mr. Speaker:- You have drawn my attention. That is all. But you are making a speech.

Minister for Major Industries (Sri P.Ramachandra Reddy):- Sir, I want to draw the attention of the Hon'ble Member sitting in this House (in the Well) that let us not create a new Zero Hour before the Question Hour. Creating such tradition is very bad and first of all, we are suffering with one Zero Hour - which is not provided in the Rules. Please don't create a

tradition. Before the Question Hour, nothing should be there. The House must start the Question Hour. Don't create a new tradition. That is the first thing.

Secondly, we tried our best to convince Mr. M. Narasimhulu the Hon'ble Member last time. Everyday, if he is going to do such sittings - the value of such Satyagrahas and Dharnas, will be reduced. Sufficient discussion have been taken place. The Government has arrested. The Police has arrested large number of people. Some are absconding. If you know their address, you please give it to the Police. Please don't hesitate to do it. That is a different subject and I am not going into merit. But I suggest to the Hon'ble Members that if one Member wants to stall the entire Assembly, are we going to oblige him? At the cost of one man, it cannot be. Let him sit. Unless he obstructs physically - then let him sit. Let us proceed with the Business. Otherwise any Member wants to stall the Assembly sitting in the Well or sitting on the desk of his table and can obstruct the proceedings - and how much it will be, if one minute is gone. I suggest these two things to the Hon'ble Members not to insist as to whether he sits or he goes or whether he sits on his table. Please leave it for him to do. Leave it to the wisdom of the Hon'ble Member. He must realise his responsibility. We conducted him- we bowed before him - we requested him and we dragged him to his seat last time. Again he went and sat! There should be an end to it. Leave it to the Hon'ble Speaker and whenever he wants, he will take appropriate action. Please don't try to draw the attention of the Hon'ble Speaker toward his (Mr. M. Narasimhulu's) sitting. If you draw the attention of the Hon'ble Speaker, then, his (the Member's) purpose will be served to obstruct the proceedings - which we are not prepared to oblige and it should not be obliged.

Mr. Speaker:- The Question Hour cannot be run like this.

(Interruptions)

Sri G. Appala Suryanarayana (Srikakulam):- Sir, if you want to run the House, when one Member sits in the well, do you also want to run the House when more Members sit in the Well?

Mr. Speaker:- That is the question where, one Member is always expected to know please.

శ్రీ బి. బాల్‌రెడ్డి (కార్వాన్):- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు నర్సింహులుగారు ఏదైతే చుండూరు హరిజనుల పైన జరిగిన అత్యాచారం గురించి చెప్పారో - హంతకులను అరెస్టు చేయలేదంటున్నారు - దాని గురించి ఎవరికి బేధాభిప్రాయం లేదు, అందరం ఒప్పుకున్నాము. ముఖ్యమంత్రిగారు అరెస్టు చేయిస్తామన్నారు, కొందరిని చేశారు. దానిలో ఎవరికి బేధాభిప్రాయం లేదు. పార్టీ ప్రమేయం లేకుండా అందరు కూడ యీ యిష్యూ మీద మానవతా దృష్టితో న్యాయం చేకూర్చాలని కోరాము. అందరం ఒప్పుకున్నాము. కాని నర్సింహులుగారు క్వశ్చన్ అవర్ కాకుండా మొదట అబ్‌స్ట్రక్షను చేసినప్పుడు గౌరవ రామ చంద్రా రెడ్డిగారు ఏమన్నారంటే - సభను నడిపించవచ్చు అన్నారు - కాని అది మంచి పద్ధతి కాదు. మా పార్టీ తరఫున ముఖ్యమంత్రిగారికి ఒకసారి సలహా యివ్వడం జరిగింది- యీ అసెంబ్లీని సక్రమంగా నడపడానికి కోడ్ ఆఫ్ కాండక్టును పెట్టండి అని - ప్రతిపక్ష పార్టీల వారందరిని పిలిపించుకొని మీ సమక్షములో నిర్ణయం తీసుకోండి. ప్రతిరోజూ ఏదో ఒక యిష్యూ మీద వస్తుంది, నేను కూడ వచ్చి వెల్‌లో కూర్చునే పరిస్థితులు వస్తాయి. క్వశ్చన్ అవర్‌లో కాని జీరో అవర్‌లో కాని ఎవరైనా వెల్‌లోకి వచ్చినప్పుడు సభ 8.20 ఉ.
ఆర్డరులో ఉండదు. ఇప్పుడు శ్రీ నరసింహులుగారు వెల్‌లోకి వచ్చి కూర్చున్నారు కనుక సభ ఆర్డరులో లేదు కనుక సభను ఆర్డరులో పెట్టి సభను నడిపితే బాగుంటుందని నా అభిప్రాయం.

మిస్టర్ స్పీకర్:- బాల్‌రెడ్డిగారూ - ఐ యామ్ రెడీ. మీరు అడగండి - నేను వచ్చి మాట్లాడి వారి సీట్లో కూర్చోబెడతాను. ఇంతకన్నా ఎక్కువ ఏమి చెబుతాను. If you want the House should run, I will come to him and request him to go to his seat. If he thinks like that..... but it will look awkward. If you don't want the House run, the Speaker is prepared to come there, and I am ready to make the House run.

Sri P. Ramachandra Reddy:- Sir, if the Hon'ble Members take cognisance and draw the attention of the Chair about his sitting, his purpose is served. ఆయన వెల్‌లో కూర్చున్నాడనే విషయం మరచిపోండి. మీ బిజినెస్ మీరు నడపండి. ప్రతిసారి ఇదేమిటి?

శ్రీ బి. బాల్‌రెడ్డి:- అది పొరపాటు. ప్రతిసారి ఇట్లాగే అవుతుంది, ప్రతి ఒక్కరూ వచ్చి వెల్‌లో కూర్చుంటారు, దానికి సొల్యూషను కావాలి. ప్రతి ఇష్యూ ఎంతో ప్రాముఖ్యత

కలిగి ఉంటుంది. ప్రతి ఇష్యూలో ప్రతీ సోదరుడు వచ్చి కూర్చుంటే హౌసు ఆర్డరులో ఎట్లాగ ఉంటుంది. ప్రతిరోజు ఇదే సమస్య అవుతుంది. అందుచేత దానిని గురించి ఆలోచించండి.

శ్రీ ఎన్.వి. కృష్ణయ్య(సిరిసిల్ల):- అధ్యక్షా, కొంతమంది గౌరవసభ్యులు ఇది చాలా తేలికగా తీసుకుంటున్నారు. ఇది ధర్మం కాదు. ఇది కేవలం నరసింహులుయొక్క వ్యక్తిగత విషయం కాదు. ఇది ఒక శాసనసభ్యుడి విషయం కాదు. దీని వెనకాల చాలా తీవ్రమైన పరిస్థితులు ఉన్నాయి.

Mr. Speaker:- It is not good. I have already noticed but what is the use? If you want to tell me, I am going to make him to sit on his seat....

శ్రీ ఎన్.వి. కృష్ణయ్య:- ఎస్. సర్. అందుకని కేవలం నరసింహులు కూర్చున్నాడని అది నరసింహులు విషయం కాదు.. దీని వెనకాల ఉన్న ఇష్యూ గురించి నిన్న అంతా చర్చించాము. ఒక కన్‌క్లూజన్‌కు రాలేదు. చివరకు ముద్దాయిలను కూడా అరెస్టు చేయడానికి సిద్ధంకాని పరిస్థితులలో నరసింహులు వెల్‌లో కూర్చోవడం జరిగింది. నరసింహులు వెల్‌లోకూర్చోవడం చాలా న్యాయమైనది. దీనికి సరైన పరిష్కారం లేకుండా ఉంటే మంచిది కాదు. మొత్తం ఆంధ్రరాష్ట్రం అంతా దీనికోసం ఎదురుచూస్తున్నది నిన్న గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రిగారు చేసిన ప్రకటనలో అక్కడ నేరుగా ఉన్నటువంటి ముద్దాయిలను - వారు ఎస్.ఐ.లు కావచ్చు. సి.ఐ.లు కావచ్చు. అరెస్టు చేస్తామని చెప్పలేదు.

Mr. Speaker:- If you know the Assembly Rules, you cannot say that. If you tell me what to do before the Question Hour, tell me.

Sri N.V. Krishnaiah:- Sir, I know the rules.

Mr. Speaker:- That is not the way. You tell me the rule as to what should be done.

శ్రీ ఎన్.వి. కృష్ణయ్య:- రూల్సు అనేవి ప్రజలయొక్క మారణకాండకు సంబంధించిన విషయంలో అడ్డం రాకూడదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఏమి చేయాలో చెప్పండి.

శ్రీ ఎన్.వి. కృష్ణయ్య - వీరిని అరెస్టు చేస్తామని చెప్పించండి ఆ పోలీసులు చేసారు. ఆ పోలీసులను అరెస్టు చేస్తామని చెప్పించలేదు ఈరోజు నరసింహులు అక్కడ కూర్చోవడం చాలా న్యాయమైనది. ఒక్క నరసింహులు కాకుండా అనేకమంది నరసింహులులు

అక్కడికి వచ్చి కూర్చుంటారు. ఈవేళ ప్రజలకు కావలసింది రూల్సు, రెగ్యులేషన్సు కాదు అని మనవి చేస్తున్నాను. ఈనాడు ప్రజల ఆందోళన ఉంది

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Sir, I understand that the job becomes very much difficult. When you have a un-responsive Government on one side - not only being un-responsive Sir, the Ministers are also provoking the issue. Here also the main thing is to bring the House into order. The main thing is....

Sri P. Ramachandra Reddy:- Sir, I take very serious objection to it. If he has any influence on his colleague, ask him to resume his seat. This House is fully in order - excepting sitting of that man. Instead of sitting there (in his seat), he is sitting here (in the well). Where is the rule that he should sit here alone? He has found it that there is no rule. Therefore he is sitting here. Let him sit. Why are you bothered? You are obstructing the House. He is not obstructing the House. He is peacefully sitting there. You are obstructing. You don't want to conduct the House. You don't want to conduct the business.

(Interruptions)

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Mr. Speaker Sir, we would like that this House should be conducted. Not that it should not be conducted.

Mr. Speaker:- There should not be any provocative things either by this side or from that side please.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Sir, let me submit that we want this House to be conducted. We have enormous problems. We have a unresponsive Government. We have all provocating Ministers and besides, Mr. Speaker Sir,.....

Mr. Speaker:- Iam not allowing that - it goes elsewhere also. Please don't provoke other way also. Please tell me how to solve it.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Sir, the Hon'ble Member has been supporting the Congress-I Party - not supporting the Telugu Desam Party or any other Opposition Party. In fact he is behaving like a surrogate Congress man. I am not going into that also. Sir, it is imperative that this Government has to accept those demands - and thereby, we have to run this House. We have so many people's problems also which had to be reflected here and they also require solution. Our request to you - is - to kindly bring the House into order, so that we will do he business of the House.

Mr. Speaker:- I don't mind to take half an hour for your suggestion but it should be sorted out. There are Opposition Leaders also. మీ నలుగురికి నేను అవకాశం ఇస్తే ఎలాగ?

శ్రీ ఎన్ రాఘవరెడ్డి:- సభానాయకులు ఏమీ చెప్పరా?

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు (ఖమ్మం):- అధ్యక్షా, నరసింహులుగారి ఆందోళనతో మనం అంతా భాగం పంచుకున్నాము. ఈ హౌసులో ఉన్న ప్రతిఒక్కరు చుండూరులో జరిగినటువంటి ఘటనలమీద ఆందోళన వ్యక్తం చేశారు ఇన్‌క్లూడింగు హిమ్. We are equally concerned including the Chair. శ్రీ నరసింహులుగారు చాలా తీవ్రమైనటువంటి స్టెప్ తీసుకొంటున్నారు. హౌసులో అమరణ నిరాహార దీక్ష చేస్తామని అంటున్నారు. ఆయన దానిని రీకన్సిడర్ చేయవలసిన అవసరం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ సమస్య ఈనాటితో పరిష్కారం అయ్యేది కాదు. మనమంతా కలసి హౌసు లోపల, బైట సామాజిక పరివర్తన జరిగేటటువంటి క్రమంలో మనమంతా బాధ్యత నిర్వహించవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ హౌసు కూడా జరగవలసిన అవసరం ఉంది. వారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. వారు ఇంకొకసారి రీకన్సిడర్ చేసి వారి స్థానంలో కూర్చోవడం మంచిదని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. పెద్దలు శ్రీ రామచంద్రారెడ్డిగారు ఒక సభ్యుడు హౌసులో కూర్చున్నాసరే హౌసును నడుపుదాము దానిని గమనంలోకి తీసుకోకుండా అని అన్నారు. అది మంచి ప్రిసిడెంటు కాదు.

Mr. Speaker:- I agree - I agree.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- వారి ఆందోళనతో నేను కూడా పాలు పంచుకోవాలి. హౌసు నడవాలి. ప్రజా సమస్యలు చాలా ఉన్నాయి. బడ్జెటు మీద డిస్కషను జరగాలి. అందుకని హౌసును ఆర్డరులోకి తీసుకొని రావలసిన బాధ్యత మీమీద ఉంది అధ్యక్షా. మేము సహకరిస్తాము. Otherwise there is a Course, which you have already adopted.

Mr. Speaker:- I do not want to go for that. All the Members request and say that he should occupy his seat.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- ఇట్లాగ టైం వేస్టు చేసేకంటే ఆయన సీరియస్‌నెస్ మనకు అర్థం అయింది. I request him once again to occupy his seat. Otherwise let us take steps according to Rules.

మిస్టర్ స్పీకర్:- I have already mentioned. అనవసరంగా మార్షల్సును పిలిచి చేసేవాడిని కాను. మీరు అంటే - నేను వచ్చి చేయి పట్టుకొని తీసుకొనిపోయి కూర్చోబెడితే కూర్చుంటారని అంటే నేను వస్తాను అని అన్నాను.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, ఆ ఛెయిర్ ఖాళీగా ఉండడానికి వీలులేదు. ఆ ఛెయిర్ ఖాళీ కాకూడదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- కాకూడదని తెలుసు. మీరు ఆ ప్రయత్నానికి సిద్ధం అయితే వస్తాను. హౌసులో ఏదో కావాలని కాదు. ఎన్నో సబ్జక్టులు ఉన్నాయి, ఎన్నో సమస్యలు ఉన్నాయి. We have to discuss so many issues. అందుచేత ఈ విధంగా కావాలని అంటే నేను చేస్తాను.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, మిమ్మల్ను అడుగుతున్నాను. ఆయనను ఎవరు లాక్కొని వెళ్లి కూర్చోబెట్టారు. మేము లాక్కొని వెళ్లి కూర్చో బెట్టలేదు. ఎవరు లాక్కొని వెళితే ఆయన వెళ్లారు.

Mr. Speaker:- I hope you understand.

Sri P. Nageswara Rao:- Sir, I agree with your sentiments. I request the same once again to him. You have given an opportunity.

శ్రీ డి. శివరామరాజు (అత్తిలి):- అధ్యక్షా, నరసింహులుగారి సమస్య తమరు కాని మేము కాని తీర్చలేము. ఆయన చెప్పిన డిమాండుకు ప్రభుత్వమే ఏదో ఒక సొల్యూషను ఆలోచించాలి. మీరు ముఖ్యమంత్రిగారికి డైరెక్షను ఇస్తే మంచిది కాని మీరు చెప్పండి. మీరు చెప్పండి అని అంటారేమిటి? చేసేది వారు, వినేది ఈయన. వారి ఇద్దరి సంప్రదింపులతో సభను ఆర్డరులోకి తేవాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను అట్లాగ మాట్లాడకుండా మీరే మైకులలో మాట్లాడుతున్నారు.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ (నర్సంపేట) అధ్యక్షా, ఏ సమస్యను అయినా తెగేదాకా లాగడం ఎవరికీ క్షేమకరం కాదు. నేను నరసింహులుగారికి విజ్ఞప్తి చేసేది ఏమిటంటే - నిన్న

అందరం తీవ్రంగా చర్చించాము. మళ్లీ దీనిని గురించి నిరాహార దీక్ష, ఆమరణ నిరాహార దీక్ష నిర్వహించడం మంచిది కాదు. అదీ బాగుండదు. శాసనసభ బైట ఏదైనా చేసుకుంటే చేసుకోవచ్చు కాని శాసనసభలో ఉండి ఇది చేయడం మంచిది కాదు. అందుచేత వారికి నేను విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. వారు వచ్చి తమ స్థానాన్ని అలంకరిస్తే బాగుంటుంది. వారు తమ స్థానాన్ని అలంకరించాలని కోరుతున్నాను. నిన్న హౌసులో ఆ దుర్మార్గాన్ని అందరం కలిసి ఖండించాము. అదేవిధంగా ఆ సామరస్యాన్ని కొనసాగించవలసిన అవసరం ఉంది. కనుక వారు వచ్చి వారి స్థానాన్ని ఆక్రమించాలని కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker:- I don't mind if the Question Hour is not taken up but I want this House to be conducted quite in order.

.50 శ్రీ ఎం. ఓంకార్:- వారు వచ్చి కూర్చున్నా, ఒకవేళ ఏమీ కాకపోయినా - పెద్దలు రామచంద్రారెడ్డిగారు చెప్పినట్లు సంప్రతింపులు చేయవచ్చు.

శ్రీ. ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- నిన్న ఈ సభలో ఈ విషయం గురించి అందరం చర్చించాము. ప్రభుత్వము పోలీసులను అరెస్టు చేయలేదని, వారిని అరెస్టు చేస్తే బాగుంటుందని మేము చెప్పడం జరిగింది. నిరసన వ్యక్తము చేస్తూ వాకౌట్ చేయడం జరిగింది. ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోనందుకు ప్రొటెస్టుగా నిరసన వ్యక్తము చేయడం - వాకౌట్ చేయడం లాంటివి చేశాము తప్ప వారిని డిక్టేట్ చేసే పరిస్థితిలో లేము. ఏదైనా సమస్యలు వచ్చినప్పుడు చర్చించుకుంటూ పోవాలే తప్ప, ఒత్తిడి తీసుకుని వస్తూపోవాలే తప్ప ఈ విధముగా కూర్చుంటే ఎట్లాగు? సభను సభా కార్యక్రమాలు జరగనివ్వకుండా ఈ విధముగా స్టాప్ చేయడం సరియైనది కాదని, దానిని ఉపసంహరించుకోవాలని నేను కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఈ విషయం మీద ముఖ్యమంత్రిగారు ఏదైనా చెబుతారేమో....

(ముఖ్యమంత్రిగారి నుంచి ఎటువంటి సమాధానం లేదు)

Mr. Speaker:- I am requesting Mr. Narasimhulu this time also. నరసింహులుగారూ, దయచేసి మీరు మీ సీటుకు వచ్చి కూర్చోండి. మీరు మీ సీటులో కూర్చున్నప్పుడు ప్రొసీజరు ప్రకారం సభ నడుస్తుంది. ఏ విధంగాను రూల్స్ వాడాలని కాదు. నన్ను గౌరవించి మీరు సీటు ఆక్రమిస్తే బాగుంటుంది. నేను కూడా ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతాను.

(Sri M. Narasimhulu continues to squat in the well of the House)

I request you. Mr. Narasimhulu. I hope you have regard for the Chair and concede my request. I request you.

(No response from Sri M. Narasimhulu)

Even after much persuation and requests, if you don't resume your seat, I have to name you. I cannot do anything more than that. It is a bad incident on the very second day of my occupying the Chair. I again request Mr. Narasimhulu to occupy his seat.

(Sri M. Narasimhulu persists in squatting without speaking anything)

You don't like even to speak. Now I name Mr. M. Narasimhulu. He has to leave the House. I have tried my level best to avoid this. I have shown much patience also.

(Sri M. Narasimhulu did not leave the House and continues his squatting)

Chief Minister (Sri N. Janardhana Reddy:- Sir, I beg to move:

"That this House resolves to suspend Sri M. Narasimhulu from the service of the House for the day under Rule 300 (2) of Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly."

Mr. Speaker:- Motion moved. Now the question is:

"That this House resolves to suspend Sri M. Narasimhulu from the service of the House for the day under Rule 300 (2) of Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly."

(Pause)

The motion was adopted and the Resolution was carried.

(When Sri M. Narasimhulu did not leave the House at the request of the Dubash, Marshals entered the House and physically lifted Sri M. Narasimhulu out of the House)

ప్రశ్నలు - వాగ్రూప సమాధానములు

సెంట్రల్ డెల్టాలోని కాలువ గట్లపై గల రోడ్ల మరమ్మత్తులు

21-

*2217- శ్రీ ఎన్. గణపతిరావు (నగరం):- రోడ్లు, భవనముల శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) తూర్పు గోదావరి జిల్లా సెంట్రల్ డెల్టాలోని కాలువ గట్లపై గల రోడ్లను మరమ్మత్తు చేయుటకు ఏదేని ప్రతిపాదన ఉన్నదా;

(ఆ) ఓ.ఎన్.జి.సి. వుపయోగించే రహదారులపై పెట్టు ఖర్చును రాష్ట్ర ప్రభుత్వం భరించుచున్నదా లేక ఓ.ఎన్.జి.సి. భరించుచున్నదా;

(ఇ) వశిష్ఠ, వైనతేయ మరియు గౌతమి నదులపై వంతెనల నిర్మాణమునకు ఏదేని ప్రతిపాదన కలదా?

రోడ్లు, భవనాల శాఖ మంత్రి (శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి):-

(అ) అవునండీ.

(ఆ) ఓ.ఎన్.జి.సి. వారు ఉపయోగించే రహదారులపై అయిన వ్యయాన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం భరిస్తుంది.

(ఇ) పశ్చిమగోదావరి జిల్లా, చించినాడ సమీపంలో గోదావరి నది వశిష్ఠ బ్రాంచిపై మాత్రమే వంతెన నిర్మాణానికి మంజూరును ఇవ్వడమయింది. గోదావరి నది వైనతేయ, గౌతమి బ్రాంచిలపై వంతెనలను నిర్మించే ప్రతిపాదనలు ప్రస్తుతానికి ఏవీ లేవు.

00 శ్రీ డి. రాజగోపాల్ (ఆచంట):- కాలువల గట్లపై రోడ్ల మరమ్మత్తుకు సంబంధించి, ఇంతవరకు మరమ్మత్తు పనులు ఎంతవరకు జరిగాయి? ఇప్పటివరకు ఓ.ఎన్.జి.సి. వారు ఎక్కడెక్కడ రోడ్లను వేశారు? ఎంత ఖర్చు అయింది?

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి:- ఓ.ఎన్.జి.సి. వారు ప్రత్యేకమైన రోడ్లు అంటూ వేయ లేదు. వున్న రోడ్లనే బాగు చేశారు. అయిన ఖర్చులో 50 శాతం భరించేది కాకుండా, 4 కోట్ల రూపాయలు అప్పు ఇస్తామని అన్నారు. బండ్స్, కెనాల్స్ వాటికి 220 కి.మీ. వేయుటకు 32 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు అయ్యే పరిస్థితి వుంది. నేటివరకు రోడ్లకు 1.5 కోట్ల రూపాయలు ఎలాట్ చేయడం జరిగింది.

శ్రీ కె. సుబ్బరాయుడు (నర్సాపురం):- వశిష్ఠ నదికి వంతెన నర్సాపురంలో కడతామని అక్కడ శంఖుస్థాపన చేశారు. అయితే చించినాడ వద్దకు ఎందులకు మార్పు చేయవలసి వచ్చింది? గత కేంద్ర ప్రభుత్వ బడ్జెటులో కూడా నర్సాపురంలోనే వంతెన అని వుంది.

ఈరోజున కేంద్రము సపోర్టు లేకుండా, పూర్తిగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే డబ్బును భరించి, చించినాడ వద్ద వంతెనను కడుతుందా? ముఖ్యంగా నర్సాపురంలో కట్టవలసిన వంతెనను చించినాడ వద్దకు మార్చారు. మంత్రిగారిని సరియైన సమాధానము ఇవ్వవలసిందిగా కోరు తున్నాను.

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి.– గతములో నర్సాపురం వద్ద వంతెన నిర్మించాలని శంఖుస్థాపన చేసిన మాట వాస్తవమే. అయితే ఆనాడు కేవలం ల్యైను ఎస్టిమేటును ఆధారము చేసుకొని వంతెన శంఖుస్థాపన చేశారు. 23.75 కోట్లు అవుతుందని అంచనా వేశారు. తరువాత వీటికి ఓ.ఎన్.జి.సి. వారు మేము 50 శాతం డబ్బులు ఇస్తామని వచ్చిన తరువాత, వారి కోరిక మేరకు, పూనా ఇన్స్టిట్యూట్ వారికి సర్వే చేయడానికి అప్పజెప్పడం జరిగింది. అప్పుడు నర్సాపురం వద్ద కంటే చించినాడ వద్ద వంతెనను కట్టినట్లయితే 18 కోట్ల ప్రాజెక్టుతోనే తయారవుతుందని, అలాగే నర్సాపురం వద్ద కడితే నర్సాపురంకు ప్రమాదము వచ్చే అవకాశం కూడా వుందని వారే అన్నారు. బండ్స్ ప్రొటెక్షన్‌కు అవసరం లేకుండా రికరింగ్ ఖర్చు లేకుండా చేసే దానికి వీలుందని వారు తెలిపితేనే యివాళ అక్కడ కట్టాలనే ప్రతిపాదన వుంది.

శ్రీ పి. వీరరాఘవులు (అల్లవరం):– ఓ.ఎన్.జి.సి. వారు కట్టిన రోడ్లన్నీ పాడై పోయాయి. వాటి విషయంలో మన ఆర్. ఎండ్ బి. వారు శాంక్షన్ చేసినప్పటికి కూడా, ఓ.ఎన్.జి.సి వారి యొక్క వెహికల్స్ 50–60 టన్నులతో వెళ్ళుతూ వుండడం వల్ల, రోడ్లు కంప్లీటుగా డ్యామేజ్ అయ్యాయి. ఉదాహరణకు: అమలాపురం, చల్లపల్లి రోడ్లకు 50 లక్షల రూపాయలు ఆర్. ఎండ్ బి. వారు మంజూరు చేసినా, ఓ ఎన్.జి.సి. వారు మేము చేస్తామని చెప్పి, చేయకపోవడం అనేది, 'అమ్మ పెట్టనూ లేదు, అడుక్కోనివ్వనూ లేదు' అన్న శాస్త్రం మాదిరిగా వుంది. ఆర్. ఎండ్ బి. వారిని చేయనీయడం లేదు వాళ్ళు చేయడం లేదు. దయచేసి సరియైన సమాధానము ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి:– ప్రభుత్వము ఇప్పుడే, వారితో సంప్రదించడం జరిగింది. వాళ్ళు 50 శాతం భరిస్తామని అన్నారు. అయితే ఇపుడున్న పరిస్థితులలో భరించలేమని వారు 3 జిల్లాలలో విరమించే కార్యక్రమాలకుగాను 4 కోట్ల రూపాయలను అప్పుగా ఇస్తామని అన్నారు.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు (హిందూపూర్).– ...డు ప్రజా సంక్షేమం ఏ విధంగా రాజకీయపరంగా మారిపోతున్నదో ఇది అతి ముఖ్యమైన నిదర్శనంగా మనవి చేస్తున్నాను. అప్పటి వరకు గోదావరి, వశిష్ఠ పాయమీద వంతెనను తెలుగుదేశం ప్రభుత్వము అధికారం లోకి రాకముందే, మా దృష్టికి వచ్చిన విషయం, అందరూ కోరిన విషయం, సర్వులూ కూడా వాణిజ్య రీత్యా, రాకపోకల రీత్యా, ఆనాటి విషయంలో ఇది అత్యుత్తమంగా వుంటుం దని ఆనాడు కూడా స్పందించిన విధానము తెలుగుదేశం పార్టీ అధికారంలోకి రాగానే, వెంటనే దానియొక్క ప్రాముఖ్యతను గుర్తించడం జరిగింది అప్పుడు శాసనసభ్యుడుగా వున్న హరిరామ జోగయ్యగారు వారందరూ కలిసి, నర్సాపురం దగ్గర వంతెనను కడితే

బాగుంటుందని, నర్సాపురంకు విశిష్టమైన స్థానం వస్తుందని వాణిజ్యం జరుగుతుందని, పూర్తిగా ఎంతో మేలు జరుగుతుందని చెప్పినపుడు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వము ఎంతో పట్టుదలతో, కృతనిశ్చయంతో నిర్ణయం తీసుకొనడం జరిగింది. దాని పర్యవసానంగా, ఓ.ఎన్.జి.సి. ఛైర్మన్‌గారు వారు కూడా సగం భరించేటట్లుగా ఆనాడున్న ఎస్టిమేట్స్‌కు ఒద్దులైనట్లు చెప్పారు. కేంద్ర మంత్రిగారు బ్రహ్మదత్‌గారు ఆమోదించారు. ఆనాటి ఫంక్షన్‌కు వచ్చి, శంఖుస్థాపన చేసే కార్యక్రమంలో వాళ్ళిద్దరూ పాల్గొన్నారు. తరువాత ఏ రాజకీయం ముంచుకొచ్చిందోగానీ, దాన్ని అక్కడ నుండి తరలించాలనే ఉద్దేశము కలిగింది. ఎందుకు కలిగింది? దానికి భాగస్వాములయిన కేంద్ర ప్రభుత్వము, ఓ.ఎన్.జి.సి. వారు ఆమోదించి, సంతకాలయి, శంఖుస్థాపన అయిన పిమ్మట....

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి:- దీనిలో రాజకీయం ఏమీ లేదు.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:- అధ్యక్షా, మీకు సవినయంగా - అధికార ప్రాబల్యంతో మా గొంతులను నొక్కివేస్తే ఏవిధంగా కూడా మేము సహించము. వాస్తవంగా జరిగింది చెబుతున్నాను. ఆ మాత్రం జ్ఞానం వుండాలనేది గ్రహించాలని తెలియజేస్తున్నాను. ఆ రోజున ప్రజలందరూ గుర్తించిన విషయం; ఆమోదించిన విషయం.

మిస్టర్ స్పీకర్:- డిప్యూటీ లీడరుగాని, లీడరుగాని క్వశ్చన్ రూపంలో అడిగితే బాగుంటుందని నేను భావించాను. ఇంకా చాలా డిమాండ్సు వున్నాయి.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:- రాజకీయపరంగా సంక్షేమం మట్టిలో కలపబడింది. ఆనాడు తెలుగుదేశం ప్రజా సంక్షేమం కోసం ప్రారంభించి, ప్రజలందరూ అంగీకరించి, ఆనాడు శాసనసభ్యులంతా గౌరవించి, ఓ.ఎన్.జి.సి. వారు దీనిలో పాల్గొని, అన్ని రకాలుగా ఆమోదించి, నిర్ణయించిన తరువాత, ఈ బ్రిడ్జిని ఈరోజు ఎందుకు మార్చవలసి వచ్చింది? డబ్బు అయితే అవుతుంది. ఈనాడు ఎంత ఖర్చు చేయడం లేదు? డబ్బు మిషతో ప్రజా ద్రోహము జరిగితే మేము సహించము. రాజకీయపరంగా తెలుగుదేశం పార్టీని దెబ్బకొట్టాలని చేసే ఈ వ్యవహారము ఆమోదయోగ్యము కాదని మనవి చేస్తున్నాను

(ఇంటరప్షన్స్)

Mr. Speaker:- (Pointing to Treasury Benches) You must have patience.

(Interruptions)

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి:- అధికార ప్రాబల్యముతో వాళ్ళ గొంతులను నొక్కాలనేది కాదు. ఇక్కడ రాజకీయం ఏమీ లేదు. 24-2-88వ తేదీన అప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగా వారు శంఖుస్థాపన చేసిన మాట వాస్తవమే. వారే మే 1988లో రైట్స్ యాక్ కన్సల్టెంట్సుగా వారు ఫిక్స్ చేశారు వారికి ఆ కార్యక్రమం ఒప్పజెప్పారు. అది 23 70 కోట్ల రూపాయలు

ఆనాడున్న దాన్నీ వారు పరిశీలన చేసినప్పుడు, ఓ.ఎన్.జి.సి. వారు మేము 50 శాతం ఇస్తాము, కొంత మందిని కన్సల్టెన్సీకి పంపిస్తాము, వారి ప్రతిపాదనను చూడమని అన్నప్పుడు, నర్సాపురం దగ్గర కంటే, చించినాడ వద్ద 18 కోట్ల రూపాయలతోనే చాలా సులభంగా అయ్యే పరిస్థితి వుంది. 7 కోట్లు సేవ్ అవుతుంది. కాబట్టి ఇక్కడ నిర్మించండి, ఇక్కడ నిర్మిస్తేనే మేము 50 శాతం షేర్ చేస్తామని చెప్పారు. ఈ రైట్స్ కంపెనీ గానీ, కన్సల్టెన్సీ గానీ మేము అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత కొత్తవి ఏమీ చేయడం లేదు. గత ప్రభుత్వము తీసుకొన్న దానినే ఇది మంచిదని అనుకొన్నప్పుడు అక్కడ కట్టాలని అన్నామే తప్ప, రాజకీయం ఏమీ చేయలేదని మరొకసారి మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. సుబ్బరాయుడు:– ఈ రోజున చంద్రమండలంలో ఇండ్లు కట్టబోతున్నారు. 9.1 సముద్రములో రైల్వే లైన్లను నిర్మించాలన్న ఈ రోజుల్లో ఏదో కొద్దిపాటి డబ్బు అధికంఉ. అవుతుందనే ఉద్దేశముతో మరి కేవలం ఒక ప్రభుత్వము చేసిన తీర్మానాన్ని దురుద్దేశముతో దీన్ని రాజకీయంగా చేసి, మార్చారు తప్ప, డబ్బుల గురించి కాదు. 1–2 కోట్లు ఎక్కువేమీ కాదు. పుష్కరాల సందర్భంగా 150–120 కోట్లు ఖర్చుతో ముఖ్యమంత్రిగారు ఎంతో ఉదారంగా ఖర్చు చేస్తున్నప్పుడు, దీని క్రింద 5–6 కోట్లు రూపాయలు రాష్ట్ర ప్రభుత్వము భరించలేదాయని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి:– మరొకసారి స్పష్టంగా తమ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. ఇందులో రాజకీయం అంటూ ఏమీ లేదు. ఈ ప్రభుత్వము నిర్ణయం తీసుకొన్నది ఏమీ లేదు. గత ప్రభుత్వము వేసిన కన్సల్టెన్సీ ప్రాకారం నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది ఇక్కడ బ్రిడ్జి కట్టడంవల్ల నర్సాపురంకు అపకారం జరుగుతుందనేటటువంటి.....

(ఇంటరప్షన్స్)

Mr. Speaker:- If you want to carry on with this question even after half-an-hour we will be stalling the proceedings still further. It is your will.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు (చింతలపూడి).– ఈ వంతెన నర్సాపురం వద్ద కాకుండా చించునాడ వద్ద కట్టాలని డా. చెన్నారెడ్డిగారి టైంలో నిర్ణయం తీసుకొన్న మాట వాస్తవ మేనా? కేవలం హరిరామ జోగయ్యగారు వారు నర్సాపురం శాసన సభ్యులు, తెలుగుదేశం నుండి కాంగ్రెసులోకి మారిన తరువాత అక్కడ రాజకీయంగా తీసుకొన్న మాట వాస్తవమా, కాదా? చెన్నారెడ్డిగారి హయాంలో కారణం ఏమంటే, అక్కడ శాసనసభ్యుల సంఖ్య కావలసి వచ్చింది డా. చెన్నారెడ్డిగారికి. ఆ సమయంలో నిర్ణయం తీసుకొన్న మాట వాస్తవమా -కాదా?

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి:– డిసెంబరు 1989న కొంత మంది ఎం.ఎల్.ఏ.లు అనాటి ఆరోగ్య మంత్రిని పిలిపించి, మాట్లాడి, నిర్ణయం తీసుకొన్న మాట వాస్తవం. అయితే ఇవి రాజకీయకారణాలు కావు. కారణాలు చాలా క్లియర్‌గా వున్నాయి. చదవమంటే నాకేమీ అభ్యంతరం లేదు. ఐదు నిముషాలు టైం ఇవ్వండి. ఓపికగా వింటామంటే చదువుతాను.

శ్రీ కె విద్యాధరరావు:- అప్పుడు ఈ ప్రభుత్వమే, ఈ టెక్నోక్రాట్స్, నర్సాపురం దగ్గర మంచిదని, అక్కడ కట్టాలని, కేంద్ర మంత్రి, ఓ.ఎన్.జి.సి. ఛైర్మన్‌గారితో ఆనాటి ముఖ్యమంత్రిగారితో సహా శంఖుస్థాపన చేయడం జరిగింది.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ జె సి దివాకరరెడ్డి:- ఆనాడు ఎవరూ ఈ అభిప్రాయం ఇవ్వలేదు. మన ప్రభుత్వ ఇంజనీర్స్ నిర్ణయం తీసుకున్నారు. టెక్నికల్‌గా కన్‌సల్టెన్సీగా నిర్ణయం తీసుకొన్న తరువాత ఈ చించినాడ అన్నది . . .

శ్రీ సిహెచ్. హరిరామ జోగయ్య - దీన్ని రాజకీయం చేయాలనే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు కానీ దీనిలో ఎటువంటి రాజకీయం లేదని భావన. మొదటిసారిగా ఓ ఎన్.జి.సి. 50 శాతం ఇస్తామని ఒప్పుకున్న వెంటనే, ఎన్.టి రామారావుగారు అక్కడ శంఖుస్థాపన చేసినప్పుడు, అప్పుడు తయారుచేసిన ఎస్టిమేట్స్ ప్రాపర్ ఎస్టిమేట్సేనా? లేకపోతే పూరక రఫ్ ఎస్టిమేట్స్ అని అనుకొని, ఎలైన్‌మెంట్ సరిగ్గా ఫిక్స్ కాకుండానే, ఎక్కడో ఒకచోట శంఖుస్థాపన చేయాలనే ఉద్దేశముతో శంఖుస్థాపన చేశారా, లేదా? రైట్స్ కంపెనీకి ఇచ్చిన తరువాత, ప్రాపర్ ఎస్టిమేట్స్ తయారు చేయాలని, సరియైన ఎలైన్‌మెంట్ ఫిక్స్ చేయాలని రైట్స్ కంపెనీ వారి అభిప్రాయాన్ని ఇచ్చిన తరువాత, ఎన్.టి. రామారావుగారి ప్రభుత్వములోనే చించినాడ వద్ద కట్టాలనే ఉద్దేశముతో ఇన్‌ప్రిన్సిపుల్ యాక్సెప్ట్ చేసి, అక్కడ ల్యాండు ఎక్విజిషన్ టేకప్ చేయాలని ఇన్‌ప్రిన్సిపుల్ యాక్సెప్ట్ చేశారా లేదా?

శ్రీ జె సి. దివాకరరెడ్డి.- హరిరామ జోగయ్యగారు అడిగినట్లుగా కేవలం పూర్తి డిటెయిల్స్ లేకుండా, రఫ్ ఎస్టిమేట్స్‌తో శంఖుస్థాపన చేశారుతప్ప, డిటెయిల్డ్ ఎస్టిమేట్స్ ఆనాడు జరగలేదు. ఆనాటి ప్రభుత్వం ఆదేశంతోనే రైట్స్ కంపెనీ వారు డిటెయిల్డ్ ఎస్టిమేట్స్ వేశారు. ఎలైన్‌మెంట్ ఫిక్స్‌చేసి, చూచిన తరువాత, చించినాడ మాత్రమే సరియైన స్పాటని, అక్కడ మాత్రమే కట్టాలని నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. ఆనాటి ప్రభుత్వమే ల్యాండ్ అక్విజిషన్‌కు ప్రతిపాదన పంపించడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ కె. సుబ్బరాయుడు.- మంత్రిగారు తప్పుడు సమాచారాన్ని ఇస్తున్నారు. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వములో ఆ విధంగా నిర్ణయం జరగలేదు.

శ్రీ ఎన్. జనార్ధనరెడ్డి:- హరిరామ జోగయ్యగారు మనవి చేసినట్లుగా దీనిలో రాజకీయం ఏమీ లేదు. ఇంత పెద్ద వంతెనను రాజకీయ బలికోసము చేయమనే మాట మనందరం ఒప్పుకోవలసిందే. గౌరవ ప్రతిపక్ష నాయకులు చెప్పినట్లు ముఖ్యమంత్రిగా పునాదిరాయి వేశారు కాబట్టి, దానికి న్యూనత కలిగించాలని ఈ ప్రభుత్వానికి లేదు. వారు వేసిన పునాది రాళ్ళను మేము గౌరవిస్తామని సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను. అయితే వారు పునాదిరాయి వేసిన తరువాత, వారి స్వహస్తాలతోనే దీన్ని రైట్స్ కంపెనీకి పంపి, టెక్నికల్ ఒపీనియన్ తీసుకోవలెనని అన్నారు. 21-9-88లో వారు రిపోర్టును సబ్‌మిట్

చేశారు; వారు ముఖ్యమంత్రిగా వున్నప్పుడే తిరిగి మరల డా. ఎస్.వి.ఎస్. చుంటెల్, ఎక్స్‌పర్ట్ ఒపీనియన్, ఐ.ఆర్.ఐ. రూర్కే వారు ఇవన్నీ ఇన్‌స్పెక్ట్ చేశారు. వేసిన వారిచ్చిన నిర్ణయం ఇది. అంతేగాని కాస్ట్ క్వశ్చనే కాదు. Dr. S.V.S. Chuntel Expert, I.R.I. Roorkhe they said that the curve and flow of the river is going to effect the project if it is going to be an earthen dam. అందువల్ల, దానిని ఆనాటి ప్రభుత్వము సూత్రప్రాయముగా అంగీకరించింది. ల్యాండ్ అక్విజిషన్‌కు ఆర్డర్ ఇచ్చింది. దయచేసి,

(ఇంటరప్షన్స్)

I am speaking based on the record. హరిరామ జోగయ్యగారు చెప్పినట్లుగా ఇవన్నీ చర్చించిన తరువాతనే, ఆలోచించిన తరువాతనే, గత ప్రభుత్వము డా. చెన్నారెడ్డి గారు తీసుకొన్నారు. ఇందులో ఎటువంటి రాజకీయ అపోహలు పెట్టుకోకూడదని గౌరవ ప్రతిపక్ష సభ్యులకు సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను. ఇది టెక్నికల్ ఒపీనియన్ మీద బేసయి వుంది. వారు నిర్ణయించిన రైట్స్ కంపెనీవే, బాంబే వారే, వారు పంపిన, వారు అంగీకరించిన నిర్ణయం ప్రకారమే మేము చేస్తున్నాము. ఇందులో రాజకీయం ఏమీ లేదు.

Mr. Speaker:- Question No. 4729 is postponed.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:- ఆ రోజున మరి నరసాపురం దగ్గర నిర్మించినట్లయితే 9.20 ఆనాడు కరంట్ ఫ్లో సరయిన విధానములో ఏమాత్రం ఆ బ్రిడ్జికి అపాయం కలగకుండా రక్షించవచ్చని చెప్పారు. రైట్స్ కంపెనీకి ఓన్లీ, నామమాత్రంగా రిఫర్ చేశాము. ప్రత్యేకంగా దీనిని మార్చాలనే ఉద్దేశం కాదు. ఆ ఉద్దేశమే ఉంటే, నేను ఒక్కటే క్వశ్చన్ వేస్తున్నాను, మరి సమాధానం చెప్పాలి. ఆనాడు మంత్రిగా ఉన్నటువంటి హరిరామ జోగయ్య గారు ఎందుకు పాల్గొన్నారు? ఆనాడు మరి అక్కడ ఉండేటటువంటి బ్యూరోక్రసీ, అధికారులు అందరూ కూడా ఒప్పుకున్నారు, ఆమోదించారు. మరి ఆనాడు పునాది వేయడానికి అంగీకరించారు. ఎందుకు ఆనాడు ఆ విధంగా నష్టం చేశారు? ఆనాడు టెంపరరీ రిపోర్టు కాదు, ప్రభుత్వం ఒప్పుకున్న రిపోర్టు. ఏమయినా సరే అక్కడ ఉండే వాణిజ్యం, వ్యాపారం అభివృద్ధి జరుగుతుంది. పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాకు సరయినటువంటి న్యాయం జరుగుతుందనే భావనతో చేశాము తప్ప మరొక విధానం కాదు. మన ఇష్టం వచ్చినట్లుగా కంట్రాక్టులు వ్రాస్తారు. ప్రభుత్వాన్ని అనుసరించి వారు చేస్తారు. కాని We have determined - decided. నర్సాపురం దగ్గర వంతెన కట్టాలని మేమే నిర్ణయించడము జరిగింది. కాబట్టి ఈనాడు అయినా సరే మీకు అభిప్రాయం ఉంటే ఆనాడు ప్రభుత్వం It is a continuous institution. గౌరవం ఉండి ప్రజలకు విశ్వాసం కలిగించే రోజున ఆనాడు మేము నిర్ణయించామని మీరు అనుకుంటే మీరు కట్టిస్తారో లేదో ఒక్కటే చెప్పండి. దాని పర్యవసానం అదే తేల్చుకుంటుంది. ఆ విషయం నేను చెప్పనక్కరలేదు. ఆ మాట వారిని నిష్కర్షగా చెప్పమని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి:- ఇందాక వారే చెప్పారు. ప్రభుత్వాలు ఉన్నప్పుడు అనుగుణంగా అధికారులు తయారు చేస్తారు అన్నారు. నేను మరొకమారు స్పష్టముగా అదే చెప్పబోతున్నాను. వారు ఫౌండేషన్ వేసే రోజుకు డిటెయిల్డ్ ఎస్టిమేషన్ లేదు. ఓన్లీ ప్లైన్ ఎస్టిమేషన్ పైన వారు హడావిడిగా ఫౌండేషన్ వేయాలనే ఉద్దేశముతో అయ్యా, నేవు పోయి వెయ్యి అంటే వేశారు తప్ప డిటెయిల్డ్ ఎస్టిమేషన్ వేసి, బడ్జెట్‌లో ప్రొవిజన్ చూపించి చేసిన కార్యక్రమం కాదు. అది వేసిన తరువాత వారే స్టేట్స్‌కి రిఫర్ చేశారు.

(ఇంటరప్షన్స్)

మేము ప్రత్యేకంగా ఏ నిర్ణయం తీసుకోలేదు. టెక్నీషియన్స్, టెక్నికల్ ఒపీనియన్ తీసుకున్న దాని ప్రకారమే మేము చేస్తున్నాము.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:- ఆనాడు కేంద్రములో ఉన్నది కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం. ఎందుకు మంత్రి బ్రహ్మదత్‌గారు ఆ రోజున వచ్చారు. ఎందుకు ఓ.ఎన్.జి.సి. ఛైర్మన్ గారు వచ్చారు? నాతో -షేక్‌హేండ్ ఎందుకు ఇచ్చారు? మేము భాగస్వాములము అని ఎందుకు అన్నారు? ఇది కేవలం రాజకీయం కాక మరి ఏమిటని నేను అడుగుతున్నాను.

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి:- డిటెయిల్డ్ ఎస్టిమేషన్ ఉందో లేదో అని కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఎట్లా తెలుస్తుంది? మీరు గౌరవముగా పిలిస్తే వారు వచ్చారు పార్టిసిపేషన్‌కి, దానికి దీనికి ఏమి సంబంధము.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అయితే నర్సాపురం దగ్గర కట్టాలని ప్రజలు అంతా కోరారు. సరే ఇప్పుడు ఏదో రిపోర్టు వచ్చింది. ముఖ్యమంత్రిగారు ఇప్పుడు ఒక మాట చెప్పారు. వశిష్ఠ నది మీద నర్సాపురం దగ్గర కాకుండా, చించినాడ దగ్గర అయితేనే బ్రిడ్జి అగుతుంది లేకపోతే నర్సాపురం దగ్గర కడితే కొట్టుకుపోతుందనే అభిప్రాయం, లేకపోతే నష్టం కలుగుతుందనే అభిప్రాయం కలగజేశారు. దయచేసి ఆ పేరా ఒక్కటి చదివి మాకు వినిపించండి. I am also for Narsapur. It is a big city. వ్యాపారం, వర్తక వాణిజ్యాల కోసం ఆనాడు అందరూ ఆలోచించారు - ఇన్‌క్లూడింగ్ హరిరామ జోగయ్యగారు; ఇప్పుడు ఏమి చెప్పినా సరే, అన్ని పార్టీలవారం అంగీకరించాము. తరువాత ఆయన అభిప్రాయం మారవచ్చు లేకపోతే అక్కడి ప్రజల అభిప్రాయం మారవచ్చు. I will be convinced really if there is any point like that. టెక్నికల్ ఎక్స్‌పర్ట్స్ ఎవరయినా చెప్పి ఉంటే - ఇక్కడ బ్రిడ్జి కడితే పడిపోతుందని అంటే అంతమటుకు చదివి వినిపించండి. తరువాత మా అభిప్రాయం, ఒపీనియన్.ఏర్పాటు చేసుకోవాలి.

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి:- సభ్యులు కోరినట్లుగా దీనిలో ఉన్నటువంటి మూడు నాలుగు పాయింట్స్ చదివి వినిపిస్తాను. The site is located at a sharp

curve. Regarding Narsapur the river is attacking right bank quite often; with the result that heavy patching is necessary to protect Narsapur Town. Since a nullah is joining the river by the side of the lock gate, locking of turbines is expected after the project is constructed during the floods and this will give rise to recurring problem in maintaining the bank. (2) Due to construction of project and the approach embankment the river attack on the existing right bank would further increase and a very heavy pitching and a long guide bund will be required. This will result in higher cost for construction of project and maintenance in future. (3) The river channel will be flowing parallel to the left approach bank within the guide bunds and adequate protection would be required for upstream phase of the left approach. (4) The approach to the bridge during floods will be oblique, which is not desirable. The cost of the project would be Rs. 23.75 crores.

Sri P.Nageswara Rao:- What is that English? I can understand if the Chief Minister says. అందులో బండ్‌కి ఇంకా జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి, అదనముగా ఖర్చు పెట్టాలి, ఎక్స్‌ట్రా ప్రికాషన్స్ తీసుకోవాలని ఉంది తప్ప అందులో ఏమైనా బ్రిడ్జి కడితే పడిపోతుందని ఉందా? వారు మిస్‌లీడ్ చేస్తున్నారు.

Sri N. Janardhan Reddy:- No. No. Kindly do not use that word of misleading. This was decided... ఒకటే మనవి చేస్తున్నాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మీరు అవస్థ పడినారు. నేను అవస్థపడదలచుకోలేదు.

(ఇంటరప్షన్స్)

Sri N. Janardhan Reddy:- Kindly do not threaten anybody.

Sri P. Nageswara Rao:- I am not threatening and I will not be threatened.

Mr. Speaker:- The subject cannot be diverted.

శ్రీ ఎన్. జనార్ధనరెడ్డి:- నేను వివరాలు అన్నీ చెప్పాను. దీనికి పునాదిరాయి వేసిన తరువాత టెక్నికల్ ఒపీనియన్‌కి పంపించారు. పునాదిరాయి వేసినది 24-2-88న, టెక్నికల్ ఒపీనియన్‌కి పంపించినది 3-5-88న. వారే టెక్నికల్ ఒపీనియన్‌కి పంపారు. వారే ఆ

టెక్నికల్ దానిని ఆమోదించి ఎక్విజిషన్ ప్రారంభించారు. తిరిగి మళ్ళా ఇంకొక ఎక్స్‌పర్ట్‌ని రూర్కీ నుంచి తీసుకువచ్చారు. ఇది ఎందుకు జరిగిందని అక్కడ కూర్చొని మమ్మల్ని అడిగితే ఏమి చెప్పాలి? నిర్ణయాలు తీసుకున్న తరువాత వారు చెప్తున్నారు. దీనిలో పడి పోతుందని వ్రాస్తారని కాదు. ప్రక్కన గట్లు అది వల్ల గోదావరి నదిని అరికట్టడం కష్ట మవుతుంది ఇక్కడ బ్రిడ్జి కడితే అనేది దానిలో వ్రాసి ఉంది. గోదావరి వల్ల నష్టం కలగ కుండా అరికట్టాలి కదా ప్రజలకు. అంతే కాకుండా నర్సాపురమును కాపాడడం కష్టమని వ్రాశారు. బ్రిడ్జీలు కట్టుకొని పోగొట్టుకుంటే ఏమి ప్రయోజనం? ఇవన్నీ ఆలోచించిన తరువాతనే ఫార్మల్ కేబినెట్ డెసిషన్ చెన్నారెడ్డిగారి టైములో తీసుకున్నారు దానిని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఇందులో రాజకీయం ఏమీ లేదు. వారు పునాదిరాయి వేశారని చెపు తున్నారు అక్కడ వేసిన పునాదిరాయిని తిరిగి తీసుకుపోయి అక్కడ పెట్టిస్తాను, నాకు ఏమీ ఆక్షేపణ లేదు అందువల్ల దీనిని దయచేసి అర్థం చేసుకొని ఇంతటితో నిలుపుదల చేయమని మనవి చేస్తున్నాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

(కొందరు తెలుగుదేశం సభ్యులు ఒకేసారి లేచి ఏదో మాట్లాడబోయారు)

మిస్టర్ స్పీకర్ - మీరు మీ సీట్లలో కూర్చోండి నేను ఛాన్స్ ఇస్తాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి (భోనగిరి) - పునాదిరాళ్లే సమాధిరాళ్ళుగా మారతాయి. కాంగ్రెస్ ముఖ్యమంత్రులు వేసిన ఎన్నో పునాదిరాళ్లు సమాధిరాళ్ళుగా మారాయి.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎస్. గణపతిరావు:- ఈ ప్రశ్న నాది. ఈ వంతెన ఎక్కడ కట్టాలనే దాని మీద చాలా కాలంగా, దరిదాపు 12 సంవత్సరాల నుంచి తర్జనభర్జనలు జరుగుతున్నాయి. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం హయాములో రెండు చోట్ల శంఖుస్థాపనలు చేసి, రెండు కాపీలు తయారు చేసి కొన్ని లక్షల రూపాయలు దీనికి ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది మీకు మనవి చేసేది ఏమిటంటే - ఎక్కడయితే టెక్నికల్ ఫీజిబిలిటీ ఉందో అక్కడే కట్టమని మేము కోరు తున్నాము ఇప్పటికే 12 సంవత్సరాల కాలయాపన జరిగిపోయింది మళ్లీ తిరిగి ఈ సమస్య పైన చర్చ జరిగి కాలయాపన జరిగితే మా జీవిత కాలములో ఆ వంతెనను చూసే పరిస్థితులు ఉండబోవని మేము అభిప్రాయపడుతున్నాము. అందుచేత ఎక్కడ టెక్నికల్ ఫీజిబిలిటీ ఉందో అక్కడే వంతెన నిర్మాణం కొరకు కృషి చేయాలని ఈ సందర్భముగా మీకు మనవి చేస్తున్నాను టెక్నికల్‌గా ఉండే పరిస్థితులను దృష్టిలోకి తీసుకోకుండా ఉన్న ఈ ప్రభుత్వాల వైఖరికి నేను నిరసన తెలియజేస్తున్నాను అంతేకాకుండా మీకు ముఖ్యంగా...

(Interruptions)

Mr. Speaker:- Have you no patience then? Mr. Ganapathi Rao, you should know how to put a question. This is not a debate.

శ్రీ ఎన్. గణపతిరావు:- ఈ వంతెనే కాకుండా దీనికి కనక్టు అయిన దాసర్లమూడి-కోటిపల్లి వంతెన నిర్మాణం చేయడానికి కూడా ఈ సందర్భంగా మంత్రిగారు చర్య తీసుకోవాలి. ఇది కేంద్ర ప్రభుత్వంలో ఉందని మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి:- రెండు వైపులా ఫౌండేషన్ వేశారా లేదా అని వారు అడిగారనుకొంటాను.

శ్రీ ఎన్. గణపతిరావు:- రెండు తాపీలతో రెండుసార్లు శంకుస్థాపన చేశారు. ఆ తాపీలు ఏమయ్యాయి? దానికి ఎంత ఖర్చయింది? ఇది వాస్తవం కాదా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి:- నర్సాపూర్ దగ్గర వంతెన కట్టాలనే ఉద్దేశంతో ఒకటి ఆ గట్టునా, ఒకటి ఈ గట్టునా శంకుస్థాపన చేసినమాట వాస్తవమే. ఎంత ఖర్చయిందో నా దగ్గర వివరాలు లేవు. మీరు ఆదేశిస్తే రేపు టేబుల్పై పెట్టడానికి నాకు ఎలాంటి అభ్యంతరం లేదు.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు (కుప్పం):- అధ్యక్షా....

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఇప్పటికే గంట అయిపోయింది, ఒక గంటే కాదు, గంటన్నర తీసుకోండి, నాకు అభ్యతరంలేదు. కాని మిగతా ప్రశ్నలు అడిగేందుకు మీరే సమయం కోల్పోతారు.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- ఈ సమస్య ఈ రోజుది కాదు, నాకు కూడా దీనితో సంబంధం ఉంది. ఈ సమస్య గురించి నేను సెంట్రల్ గవర్నమెంట్కు రిప్రజెంట్ చేశాను. దీనిని రైట్స్ కంపెనీకి ఇచ్చారు. వితిన్ సిక్స్ మంత్స్ అని వారు ఇచ్చిన సమాధానంలోనే క్లియర్గా ఉంది.

(అంతరాయము)

మేము కూడా మీకంటే ఎక్కువగా అరవగలుగుతాము. అది గుర్తుపెట్టుకోండి. మొత్తం మింగేస్తున్నారు, మొత్తం మింగడానికే సరిపోతోంది, మీ భాగవతాలన్నీ ఉన్నాయి కట్టలు కట్టలు. నేను చెప్పడం కాదు, మీరే చెప్పుకొంటున్నారు, మీ స్టేట్మెంట్స్ ఉన్నాయి, మీకు సిగ్గులేదు, వేరే వారు అయితే రాజీనామా చేసి పోయేవారు, సిగ్గులేకుండా మాట్లాడుతున్నారు, నన్ను ప్రొవోక్ చేయకండి, ఐ కెన్ ఆన్సర్. ఇది సభ అనుకొన్నారా, ఏమనుకొన్నారు? మీ ఇష్టం వచ్చినట్లు బెదరిస్తారా?

(ఈ సందర్భంలో శ్రీ మహమ్మద్ జానీ మొదలైనవారు లేచి నిలుచున్నారు)

ఎవరూ బెదరరు. దే కెనాట్ త్రెటెన్. అస్క్ దెమ్ టు సిట్‌డౌన్. వాట్ ఈజ్ దిస్?

మిస్టర్ స్పీకర్.- ప్రొవొకేషన్ వుండకూడదు. క్వశ్చన్ వేయండి.

శ్రీ ఎస్. చంద్రబాబునాయుడు:- ప్రొవొకేషన్ కాదు, వారికి మర్యాద నేర్చు కొమ్మనండి, చెపుతాం ఏమి చెప్పాలో

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు కూర్చోండి, ఎప్పటికి హడావిడి మీది.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- కూర్చోమంటారా? ఇంకా నేను క్వశ్చన్ అడగలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్.- ఇంత సమయం తీసుకొంటే ఎట్లా? మీరు ప్రశ్న అడగకుండానే నాలుగు నిమిషాలు తీసుకొన్నారు.

గౌరవ సభ్యుడు:- అధ్యక్షా, 'సిగ్గులేదా' అన్న పదాన్ని విత్‌డ్రా చేసుకొమ్మనండి

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు.- ఇలాంటివి రికార్డ్సులో చాలా వున్నాయి. ఇది అన్ పార్లమెంటరీ అని చెప్పమనండి

మిస్టర్ స్పీకర్.- అన్ పార్లమెంటరీనా, పార్లమెంటరీనా అని కాదు! దేరీజ్ సమ్ డెకారమ్ ఆల్సో.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి.- సిగ్గులేదు అని వారే అనుకొంటున్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మాధవరెడ్డిగారూ, మాట్లాడకండి. చంద్రబాబునాయుడుగారూ, మీరు ప్రశ్న వేయకుండా లెక్చర్ కొడితే ఎట్లా? మాధవరెడ్డిగారు సీనియర్ సభ్యులు, హోం మినిస్టర్‌గా పనిచేసినవారు.

(అంతరాయము)

You were a senior Minister for Home. Don't talk. What is this? Shall I conduct the business or not? చెన్నారెడ్డిగారూ, మీరు కూడా కూర్చోండి.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- సిగ్గు ఎవరికి లేదో తెలుస్తోంది.

మిస్టర్ స్పీకర్:- అది నిన్ను చూస్తే నాకు కూడా తెలిసింది. అయితే సిగ్గులేదు అని అనను. చంద్రబాబునాయుడుగారూ, ప్రశ్నవేసే ముందు స్పీచ్ ఇవ్వకూడదు. మీరు సీనియర్ సభ్యులు, ఒకసారి మంత్రిగా కూడా చేశారు ఇక నేను మాధవరెడ్డిగారికి చెపుతున్నాను, ప్రతిసారి హిండ్రెన్స్ వుంటోంది, మీరొకసారి అంతరాయం కలగజేయడం, వారొకసారి అంతరాయం కలిగించడం, ఇంకొకసారి ఇంకొకరు కలగజేయడం జరుగుతోంది, ఇది రిపీట్ కాకుండా జరుగుతోంది ఇది రిపీట్ కాకుండా వుండాలి. I am advising

you from this seat. I request you to put the question and take the answer. Please put a question. Please put a question.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- దయచేసి వినండి మీరు అడిగినదానికి ఎక్స్‌ప్లనేషన్ ఇవ్వవలసిన బాధ్యత నాప్కై ఉంది.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:- ప్రశ్నయొక్క పూర్వాపరాల గురించి చెప్పనివ్వండి.

(అంతరాయము)

మిస్టర్ స్పీకర్:- (కాంగ్రెస్ సభ్యులను ఉద్దేశించి):- It is 9.30. We are discussing the first question. Everybody will laugh. Why don't you keep quiet? Is this the way? నేను వారికి ఎడ్వయిజ్ చేశాను. హీ హాజ్ టు పుట్ ది క్వశ్చన్.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- మీరు అడిగారు కాబట్టి ఎక్స్‌ప్లనేషన్ ఇవ్వవలసిన బాధ్యత నాప్కై ఉంది. ఎక్స్‌ప్లనేషన్ ఇస్తాను. అందుకు అవకాశం ఇవ్వరా లేదా? అవకాశం ఇవ్వాలని మిమ్మల్ని రిక్వెస్టు చేస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు సర్కాస్టిక్‌గా మాట్లాడారు. అవసరమైతే అపోజిషన్ లీడర్ వేసిన స్టోన్‌ను తిరిగి అక్కడే పెడతామంటారా?

Sri N.T. Rama Rao:- What is this? Can we get the foundation stone back?

శ్రీ ఎన్. జనార్ధనరెడ్డి:- అధ్యక్షా, తమరు ఆ స్థానంలో ఉండగా ఎవరుకూడా ఒకరిని త్రెటెన్ చేస్తూ ఇట్లా ఇట్లా అనడం (చేతులతో స్పైగచేసి బెదిరించడం) అనేది మంచి సాంప్రదాయం కాదు. గౌరవనీయులైన ప్రతిపక్షనాయకులు అంటే నాకు గౌరవమే. నేను అన్నది సర్కాస్టిక్‌గా కాదు. అది వారికే వదలిపెడుతున్నాను. వారు వేసిన పునాది రాళ్ళ మీద నాకు అగౌరవం లేదు. లేదు అని చెబుతున్నాను. మొదటే టెక్నికల్ ఒపీనియన్ తీసుకొని పునాది రాళ్ళు వేసివుంటే ఇప్పుడు ఈ సమస్య ఉత్పన్నం అయ్యేది కాదు. 1988-89లో వేశారు అంటే సహజంగా తొందరగా వేసివుంటారు. అందువల్ల జరిగిన దానిని అర్థం చేసుకోవాలి. రైట్స్ కంపెనీకి అప్పజెప్పాలన్నది మీరు తీసుకొన్న నిర్ణయమే. ఎవరు బ్రిడ్జి కట్టినా టెక్నికల్ ఒపీనియన్ తీసుకొనే కట్టడం జరుగుతోంది. అందులోనూ వారు పేరు పొందిన రైట్స్ కంపెనీకి ఇచ్చారు. అది చిన్న కంపెనీ కాదు. అంతేకాదు, ఆ తరువాత రూర్కే నుంచి చుంటాలేను పిలిపించి ఎక్స్‌పర్ట్స్ ఒపీనియన్ తీసుకొన్నారు. ఇవన్నీ తీసుకొన్న తరువాతనే శాంక్షన్ అయింది. మేము తీసుకొన్న నిర్ణయం బ్రిడ్జి కట్టాలనే. గణపతిరావుగారు చెప్పినట్లుగా డిలే అవుతున్న సంగతి కూడా తెలుసు. అంతేకాదు. ఓ.ఎన్.జి.సి.వారు దీనిని ఒక సంవత్సరంలోగా ప్రారంభించకుండా వుంటే తాము ఇస్తామన్న 50 పర్సెంట్‌కూడా వెనక్కు తీసుకొంటామన్నారు. ఒకవేళ వారు పునాదిరాయి 9.40
వేసినప్పుడు ఓ.ఎన్.జి.సి. వారు హాజరు కావచ్చు. దాంతో అంగీకారం అని కాదు. ఉ.
ఏదయినా ఒక సభకు హాజరయితే, దాన్నిని అంగీకరించినట్లు కాదు. టెక్నికల్ ఒపీనియన్

ఉంటే దానిని అందరూ అంగీకరించాలి. ఇందులో వేరే అభిప్రాయం లేదు. చంద్రబాబు నాయుడుగారు చెప్పినట్లుగా నేను సర్కాస్టిక్ రిమార్క్సు ఏమీ పాస్ చెయ్యలేదు.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎన్.టి రామారావు:- ఆవేశం లేదు. ఉన్న ఫ్యాక్ట్సు చెబుతున్నాను. రైట్స్ కంపెనీవారు వారి రిపోర్టు ఇచ్చినప్పుడు ఇక ఆరు నెలల వ్యవధిలో, అక్కడ బ్రిడ్జి సరిగ్గా ఉండే విధానానికి డ్రాయింగ్స్ ఇస్తామన్నట్లుగా రిపోర్టు ఉంది. కేవలం దానిని మధ్యపెట్టి, ఫైలు మాత్రం చదువుతున్నారు. కనుక దీనిపై అరగంట చర్చకు అనుమతి ఇస్తే, విషయమంతా బయటకు వస్తుంది.

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఈ ప్రశ్నకు అరగంట కంటే ఎక్కువే టైం తీసుకున్నాము.

శ్రీ డి. శివరామరాజు:- నేను ఆ జిల్లావాడిని. నాకు అవకాశం ఇవ్వాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- అరగంట చర్చ అంటున్నారు. అంతకంటే ఎక్కువ సమయం తీసుకున్నారు.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Shall I complete it? I am quoting the rule, Sir. The Rules are very clear. I will bring to your kind attention Rule No. 70(1). "The Speaker may allot half-an-hour on three sittings in a week namely Monday, Wednesday, Friday for raising discussion on a matter of sufficient public importance which has been the subject of a recent question..."

Mr. Speaker:- Yes. I know it.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Sir, I am quoting the Rule. The cruz of it is that it should have been of recent discussion oral or written and the answer to which needs eluciation. The Government is giving information in piecemeal and giving it a political twist which is totally unwarranted. In such a situation it is but just giving half an hour discussion so that justice will be done..

Mr. Speaker:- I will look into it.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- అరగంట కంటే ఎక్కువ సమయం కావాలి. సమయం పెంచండి. ఈ రోజు మీరు చాలా జనరస్‌గా అవకాశం ఇస్తున్నారు. ఎంత

చెప్పినా, పునాదిరాళ్ళ మధ్యనే తిరుగుతున్నారు. కానీ బయటకు పోవడం లేదు. ఒక వర్క్‌మీద మూడు పునాదిరాళ్ళు వేశారు కానీ ఈనాటికి వర్క్ ప్రారంభం కాలేదు. రాజకీయం అనేది లేకపోయినా, చెన్నారెడ్డిగారి కాలంలో నిర్ణయం తీసుకున్నప్పుడు కాని రాజకీయం లేకపోయినా ఇంకేదయినా కీలకం అయినా ఉండి ఉంటుంది. మీ ఛేంబర్‌లో అప్పుడు, ఇప్పుడు ఫౌండేషన్ వేసిన వారిని పెట్టి, అధికారులను కూడా పిలిచి మాట్లాడండి.

(ఇంటరప్షన్స్)

నర్సాపూర్ కమర్షియల్‌గా డెవలప్ కావాలనే ఉద్దేశంతో తీసుకున్నట్లుగా వారు అంటున్నారు మీ సమక్షంలో చర్చించండి. అధికారులు వేరు కాదు కదా? ఒకసారి అక్కడ వేయించి, మరొకసారి ఇక్కడ వేయించడం ఏమిటి? ఆ మూడు పునాది రాళ్ళు, పక్షులు రెట్టలు వేయ డానికి ఉంటాయి. పరిష్కారం కోసం మీ ఛేంబర్‌లో మీటింగ్ పెట్టండి. మంత్రిగారి వైపు చూడకండి. మీరే రూలింగ్ ఇచ్చి చెయ్యండి. డిస్కషన్‌కు ఎలవ్ చెయ్యండి.

Mr. Speaker:- I am happy to learn also. (looking at Sri J.C. Diwakar Reddy) What is the objection if half an hour discussion is allowed?

శ్రీ జె. సి. దివాకరరెడ్డి:- అధ్యక్షా, మీరు చూస్తానంటే మాకేటువంటి అభ్యంతరం లేదు

Mr. Speaker:- Half an hour discussion is allowed in my Chambers. You please sit down.

శ్రీ డి. శివరామరాజు:- ఛేంబర్‌లో పెడతారు సమావేశం అయినా కూడా ఇప్పుడు అవకాశం ఇవ్వండి.

(ఇంటరప్షన్స్)

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Half an hour discussion should be in the House and not in the chambers.

Mr. Speaker:- I will call the opposition leaders and the Minister in my chambers and we shall have an half an hour discussion. There cannot be any objection on my ruling. It is postponed. I will go to the next question. క్వశ్చన్ నెం. 4729 (నెం. 22) సభ్యుల కోరికమేద వాయిదా వేస్తున్నాను.

సింగూర్ ప్రాజెక్టు క్రెస్ట్‌గేట్లు కొట్టుకొనిపోవుట

2.

*4094- సర్వశ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి, టి. వెంకటేశ్వరరావు, పి. రామయ్య:- ముఖ్యమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) సింగూరు ప్రాజెక్టు క్రెస్ట్‌గేట్లు కొట్టుకొనిపోవుటపై ప్రభుత్వం విచారణ ఏదైనా నిర్వహించినదా;

(ఆ) అయినచో విచారణలో తేలిన విషయాలెవ్వి; దోషులపై తీసికొన్న చర్య ఏమి?

ముఖ్యమంత్రి తరఫున వైద్య ఆరోగ్య శాఖమంత్రి (శ్రీ కె. రోశయ్య) -

(అ) అవునండీ

(ఆ) సింగూరు ప్రాజెక్టుకు సంబంధించిన 6వ నెంబరు స్పిల్‌వే గేటు పనిచేయక పోవడంపై విచారణాధికారి నివేదిక అందినది. అది ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉంది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి.- అధ్యక్షా, మంత్రిగారు సమాధానం చెబుతూ ఈ క్రెస్ట్ గేట్స్ కొట్టుకుపోవడం నిజం అన్నారు. పరిశీలనలో ఉందన్నారు. ఎంత కాలంనుంచీ పరిశీలనలో ఉంది? ఎంత కాలానికి పూర్తవుతుంది. క్రెస్ట్ గేట్స్‌ని ఫిట్ చేయడానికి పి.డబ్ల్యు.డి. వర్క్‌షాప్ ఉంది. ప్రయివేటు వారికి ఎందుకు ఇచ్చారు? ఈ పి.డబ్ల్యు.డి. వర్క్‌షాప్ చేసిన చోట, ఎక్కడయినా కొట్టుకు పోయిందా?

మిస్టర్ స్పీకర్:- వన్ సప్లిమెంటరీ ఓన్లీ.

శ్రీ బి. బాల్‌రెడ్డి:- ఇంపార్టెంట్ క్వశ్చన్ కనుక టైం కావాలి. వాయిదా వెయ్యండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు కావాలంటే, వాయిదా వేస్తాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- వాయిదా వేయండి. అభ్యంతరం లేదు. ప్రయివేటు వారికి ఇవ్వడంవల్ల ఈ ఇబ్బంది వస్తుంది. దీనిలో కొందరు కమిషన్స్‌కి ఆశించి ఇటువంటి పనులు చేస్తున్నారనేది వాస్తవం.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- నావద్ద పూర్తి సమాచారం ఉంది. గౌరవసభ్యులు అడిగిన వాటికి సమాధానం ఇస్తాను. పోస్ట్‌ఫోన్ చేస్తామంటే ఏమీ అనలేను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- సభ్యుల కోరికమీద వాయిదా వేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- సభ్యులకు తృప్తికలిగేలా సమాధానాలు ఇస్తాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- వాయిదా వేయాలని కోరుతున్నాము. అందుకు అభ్యంతరం లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఫుల్ ఇన్‌ఫర్మేషన్ ఉందన్నారు కనుక....

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- ఉంది కానీ సభ్యులకు సప్లిమెంటరీస్ వేయడానికి అవకాశం లేదు కనుక అడిగాము.

Mr. Speaker:- Then carry on. No postponement. Let the Minister answer it.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, ఇది ది. 11-10-90న ఆరవ నెంబరు క్రెస్టు గేట్ 9.50 కొట్టుకుపోయింది. ఈ క్రెస్టు గేటు గౌరవనీయులైన రాఘవరెడ్డిగారు అన్నట్లుగా ఉ. ప్రైవేటు కంపెనీవారు తయారు చేసినవి కానేకావు. మనకున్న మెకానికల్ వర్కుషాపులో తయారు చేశారు. నాగార్జునసాగర్ క్రెస్టు గేటు సైజు కంటే కూడా పెద్దవి ఇవి.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- బిగించింది ఎవరు?.....

శ్రీ కె. రోశయ్య:- మన మెకానికల్ వర్కుషాపులో తయారు చేసి వారే బిగించారు. మొత్తం 17 గేట్లు ఉన్నాయి. 17లో 6వ గేటు వెల్డింగు డిఫెక్టివ్‌గా ఉన్నందువల్ల కొట్టుకుపోయింది. మళ్ళీ దాన్ని రెక్టిఫై చేయడం జరిగింది. దానికి తాత్కాలికంగా ఇప్పుడు నీరు ఇవ్వడానికి సదుపాయాలు చేసి నీరు కూడా ఇస్తున్నారు. 518 మీటర్లు వాటర్ లెవెల్ మెయిన్‌టెయిన్ చేస్తూ యీ నగరానికి కావలసిన నీటిని, రోజుకు 23 లక్షల గ్యాలన్లను ఇస్తున్నారు. 15 జూలై నుంచి ఈనాటికి కూడా ఇబ్బంది లేదు. అంతే కాకుండా, పర్మనెంటు రిపేర్ చేస్తున్నారు. దానికి కూడా ఒక కోటి 20 లక్షలు ఖర్చుతో ఒక నివేదిక ఇచ్చారు. దాన్ని పరిశీలన చేస్తున్నాము.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- దీనికి ఎంత ఖర్చు అయింది?.....

శ్రీ కె. రోశయ్య:- ఇప్పుడు కొట్టుకొని పోయిన గేటు రిపేర్ ఖర్చు రూ 20 లక్షలు అయింది. కొత్త గేటును బిగించడానికి 34 లక్షలు అయింది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- రిపోర్టు కాపీ ఇప్పించండి.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- గవర్నమెంటు పరిశీలనలో ఉంది. డెసిషన్ తీసుకున్న తరువాత కమ్యూనికేట్ చేస్తాము.

ప్రాథమిక పాఠశాలలలో అటెండర్ల పదవులు

24-

*1745- సర్వశ్రీ కె. ఆర్. సురేష్‌రెడ్డి, ఎస్. గంగారాం:- పంచాయతీ రాజ్ శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) రాష్ట్రంలో పంచాయతీరాజ్ క్రింద అనేక ప్రాథమిక పాఠశాలలలో అటెండర్లు, స్వీపర్లు, సి.టి.ఎఫ్.ల (కంటెంజెన్సీ ఉద్యోగులు) చాలా పదవులు ఖాళీగానున్న విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయినచో, ప్రభుత్వం ఆ పదవులను రెగ్యులర్ పదవులుగా మార్చి ఆ ఖాళీలను భర్తీ చేస్తుందా?

పంచాయతీరాజ్ శాఖ మంత్రి (శ్రీ జలగం ప్రసాదరావు):-

(అ) అవునండీ.

(ఆ) పాఠశాలలోని అటెండర్లు పూర్తికాలిక ఉద్యోగులు కాగా స్వీపర్లు, పి.టి.ఎఫ్.లు పార్టు టైం ఉద్యోగులు, వీరికి వేతనాలను కంటింజన్సీల నుండి చెల్లింపడం జరుగుతుంది. పార్టుటైం ఉద్యోగులను పూర్తికాలిక ఉద్యోగులుగా మార్చడానికి ఎట్టి నిబంధన లేదు.

Sri K.R. Suresh Reddy (Balakonda):- Sir, whenever we visit the schools in the morning, we have to hang our heads in shame. The first thing is, when the boys and girls come to the school, there are no sweepers. They have to do the sweeping job and then they have to start their work. Such sort of conditions are prevailing in the schools and they will have telling effect on the children and there is every need to fill up these posts and also of that of P.T.Fs. in my constituency where they have been working from a long time. When will you regularise these people?

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- స్వీపర్లకు జీతాలు లేకుండా ఉన్నది.... అన్ని స్కూళ్లలో అదే పరిస్థితి ఉంది.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- పోస్టుపోన్ చేయండి.....

Mr. Speaker:- It is a fact that the sweepers and the part-time P.T.Fs are working from a long time. Everybody is feeling about it. How many days it will take to fill them up or make them permanent? It is an important question. If you have no answer, we can postpone it.

శ్రీ జలగం ప్రసాదరావు:- అధ్యక్షా, అన్ని జిల్లాలవారీగా సమాచారం ఇక్కడ ఉన్నది. కావాలంటే కాపీ ఇస్తాను. దీనిమీద బాన్ ఉంది. బాన్ లిఫ్టు కాగానే పూర్తి చేస్తాము. పోస్టుపోన్ చేయవలసిన అవసరం లేదు. మొత్తం ఆన్సర్ చెప్పుతాను. 296 మంది అటెండర్లు, 272 స్వీపర్లు, ఫరాషీలు 579 పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నింపడం ఎప్పుడు?..... నో సప్లిమెంటరీస్.....

శ్రీ జలగం ప్రసాదరావు:- తొందరలో వేటిని. పూర్తికాలిక ఉద్యోగులుగా మార్చడానికి ఎక్కడా నిబంధన లేదు. రెగ్యులర్ ఖాళీ ఏర్పడి, అవసరమైన అర్హత ఉండి, 5 సంవత్సరాల సర్వీసు ఉంటే నిషేధం ఎత్తివేసిన తరువాత రెగ్యులర్ చేయడం జరుగుతుంది.

బలహీన వర్గాల గృహముల నిర్మాణము

25-

*3173-(కె)- సర్వశ్రీ టి· రాజేశ్వరరావు (వర్ధన్నపేట), సిహెచ్·విద్యాసాగరరావు, ఎం· రఘుమారెడ్డి (నల్గొండ), పి·ఇంద్రారెడ్డి (చేవెళ్ల), పి శంకరరావు (షాద్‌నగర్), సి· నర్సిరెడ్డి (మక్తల్), వై· కృష్ణమూర్తి (పార్వతీపురం), కె· రామచంద్రారావు (కొల్లాపూర్), జి· అప్పల సూర్యనారాయణ (శ్రీకాకుళం), టి· జయప్రకాశ్ (తెర్లాం), సిహెచ్· రామచంద్రరావు (తాళ్లరేవు), జి· వెంకటరెడ్డి (సంతనూతలపాడు), బి· గోపాల కృష్ణారెడ్డి, జి· ముద్దుకృష్ణమ నాయుడు, ఎన్· రాఘవరెడ్డి, బి· వెంకటేశ్వరరావు, కె· రాములు, కె· బొజ్జి:- కార్మిక, గృహనిర్మాణ శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) 1990-91లో బలహీనవర్గాలకు ఎన్ని గృహములు నిర్మింపవలెనారు; ఇందు నిమిత్తం కేటాయించిన మొత్తాలు ఎంతెంత;

(ఆ) ఇంతవరకు పూర్తి అయిన గృహములెన్ని; ఇంకను ఎన్ని పూర్తి కావలసి యున్నది?

గృహనిర్మాణ శాఖమంత్రి (శ్రీ పి· జనార్ధనరెడ్డి):-

(అ) బలహీనవర్గాల వారికోసం 1990-91 కార్యక్రమంలో మంజూరు చేసిన ఇళ్ల మొత్తం సంఖ్య 1,27,622· ప్రభుత్వ సబ్సిడీ నిమిత్తం 1990-91 సంవత్సరానికి బడ్జెటులో మొత్తం రూ· 53·005 కోట్లను సమకూర్చి, బలహీనవర్గాల గృహనిర్మాణ కార్యక్రమం కోసం ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర గృహనిర్మాణ సంస్థకు విడుదల చేయడం జరిగింది·

(ఆ) ఇప్పటివరకు నిర్మాణం పూర్తి చేసిన మొత్తం ఇళ్ల సంఖ్య 1,72,348· ఇంకా నిర్మాణం పూర్తిచేయవలసి ఉన్న ఇళ్ల సంఖ్య 77,652·

శ్రీ ఎన్· చంద్రబాబునాయుడు:- అధ్యక్షా, ఆన్సర్ తప్పు·····

శ్రీ సిహెచ్· విద్యాసాగరరావు:- మీరు ఒకసారి లక్షా 27 వేల 622 అన్నారు· మంత్రిగారు లెక్కలో కొంచెం వీక్ ఉన్నట్లు ఉన్నది· యెట్ టు బి కంప్లీటెడ్‌లో 77 వేల 652 అన్నారు· శ్రీ జనార్ధనరెడ్డి హయాంలో గృహాలకు కూడా పిల్లలు పుడుతున్నాయి సార్··· బేసికల్‌గా, యీ గృహనిర్మాణ పథకాల మీద ప్రభుత్వానికి సరైన అవగాహన లేదని యీ ఆన్సర్‌నుబట్టి తెలుస్తున్నది· ఇది తప్పు· ఇది 53 కోట్లకు చెందిన విషయం· ఇది క్షమించరాని విషయం· వీకర్ సెక్షన్స్ గృహనిర్మాణం ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోనే కాదు, భారత దేశంలో ప్రత్యేకతను సంతరించుకొంది· అటువంటి దానిని అధికారులు ఆలస్యం చేసే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు· రెండవది - ఈ గృహనిర్మాణం పథకాల గురించి ప్రభుత్వం ఇచ్చిన 53 కోట్ల రూపాయలతో ఎక్కడా గృహనిర్మాణాలు జరగడం లేదు· అంతేగాక,

కోట్లు పెట్టారు, పంచాయతీరాజ్ మినిష్టరుకు ఒక కోటి, మునిసిపల్ మంత్రికి ఒక కోటి, ముఖ్యమంత్రిగారికి ఒక కోటి, ఈ కోట్ల కోసం సంబంధించిన శాసనసభ్యులు తిరగాలి ఏ స్కీమూ చేపట్టలేని పరిస్థితి ఉన్నది దీనిపై మంత్రిగారు సమాధానం ఇవ్వాలని, ముఖ్యమంత్రిగారితో సమాధానం ఇప్పించాలని, దానికి కూడా అర్ధగంట డిస్కషన్ పెట్టాలని మనవి చేస్తున్నాను

శ్రీ ఎన్ రాఘవరెడ్డి – అధ్యక్షా, మీరు ఈ జవాబు చూడండి

మిస్టర్ స్పీకర్ – దయచేసి కూర్చోండి.

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి.– నేను చెబుతాను వినమనండి

(అంతరాయము)

మొదటి ప్రశ్న – 1990–91లో బలహీన వర్గాల కోసం నిర్మించడానికి ఇళ్ల సంఖ్య ఎంత? సదరు పనికి కేటాయించిన మొత్తం ఎంత? దానికి జవాబు 1,27,622 ఇళ్ళు తీసుకుంటు న్నాము దానికి రూ. 53 కోట్లు గవర్నమెంటు తరఫున సబ్సిడీ రిలీజ్ చేశారు ఎప్పు డెప్పుడు రిలీజ్ చేశారో డేట్‌వైజ్‌గా ఇన్నాను. 9–1–91లో రూ 17.6 కోట్లు

(అంతరాయం)

నన్ను చెప్పనివ్వండి. వారు మాట్లాడుతూ మా కాలంలో ఇళ్లకు పిల్లలు పుట్టాయి అంటు న్నారు నేను దానికి జవాబు చెబుతాను.

Sri Ch. Vidyasagara Rao:- Basically he has misguided the House.

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి.– ఇళ్లకు పిల్లలు పుడుతున్నాయా అన్నారు దానికి నేను జవాబు చెప్పాలి కదా?

Sri Ch. Vidyasagara Rao:- When he has misguided the House.....

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి.– కొన్ని బ్యాక్‌లాగ్ హౌసెస్ ఉన్నాయి. సుమారు 2 లక్షల దాకా బ్యాక్‌లాగ్ ఉన్నాయి 1990–91లో కూడా పూర్తి చేసినాము తెలుగుదేశం గవర్న మెంటులో మిగిలిపోయిన వాటిని మేము పూర్తి చేస్తున్నాము. 2 80 లక్షలు కంప్లీట్ చేయకుండా, మొదలు పెట్టకుండా ఉన్నాయి

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:– పోస్ట్‌పోన్ చేయండి.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్ – బ్యాక్‌లాగ్ ఉన్న హౌసెస్ కంప్లీట్ కావచ్చు 1990–91ది పూర్త యిన హౌసెస్ 1 27 అయితే రిమెయినింగ్ హౌసెస్ బ్యాక్‌లాగ్ పూర్తి చేసుకున్నప్పుడు

ఇది ప్రజలకు చెప్పవలసిన ధర్మం వాళ్లనా, మనకూ ఉంది కనుక if you have no objection, I will postpone somewhere in the middle of 26th or 27th of this month - no discussion ఫస్ట్ క్వశ్చన్ కాబట్టి ... సేపు క్వశ్చనవర్‌లోనే డిస్కషన్స్ జరుగుతాయి.

Sri Ch. Vidyasagara Rao:- Honorable Speaker is trying to save the Minister.

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి:- నేను జవాబు చెప్పలేకపోతున్నాను ఉంటున ... వా సప్లిమెంటరీస్‌ను రిప్లయి ఇచ్చిన తరువాత నాకెనె ... సగియునింది

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, నేను మరి మనవి చేస్తున్నాను

మిస్టర్ స్పీకర్.- వారు చెప్పినది విన్న తరువాత మనం డెసిషన్ తీసుకోవచ్చు

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- మీరు ఏదో బ్యాక్‌లాగ్ అనీ - instead of sacking the Minister you are trying to save the Minister. It is relevant in the context of 1990-91. వారిచ్చిన ఆన్సర్‌తో నాకు సంబంధం లేదు. మీ నుంచి నాకు సమాధానం కావాలి. 1990-91 సంవత్సరాన్ని పరిగణ రించుకుని మంత్రివర్యుల సమాధానం. బ్యాక్‌లాగ్స్ ఈ గొడవలన్నీ లేవు కదా ఈ కాంటెక్స్టులో 1,27,622 హౌసెస్ వీకర్ సెక్షన్స్‌కు తీసుకున్నామన్నారు అందులోనే పూర్తి అయ్యాయా అంటే ఇందులోనే పూర్తి అయ్యాయి అని వారి అర్థం. 1,72,348 పూర్తి అయ్యాయా, ఇంకా 77,000లు పూర్తి కావాలని అంటున్నారు. ఈ కంటెక్స్టులో మీరు ఆలోచించాలి కానీ, వారికి ఏదో అవకాశం ఇచ్చి మళ్లీ ఈ సభను తప్పుదోవ పట్టించే అవకాశం ఉంది. దీనికి సంబంధించి అధికారులను పనిష్ చేయమనండి మంత్రిగారిని Let him assure - He is not supposed to circulate a wrong answer to the House. You are insulting the Weaker Sections of the State. My request is దయచేసి డిస్కషన్ ఎలా చేయండి. డిస్కషన్‌లో కూడా మంత్రిగారు సమాధానం ఇవ్వవలసిన అవసరం లేదు గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు పార్టిసిపేట్ చేసి సమాధానం ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉంది. హౌసింగు స్కీము చాలా ఇంపార్టెంట్ సర్.

మిస్టర్ స్పీకర్:- లెట్ హిమ్ గివ్ ది రిప్లయ్.

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి:- నన్ను రిప్లయి చెప్పనివ్వకుండా, ఆయనే చెబుతున్నారు సార్.

Mr. Speaker:- I am going to take a decision - before replying the Minister..... బ్యాక్‌లాగ్ అన్నది మీకు తెలుసు. 1990-91 ఆయన చెప్పబోయేది నాకు తెలుసు.

(అంతరాయం)

ఐ యామ్ స్పీకింగ్ విత్ విద్యాసాగర్. అంతరాయం కలిగించకండి.

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి:- 1990-91లో ఇప్పటివరకూ ఎన్ని ఇళ్ళు పూర్తి అయ్యాయంటే బ్యాక్‌లాగ్ కలుపుకుని చెప్పాను. సుమారు 49,970 ఇళ్ళు 1990-91లో పూర్తి అయ్యాయి. 1990-91లో 1 లక్షా, 27వేల ఇళ్ళకుగానూ 49,970 ఇళ్ళు పూర్తి అయ్యాయి. బ్యాక్‌లాగ్ హౌసెస్ కూడా పూర్తి చేసాము. ఆ సంఖ్య కూడా కలుపుకుని చెబుతున్నాను. అప్పటి పాత ప్రభుత్వంలో మిగిలిపోయిన ఇళ్ళు ఉన్నాయి. ఆ ఇళ్ళు మేము పూర్తి చేసాము. అధ్యక్షా, 1990-91లో ఒక లక్షా, 27 వేల ఇళ్ళు నుంచీ 49,970 ఇళ్ళు పూర్తి అయ్యాయి. ఇంకా మిగతా ఇళ్ళు సుమారు 77,652 ఇళ్ళు డిఫరెంటు పొజిషన్‌లో ఉన్నాయి.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ఆయన హౌసును తప్పుదోవ పట్టిస్తున్నారు. మీరు డిస్కషన్‌కు ఎలౌ చేయండి. అప్పుడు మిగిలినవి అదీ ఇదీ అంటున్నారు. అవన్నీ ఏమీ లేవు.

(అంతరాయం)

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి:- ఈ కార్యక్రమం మేము మరుకుగా పని చేస్తున్నామనే ఉద్దేశ్యంతో, అది ప్రజలకు తెలుస్తుందన్న ఉద్దేశ్యంతో ఏ విధంగా దానిని డ్వవర్ట్ చేయాలన్న ఉద్దేశ్యంతో, ఈ గవర్నమెంటుకు మంచి పేరు వస్తుందేమోనని, బలహీన వర్గాల గృహనిర్మాణం కార్యక్రమం తీసుకుంటోందన్న ఉద్దేశ్యంతో అంటున్నారు. వారు కట్టకుండా మిగిల్చిపోయిన ఇళ్ళ నిర్మాణ కార్యక్రమం మేము చేసాము. 1990-91లో 1.27 లక్షల ఇళ్ళు కాకుండా ఇంకా మిగతా బ్యాక్‌లాగ్ హౌసెస్ కూడా పూర్తి చేసాము.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- ఎక్కడ చేసారు? ఎప్పుడు చేసారు?

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి:- చేసాము. - చేసాము. మేమే చేసాము. డిస్ట్రిక్ట్‌వైజ్ చెప్పమంటే చెబుతాను.

(అంతరాయం)

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- పోస్ట్‌పోన్ చేయండి.

డాక్టర్ ఎస్. వేణుగోపాలాచారి:- 1/2 గంట చర్చకు అలౌ చేయండి.

(శ్రీ ఏ. మాధవరెడ్డి, శ్రీ కె. విద్యాధరరావు, శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు, శ్రీ పి.వి కృష్ణారావు, శ్రీ డి. చినమల్లయ్య, శ్రీ పి. రామయ్యగార్లు ఈ ప్రశ్నకు సరయిన సమాదానం రావడం లేదనీ, పోస్ట్‌పోన్ చేయవలసిందిగా స్పీకర్‌గారిని రిక్వెస్టు చేసారు)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, పోనీ శాసనసభ్యులను వదిలి వేయండి. మీ కాన్‌స్టిట్యూయన్సీలో ఎన్ని ఇళ్ళు పూర్తి అయ్యాయో మీకు తెలుసా? మీరు చెప్పగలరా?

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి:- డిస్ట్రిక్ట్‌వైజ్ డిటెయిల్స్ చెబుతాను.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- ఏమి చెబుతారయ్యా మీరు? ఎక్కడ చేసారు?

(అంతరాయం)

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి:- ఏమి చెబుతాను? చేసినవి చెబుతాను. మీరు చేయకుండా వదిలేసినవి మేము చేసాము చేస్తున్నాము. అరె - ఊరుకో - అన్నీ మాటలు మాట్లాడి - డబ్బులు ఇవ్వకుండా ఊరుకుంటే మా గవర్నమెంటు వచ్చిన తరువాత, మేము శాంక్షన్ చేసి ఈ కార్యక్రమాలు తీసుకుంటున్నాము మేమే తీసుకుంటున్నాము అందుకని ఓర్వలేక మాట్లాడుతున్నారు మీరు ఒక్క ఇల్లూ కట్టలేదు మేము చాలెంజ్ చేస్తాము.

(అంతరాయం)

శ్రీ సి.హెచ్. విద్యాసాగరరావు:- పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ సర్.

మిస్టర్ స్పీకర్:- యు హియర్ మీ బిఫోర్ ది పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్

(అంతరాయం)

దయచేసి మీరు కూర్చోండి. నేను ఒక నియోజకవర్గం మెంబర్‌గా, స్పీకర్‌గా మీకు 10.10 చెబుతున్నాను. నా నియోజకవర్గంలో కూడా 4,000, 8,000, 1 000 12,000, ఉ. సెమ్మీ పర్మనెంట్, పర్మనెంట్ హౌసింగ్ స్కీమ్స్ వున్నాయి. ఇందులో కొన్ని ఇబ్బందులు వున్నాయి. చాలా క్లిష్ట పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది.

(చప్పట్లు)

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి:- తమరు అలా ఎలా చెబుతున్నారు సార్. క్లిష్ట పరిస్థితి అని ఎలా చెబుతున్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను నా నియోజకవర్గం యొక్క క్లిష్ట పరిస్థితి చెబుతున్నాను. జనార్ధనరెడ్డిగారు చెప్పే దానిలో ఇళ్ళు ఇచ్చే మాట మాత్రం వాస్తవం. I am taking this step with the consent of the Opposition Leaders. You must also follow the Opposition Leaders also. మా నియోజకవర్గంలో కూడా హౌసింగ్ స్కీమ్ ఇచ్చారని చెబుతున్నాను వేరే నియోజకవర్గంలో ఇచ్చిన హౌసింగ్ లిస్టు కూడా వున్నది. లిస్టు ఇచ్చిన మాట వాస్తవమే. కన్‌స్ట్రక్షన్ కానివి కౌన్సిల్ చేసి రివ్యూ చేశారు. రివ్యూ చేసి కన్‌స్ట్రక్షన్ చేశారు. నేను అనేది ఏమిటంటే ఆ చెప్పిన దానిలో అవాస్తవం ఏమీ లేదు. వాస్తవం వున్నా హౌసింగ్ గనుక ఇచ్చిన మాట మాత్రం వాస్తవం అందులో ఎలాంటి సందేహం లేదు.

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి:- కన్‌స్ట్రక్షన్ కూడా అయినాయి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను అదే చెబుతున్నాను. బ్యాక్‌లాగ్ కాక కూడా - నా నియోజక వర్గంలో కన్‌స్ట్రక్షన్ చేశారు. Still it is a difficult problem. ప్రతి

నియోజకవర్గంలో తీసుకున్న విషయం గురించి జవాబు కూడా రావచ్చు జవాబు వచ్చిందనుకుంటాను.

శ్రీ డి చినమల్లయ్య:– రాలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ – రాకుండే సప్లయ్ చేస్తాము క్వశ్చన్ ప్రాముఖ్యతను బట్టి మీరు వేల్ వేసినా ప్రభుత్వం మీద ధర్మం వున్నది Even the Minister said that it is correct, still I take a liberal view. ఈ క్వశ్చన్‌ను పోస్ట్ పోన్ చేసి మరల పెడ్తాను.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:– సార్, సార్, అర్ధగంట డిస్కషన్‌కు ఎలౌ చేయండి సార్.

మిస్టర్ స్పీకర్.– నేను ఆల్‌రెడీ డెసిషన్ తీసుకున్నాను. క్వశ్చన్ పోస్ట్‌పోన్ చేయడమయింది

ఎ.పి.ఎస్.టి.సి.లో రవాణా టెండర్లలో వంచన

26–

*3722– శ్రీ చిక్కాల రామచంద్రరావు:– చక్కెర పరిశ్రమలు, వాణిజ్య, ఎగుమతుల అభివృద్ధి శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) ఎ.పి.ఎస్.టి సి. అంగీకరించిన బొగ్గు రవాణా టెండర్లలో పెద్ద ఎత్తున వంచన జరిగిన విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) 1989–90 మరియు 1990–91లలో ఎస్.టి.సి. ఆమోదించిన రవాణా ఛార్జీల వివరములేవి;

(ఇ) వంచనకు బాధ్యులైన వారిపై చర్య ఏదైనా తీసికొన్నారా?

చక్కెర, వాణిజ్యం, ఎగుమతుల శాఖల మంత్రి (శ్రీ మహమ్మద్ జానీ).–

(అ) లేదండీ.

(ఆ) వివరాలు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి.

జిల్లా పేరు	కిలోమీటరు ఒక్కంటికి మెట్రికు టన్ను ధర	
	1989–90	1990–91
	రూ.పై.	రూ పై.
ఖమ్మం	0.44	1 05
కృష్ణా	0.46	0.69

జిల్లాపేరు	కిలోమీటరు ఒక్కంటికి మెట్రిక్ టన్ను ధర	
	1989-90	1990-91
	రూ. పై.	రూ. పై.
కరీంనగర్, వరంగల్లు	0.34	0.51
నెల్లూరు	0.18	0.23
ప్రకాశం	—	0.34

(ఇ) ఈ ప్రశ్నకు తావులేదు.

శ్రీ సిహెచ్. రామచంద్రరావు:- ఆంధ్రప్రదేశ్ స్టేట్ ట్రేడింగ్ కార్పొరేషన్ ద్వారా బొగ్గు రవాణా టెండర్‌లో కోట్లాది రూపాయల కుంభకోణం జరిగిందనే వివరాలు మా దగ్గర వున్నాయి. అయితే మంత్రిగారి సమాధానంలో అలాంటిది ఏమీ లేదని చెబుతున్నారు. ఖమ్మం జిల్లాలో బొగ్గు రవాణా జరుగుతూ వున్నది. రమారమి 100 కిలోమీటర్ల లోపు వున్నటువంటి దానికి రూ. 1-05 పైసలు ఏ రకంగా జరిగింది? టెండరు ఆమోదించారు. తరువాత నెల్లూరు జిల్లాకు 400 కిలో మీటర్లు దూరం వుండగా 23 పైసల చొప్పున ఆమోదిస్తే ప్రకాశం జిల్లా 300 కిలో మీటర్లు మాత్రం వున్న దానికి 34 పైసలు అంటే 11 పైసలు వ్యత్యాసం వచ్చింది. ఇంతే గాకుండా ఇంతకు ముందు 1991 అక్టోబర్ నెలలో ఈ టెండర్లు వేసినప్పుడు స్టేట్ ట్రేడింగ్ కార్పొరేషన్, కాంట్రాక్టర్లు రింగ్ అయి మొత్తం టెండర్ అంతా ఒక మనిషే వేసేటట్లు చేశారు. అది ఏ రకంగా వేశారు? అంటే కృష్ణా జిల్లాలో 99 పైసలు, కరీంనగర్, వరంగల్ జిల్లాలో రూ. 1-88 పైసలు, నెల్లూరు 86 పైసలు, ప్రకాశం 90 పైసలు ఈ రకంగా టెండర్లు వేయడం జరిగింది. ఆ తరువాత అనేక ఆరోపణలు ప్రభుత్వానికి వచ్చినవి. అధికారపక్ష శాసనసభ్యులు అనేక మంది ముఖ్యమంత్రిగారికి కూడా ఫిర్యాదులు చేశారు. ఫిర్యాదులు చేసిన తరువాత మళ్లీ ఆమోదించిన టెండర్లు ఈ రకంగా వున్నాయి. ఖమ్మం రూ. 1-05 పైసలు ఏ రకంగా జరిగింది? ఇది అవకతవక కాదా? నెల్లూరు, ప్రకాశం జిల్లాలకు 11 పైసలు వ్యత్యాసం చూపించడం అవకతవక కాదా? లక్షలాది టన్నుల బొగ్గు రవాణాలో కోట్లాది రూపాయల కుంభకోణం జరుగుతూ వున్నది. అసలు దీని లక్ష్యం ఏ రకంగా వున్నదంటే పొగాకు రైతుకు నేరుగా బొగ్గు సప్లయ్ చేయవలసిన అవసరం వున్నది. రైతులకు సబ్సిడీ పైన ఇచ్చిన పొగాకుకు సింగరేణి కాలరీస్ నుంచి బొగ్గు సరఫరా చేయాలి. ఈ టెండర్ల వలన రైతుల మీద ఇంత భారం పడుతూ వున్నది. జాప్యం జరుగుతూ వున్నది. ఒక టన్ను బొగ్గు ధర రూ. 285లుగా నిర్ణయిస్తే ఎస్.టి.సి. వాళ్లు అదనంగా రూ. 250లకు అమ్మివేస్తున్నారు. ఈ పర్మిట్లు మద్రాసు రాష్ట్రానికి తరలిస్తున్నారు. టన్నుకు రూ. 1,000ల చొప్పున వస్తున్నది. అందుచేత ఎస్.టి.సి. వారు, సింగరేణి కాలరీస్ రెండు కుమ్మక్కైనందున రైతాంగానికి దెబ్బతీస్తూ వున్నది. ఈ కుంభకోణం వున్నదని నేను రుజువు చేస్తాను. వారు విచారణ నిమిత్తం కమిటీ వేస్తారా? రైతాంగానికి నేరుగా బొగ్గును సరఫరా చేస్తారా?

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ - బొగ్గును రైతుకు డైరెక్టుగా సరఫరా చేయవలసిన పని ఎస్.టి సి.ది కాదు. బొగ్గుకు పర్మిట్లు ఇచ్చేది టొబాకో బొగ్గు. ఎస్.టి.సి. పని ఒక్క రవాణా మాత్రమే. కాంట్రాక్టు కొన్ని జిల్లాలకు మాత్రమే చేస్తున్నది. రామచంద్రారావు గారు చెప్పినట్లు సెప్టెంబర్ మాసములో గత సీజన్‌కుగాను ఒక టెండర్‌లో వాస్తవంగా అభియోగాలు వస్తే ఆ టెండర్‌లు కాన్సిల్‌చేసి రీ టెండర్లు పిలవమని ప్రభుత్వం చెప్పింది. రీ టెండర్స్ పిలవడం జరిగింది. గౌరవ సభ్యులు ఖమ్మం గురించి అడిగారు. నెగోషియేషన్‌కు పిలిస్తే ఎవరు రాలేదు. రూ. 1-05 పైసలు తక్కువయినందున ఎవరు రాని కారణంచేత అది ఖరారు చేయబడ్డది.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- రాష్ట్ర ఖజానాను దోచుకున్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువస్తాము.

— — — —

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ:- ఇక్కడ దోపిడీ ఏమిటో, ఎక్కడ దోపిడీనో, ఎలాంటి దోపిడీనో, ఖజానాను ఎవరు ఏ విధంగా దోచుకుంటున్నారో చెప్పాలి బొగ్గు ఎస్.టి సి. రవాణా చేస్తున్నది. టొబాకో బొగ్గుకు సంబంధమే లేదు. ఇక్కడ ప్రశ్న ఎస్.టి సి.కి సంబంధించినది. ఇందులో టొబాకో బొగ్గుకు ఎలాంటి సంబంధం లేదు పొగాకుకు ఎస్.టి.సి.కి ఏమి సంబంధం? ఈ సభలో ఇష్టం వచ్చినట్లు మాట్లాడడానికి తమరు దయ చేసి అనుమతి యివ్వవద్దు. తమ ద్వారా సమాధానం చెప్పడానికి సిద్ధంగా వున్నాను. ఇక్కడ సమస్య వచ్చేది ఎస్.టి.సి. ద్వారా రవాణా ఎస్.టి.సి. ఏజెన్సీ పని మాత్రమే చేస్తున్నది. బొగ్గు ఎస్ టి.సి.ది కాదు. బొగ్గుకు పర్మిట్లు ఇచ్చేది కూడా ఎస్.టి సి. కాదు. పర్మిట్లు ఇచ్చేది టొబాకో బొగ్గు రవాణా చేసేది ఎస్.టి.సి. మరి ఇక్కడ కుంభకోణం ఎలా వున్నదో చెప్పమనండి.

శ్రీ సిహెచ్. రామచంద్రరావు:- రవాణాలోనే కోట్లాది రూపాయల కుంభకోణం వున్నది.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ముఖ్యమంత్రిగారిని ఒక్కసారి చెప్పమనండి. ఖమ్మం నుంచి కిలో మీటర్‌కు రూ. 1-05 పైసలు, నెల్లూరుకు 23 పైసలు ఇస్తున్నారు. మరి ఎక్కువ దూరానికి తక్కువ వున్నది. ఇందులో అవకతవక వున్నదా, లేదా? ట్రాన్స్‌పోర్ట్ కంట్రాక్టులో నెల్లూరులో తక్కువ చూపించారు. ఖమ్మంకు ఎక్కువ చూపించారు. ఖమ్మం దగ్గరా? నెల్లూరు దగ్గరా?

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ:- రవాణా ఎంత దూరం ఉంటే అంత తక్కువ పడుతుంది. కిలో మీటర్‌కు, కిలో మీటర్‌కు 1.17 పైసలు లక్ష మెట్రిక్ టన్నుల లెక్కకు తీసుకుంటారు. నెల్లూరు దూరం ఉంది కాబట్టి తక్కువ పైసలు అయితే, ఖమ్మం దూరం తక్కువ ఉంది కాబట్టి ఎక్కువ పైసలు అవుతాయి.

సార్వజనిక గ్రంథాలయాల సంచాలకునిచే పుస్తకముల కొనుగోలు

27-

*3271- శ్రీ మహమ్మద్ విరాసత్ రసూల్ ఖాన్ (హైదరాబాద్):- ముఖ్యమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) వర్తమాన సంవత్సరంలో జిల్లా గ్రంథాలయ సంస్థ కొనుగోలు చేయవలసిన పుస్తకాల జాబితాను, సార్వజనిక గ్రంథాలయాల సంచాలకుడు తయారుచేసిన విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) రాష్ట్రంలోని గ్రంథాలయాలు యిదివరకే కొనుగోలు చేసియున్నట్టి పాత ప్రచురణలు ఆ జాబితాలో వున్న విషయం కూడా వాస్తవామేనా;

(ఇ) అయినచో, ప్రభుత్వ సొమ్ము వృధా కాకుండా నివారించుటక్కై జాబితాను ఆధునికీకరించుటకు ప్రభుత్వం తీసికొనదలచిన చర్య ఏమి?

ముఖ్యమంత్రి తరఫున ప్రాథమిక, మాధ్యమిక విద్యాశాఖ మంత్రి (శ్రీ పి.వి.రంగా రావు):-

(అ), (ఆ) లేదండీ.

(ఇ) ఈ ప్రశ్నకు తావులేదు.

Sri Md. Virasat Rasool Khan:- Sir, It has become a routine answer for the Minister to say 'No Sir' or 'Does not arise'. In every Session, for most of the questions, we are getting the same reply.

Now coming to the point, the condition of the libraries is very bad. Number of books are missing in the libraries. The list is not complete. There is lot of fraud in the library. I request the Minister to visit a library along with the concerned Legislator.

Dr. P.V. Ranga Rao:- The request is taken note of. I will certainly pay a visit to the libraries.

Mr. Speaker:- Please take note of the observation of the Hon'ble Member.

ఎస్.సి.లకు, ఎస్.టి.లకు కమ్యూనిటీ హాలులు

28–

*1712– శ్రీమతి మేరీ రవీంద్రనాథ్ (సికిందరాబాద్), సర్వశ్రీ పి. పెంచలయ్య (సూళ్ళూరుపేట), కె. ఆర్. సురేష్‌రెడ్డి:– సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) ఎస్.టి.లకు, ఎస్.సి.లకు ప్రస్తుతం రాష్ట్రంలో ఎన్ని కమ్యూనిటీ హాలులున్నాయి;

(ఆ) వాటికి బడ్జెటు కేటాయింపులు ఎంత చేశారు;

(ఇ) కొత్త కమ్యూనిటీ హాలులను ప్రారంభించుటకు ఏదేని ప్రతిపాదన ఉన్నదా; అయినచో, అందుకు సంబంధించిన వివరములేవి?

సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ మంత్రి (శ్రీమతి ఎం. లక్ష్మీదేవి):–

(అ) షెడ్యూలు కులాల వారికోసం రాష్ట్రంలో ప్రస్తుతం 213 కమ్యూనిటీ హాళ్ళు ఉన్నాయి.

(ఆ) వారికి రూ. 176.40 లక్షల మొత్తాన్ని కేటాయించడం జరిగింది.

(ఇ) (అ), (ఆ)లలో పేర్కొన్నట్లు 213 కమ్యూనిటీ హాళ్ళకోసం కేటాయించిన రూ. 176.40 లక్షలకు అదనంగా 1990–91 వరకు రాష్ట్రంలో 310 క్రొత్త కమ్యూనిటీ హాళ్ళ నిర్మాణం కోసం జిల్లాలకు ఇంతవరకు మొత్తం రూ. 230.53 లక్షలు విడుదల చేయడమయింది. వాటిలో 195 కమ్యూనిటీ హాళ్ళ నిర్మాణం వివిధ దశలలో ఉంది. 1990–91లో 1991, ఫిబ్రవరి, మార్చి నెలలో మంజూరు చేసిన 115 కమ్యూనిటీ హాళ్ళ నిర్మాణం త్వరలో చేపట్టడమవుతుంది. 1991–92 శత వార్షిక సంవత్సరంలో కమ్యూనిటీ హాళ్ళ నిర్మాణం కోసం ఒక కోటి రూపాయల మొత్తాన్ని కేటాయించడమయింది. ఈ మొత్తంలో నుండి 87 కమ్యూనిటీ హాళ్ళను నిర్మిస్తారు. వాటికి డాక్టర్ బి.ఆర్. అంబేద్కర్ భవనాలు అని నామకరణం చేస్తారు. వాటిలో కాకినాడలో ఒకటి, గుంటూరు జిల్లా మందూరులో మరొకటి నిర్మిస్తారు.

Smt. Mary Ravindranath:- In the State, we have taken up 1,50,000 houses for construction during the current year and the allocation is not sufficient, and it is sufficient only for 75,000 houses. When we go by these figures, the Community Halls for 700 colonies are insufficient since the Minister has just said that 87 Community Halls will be constructed in a year. For 700 Colonies, 87 Community Halls are not sufficient and the allocation of Rs.1 Cr. is also equally insuffi-

In this regard, I request the Minister for Social Welfare, to kindly increase the budget allocation keeping this in view.

శ్రీమతి ఎం. లక్ష్మీదేవి:- అధ్యక్షా. ఇప్పుడు 60 లక్షల దగ్గర నుండి కమ్యూనిటీ హాల్సుకు లక్ష రూపాయలు వేయడం జరిగింది. ముందు 87 కమ్యూనిటీ హాల్సుకు గాను 1 కోటి రూపాయలు శాంక్షన్ చేయడం జరిగింది. 1991-92 సంవత్సరానికి ప్రపోజల్స్ రాగానే వాటిని కూడా నిర్మించడానికి స్టెప్స్ తీసుకుంటాము.

వంటగ్యాస్ కొరత

29-

*4435- సర్వశ్రీ యం. నరసయ్య, టి. పురుషోత్తమరావు (మేడారం). శ్రీ. ముకుందరెడ్డి (పెద్దపల్లి), టి. జీవన్‌రెడ్డి (జగిత్యాల).- పౌరసరఫరాల శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) గల్ఫ్ యుద్ధం మరియు ఒకేసారి క్రొత్త కనెక్షన్లను ఇమ్మటం వలన రాష్ట్రంలో వంటగ్యాస్ కొరత తీవ్రంగా నున్న విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) ఒక వినియోగదారునికి నెలకు ఒక సిలెండరును కనిష్టంగా నిర్ణయించుటకు ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తుందా;

(ఇ) లేనిచో, ప్రభుత్వం కొరతను ఏవిధంగా పరిష్కరిస్తుంది?

పౌరసరఫరాల శాఖ మంత్రి (శ్రీ పి. వెంకటరావు):-

(అ) లేదండీ.

(ఆ) లేదండీ.

(ఇ) ఈ ప్రశ్నకు తావులేదు.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:- అధ్యక్షా, ఒకసారి గల్ఫ్ యుద్ధ సందర్భంలో పెంచిన ధరలను ఇంత వరకు తగ్గించలేదు. అలాగే నిత్యావసరాల విషయంలో కూడా వాటి కొరత తీరుస్తామన్నారు. కొరత పెరుగుతుందే తప్ప తరగడం లేదు. దానికి సమాధానం ఏమిటి?

శ్రీ పి. వెంకటరావు:- అధ్యక్షా, ధరల విషయం మొన్న కేంద్ర బడ్జెట్‌లో క్లియర్ చేయడం జరిగింది. అది మనకు సంబంధించిన విషయం కాదు. స్పెష్యలేటెడ్ స్కీమ్ సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ అన్ని కండిషన్స్‌తో ఎత్తివేశారు.

టి.టి.డి.చే డైరీల ముద్రణ

30—

*4180- శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు (పుత్తూరు):- దేవాదాయ శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) టి.టి.డి. డైరీలను ముద్రించి ఉద్యోగ సంఘాలకు ఉచితంగా సరఫరా చేస్తున్న విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయినచో, ఈ సాంప్రదాయం ఎప్పటి నుండి వాడుకలో ఉన్నది; డైరీల కోసం ఎన్ని సంఘాలు దరఖాస్తు చేసుకున్నాయి; 1991లో ఎన్ని సంఘాలకు వాటిని సరఫరా చేశారు;

(ఇ) 1991లో డైరీలను ముద్రించుటకు ఎంత సొమ్ము ఖర్చు చేశారు; ఎన్ని డైరీలను ముద్రించారు;

(ఈ) ఆ డైరీలను సంఘాలు అమ్ముతున్నట్టి విషయం కూడా వాస్తవమేనా?

దేవాదాయ శాఖ మంత్రి (శ్రీ పి. పద్మనాభం):-

(అ) కాదండీ.

(ఆ) ఈ ప్రశ్నకు తావులేదు.

(ఇ) ఈ ప్రశ్నకు తావులేదు.

(ఈ) కాదండీ.

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:- అధ్యక్షా, ఈ సంవత్సరం 1991 జనవరి నెలలో తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం ఎంప్లాయీస్ యూనియన్ చెంగారెడ్డిగారి నాయకత్వంలో 10 వేల డైరీలు టి.టి.డి. ప్రెస్‌లో ప్రింట్ చేసి యిచ్చారు. దానిమీద టి.టి.డి. ప్రెస్ అని వుంది. మంత్రిగారు లేదన్నారు. కావాలంటే ఆ డైరీలు మంత్రిగారికి పంపమంటే పంపుతాను. 20 రూపాయలకు ఒక డైరీ చొప్పున అమ్ముకున్నట్లుగా తెలిసింది. ఎంప్లాయీస్ అడిగితేకూడా యివ్వలేదు. దీనిమీద సమాధానం మంత్రిగారు 'లేదంటున్నారు' కావాలంటే నిరూపిస్తాను. దానికి మంత్రిగారు ఒప్పుకుంటారా? డైరీలు ప్రింట్ చేయలేదని ఒప్పుకున్నారు. కమిటీ వేసి దానిమీద ఎంక్వయిరీ చేస్తారా?_

శ్రీ పి. పద్మనాభం:- పరిశీలించుతాము.

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:- పరిశీలించుతాము అంటే కాదు. డైరీలు ప్రింట్‌చేసి వారికి యిచ్చారు. డైరీమీద టి.టి.డి. అని ఉంది. మంత్రిగారు లేదంటున్నారు. వారు సభను మిస్‌లీడ్ చేశారు. ఈ సమాధానం ఇచ్చిన వాళ్ళమీద, ఈ విధంగా మిస్‌లీడింగ్ ఆన్సర్ యిచ్చినందుకు యాక్షన్ తీసుకుంటారా?

శ్రీ పి. పద్మనాభం:- ఇది కూడా పరిశీలించుతాము.

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:- మీరు దానిమీద కమిటీ వేస్తారా?

శ్రీ పి. పద్మనాభం:- ఈ డైరీ టి.టి.డి. వేయలేదు. ఒక సంఘం వారికి 50 అడిగితే 30 వేలు యిచ్చారు. వాళ్ళు ఒక 5 వేల పుస్తకాలు టి.టి.డి. ప్రెస్‌లో వేయించారు. 10 వేలు బయట ముద్రించుకున్నారు. దానికి మాకు ఎటువంటి సంబంధం లేదు.

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:- అధ్యక్షా, ఇందాక మంత్రిగారు లేదన్నారు. 10 30
ఇప్పుడేమో 30 వేల రూపాయలు దేవస్థానము డబ్బు యిచ్చాము, 5 వేల డైరీలు ప్రింటు చేశామని చెప్పారు. అందువల్ల దీనిమీద ఒక కమిటీ వేయమని చెప్పండి. ఇక్కడ ఆన్సర్‌లో ఏమీ లేదన్నారు. మళ్ళీ 30 వేల రూపాయల డబ్బు యిచ్చాము, 5 వేల డైరీలు ప్రింటు చేశామని మంత్రిగారు ఒప్పుకున్నారు సప్లిమెంటరీ రిప్లయిలో ఈ సభను తప్పుదోవ పట్టించిన వారి మీద చర్య తీసుకోవాలి బ్రీచ్ ఆఫ్ ప్రివిలేజ్ క్రింద. 30 వేల రూపాయల డబ్బు యిచ్చి 5 వేల డైరీలు ప్రింటు చేసి యిచ్చామని యిప్పుడు మంత్రిగారు చెబుతున్నారు.

శ్రీ పి. పద్మనాభం:- మేము ప్రింటు చేయలేదు. ప్రెస్‌లో వారు అద్దె యిచ్చి ప్రింటు చేయించుకున్నారు.

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:- 30 వేల రూపాయల డబ్బు యిచ్చారు గదా.

శ్రీ పి. పద్మనాభం:- ఇచ్చాము - 50 వేలు అడిగితే....

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:- 30 వేల రూపాయల డబ్బు ఫ్రీగా ఇచ్చినట్లు గదా. ఎంప్లాయిస్ యూనియన్‌కు యిచ్చి ఆ టి టి.డి. ప్రెస్‌లో డైరీలు ప్రింటు చేసి అద్దెకు ఇచ్చామంటున్నారు. 30 వేల రూపాయల డబ్బును దేవస్థానము, ఎంప్లాయిస్ యూనియన్‌కు ఇచ్చింది. 5 వేల డైరీలు ప్రింటు చేసి యిచ్చారు, వారు అమ్ముకున్నారు ఇది టి.టి.డి. బోర్డు ఛైర్మన్‌గారు చేశారు, ఆ ఛైర్మన్ గారి యిన్‌స్ట్రక్షన్స్ క్రింద జరిగింది. 20 రూపాయలకు ఒక డైరీ చొప్పున 5 వేల డైరీలు అమ్ముకుంటే లక్ష రూపాయలు వచ్చినవి. మంత్రిగారు మొదట లేదని చెప్పారు. అందుకని దీనిమీద అరగంట చర్చకు అవకాశం యివ్వండి. మంత్రిగారు యిచ్చే రిప్లయిలు సరిగా లేవు. టి.టి.డి. ఛైర్మన్‌గారికి దీనితో సంబంధం వుంది వారి యిన్‌స్ట్రక్షన్స్ మీద చేశారు. టి.టి.డి. ఛైర్మన్ చీప్ పాపులారిటీ కొరకు యీ పని చేయించాడు. మేము స్పెసిఫిక్‌గా ఎలిగేషను చేస్తున్నాము. 5 వేల డైరీలను లక్ష రూపాయలకు అమ్ముకున్నారు. అందుకని అరగంట చర్చకు అవకాశం యివ్వండి.

Mr. Speaker:- I am getting the information.

Minister for Commercial Taxes (Sri K. Bapiraju):- Mr. Speaker Sir, with your kind permission, let me mention something in this connection.

శ్రీ డి. శివరామరాజు:- అధ్యక్షా, ఆయన అసమర్థుడు అని యీయన చెబుతున్నాడా?

మిస్టర్ స్పీకర్:- యతిరాజారావుగారిని కూడ చెప్పమంటాను. If you don't hear, I cannot help. దాని గురించి ఏమైనా యిన్ఫర్మేషను వుంటే ఆయన ప్రిడీసీసర్ వున్నారని కొద్దిగా యిన్ఫర్మేషను తీసుకుంటున్నాము.

శ్రీ కె. బాపిరాజు:- అధ్యక్షా, గౌరవ ముద్దుకృష్ణమనాయుడు గారు వేసిన ప్రశ్న ఆనాడు మంత్రిగా వున్నటువంటి నాకు డైరక్టుగా సంబంధం వుంది. పంతం పద్మనాభం గారికి డీవియేట్ చేసే శక్తి ఎప్పుడూ వుండదు. ఏదైనా వుంటే తక్కువగా మాట్లాడుతాడు, కరక్టుగా మాట్లాడుతాడు. ఈ విషయములో ఏదైనా పొరపాటు వుంటే ఆ శిక్ష నాకు యిప్పించండి. I don't mind. It is I who took the decision when I was Minister for Endowments and as the T.T.D. Chairman, అప్పుడు యించార్జిగా కూడ వుండి ఆవేళ నిర్ణయం తీసుకుంది నేను. I am going to Commit.

(ఇంటరప్షన్స్)

ఒక గౌరవ సభ్యుడు:- ఎంక్వయిరీ వేయమనండి.

శ్రీ కె. బాపిరాజు:- ఎంక్వయిరీ ఎందుకు? I am agreeing. అధ్యక్షా, ఎవరినో అడుగుతూ వుంటే నేను ఆ చేసింది అని ధైర్యంగా నిల్చున్నాను. ఏమీ పెద్ద వర్రీ? ఏ టి.టి.డి. ఛైర్మన్‌కు సంబంధం లేదు. I am totally responsible. If I am at wrong, whatever the decision the Chair takes I am ready to accept. అప్పుడు ఛైర్మన్‌గా వున్నప్పుడు ఆ నిర్ణయాలు తీసుకున్నాను. It is one Union that has approached me for this purpose. 30 వేల రూపాయల దాకా యిచ్చాము.

Sri Ch. Vidyasagar Rao:- Sir, he is only saying now....

శ్రీ కె. బాపిరాజు:- విద్యాసాగరరావు గారు, You are a most litigant man I have come across, in the Assembly. నీవు ఎవరికి సహాయం చేస్తావో తెలియదు, ఎటు దెబ్బ కొడుతున్నావో తెలియదు.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- 30 వేలు యిచ్చాడు, Who is he?

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరైనా ఒక పద్ధతిలో పోతున్నారా? When you ask that, who are you then? After the supplementary, if you ask "who is he?" who are you then?

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:– అధ్యక్షా, పేద భక్తులు అందరు కూడ స్వామికి కానుకలు యిచ్చారు. మీరు డ్రైవర్లు ప్రింటు వేసుకోడానికి యిచ్చారా? ఒకటి అడుగుతున్నాను మంత్రిగారిని క్వశ్చన్ – Is he having a right to do like that? How can he do it? దేవుడి సొమ్ముతో – ఆయన స్వంతంగా యివ్వమనండ – ఉదారంగా వుంటే 30 లక్షలు యివ్వమనండి. But how can he do it?

శ్రీ కె. బాపిరాజు:– అధ్యక్షా, అపోజిషన్ లీడరు రామారావుగారు అంటే నాకు చాలా గౌరవం వుంది. అయ్యా, మీరు సలహా యిచ్చారు కాబట్టి భవిష్యత్తులో అటువంటిది ఏమైనా వుంటే నేను ధర్మంగా చేస్తాను. ఆనాడు యీ ఆలోచన రాలేదు; మన్నించుమని చెబుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:– రామారావుగారు, మీరు లేచినప్పుడు ఎంత కోపంగా లేచారో మీరు నవ్వే వరకు మా బాపిరాజుగారు చాలా సంతోషపడుతున్నారు. ఎప్పుడూ అట్లాగే నవ్వుకుంటూ హ్యూమర్‌గా తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:– అధ్యక్షా, ఇది ఏదో నవ్వులాట కాదు. మంత్రిగారు నన్ను లిటిగెంట్ అన్న తరువాత కూడ నేను వేరెగా ఏమీ తీసుకోలేదు. ఎందుకంటే మంత్రిగారు నేను చాలా ఫ్రెండ్లీగా వుంటాము. అందుకని మీకు రిక్వెస్టు చేశాను, వారి నవ్వు చూసే భాగ్యం మాకు ప్రసాదించుమని. Sir, my basic question is మంత్రిగారు వారు బాధ్యత తీసుకున్నారు, పాత ఎండోమెంట్సు మంత్రిగారు చేసినటువంటి కార్యక్రమానికి యీ కొత్త మంత్రిగారు జవాబు యివ్వవలసి వచ్చింది, కానీ వారు ఏను బాధ్యులు కాదు, గతములో అది నేను చేసిన తప్పు, దానికి నాకు ఏ శిక్ష విధించినా వేయండి అని అంటున్నారు. వీరు యీ విధంగా నేను బాధ్యత తీసుకుంటున్నాను అని చెప్పి, మేము ఎన్ని అయినా తప్పులు చేస్తాము, మా శిక్షలు అన్ని పోయిన తరువాత భగవంతుడు ఇస్తాడనే పద్ధతిలో వేసు చెబుతూ పోతుంటే When he admits, there is a mistake – you sack the officer and resolve the punishment if necessary... వారు యింటర్‌ఫియరు అయిపోయి చెప్పడానికి వీలులేదు. నేను చేశాను. నన్ను శిక్షించండి అంటే....

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు:– He said "If at all do you think it is a miskate" – he said. మిస్టేక్ చేశానని చెప్పలేదు. If at all it is a mistake, done by a resolution... he said.

Sri Ch. Vidyasagar Rao:– What is the use of saying "If at all it is done... etc., I may be punished... పనిష్మెంట్ యిక్కడ వుండాలి గాని నేను పోయిన తరువాత పనిష్మెంట్ యివ్వండి అంటే ఎట్లా?

శ్రీ కె. బాపిరాజు:– అధ్యక్షా, ఇందాకా శ్రీ విద్యాసాగరరావుగారు అన్నారు. 10. స్నేహంగా అన్నారు కనుక లిటిగెంటు అన్నా పడతానని అన్నారు. ఇప్పుడు స్నేహంగానుంట.

అంటున్నాను, పర్ఫెక్ట్‌గాను అంటున్నాను - ఆయన లిటిగెంటు అని. అంతే. You are a litigant man.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎన్. యతిరాజారావు (చెన్నూరు):- అధ్యక్షా, ప్రశ్నలో అడిగిన విషయం ఏమిటంటే - దీనిలో డ్వాక్రల కోసం ఎన్ని సంఘాలు దరఖాస్తు చేసుకున్నాయని అడిగారు. అక్కడ 2 సంఘాలు ఉన్నాయి. రెండు సంఘాలలో ఒక సంఘానికి మాత్రమే డబ్బు ఇవ్వడం జరిగింది. రెండవ సంఘానికి డబ్బు ఇవ్వలేదు. దానికి కారణం ఏమిటి, ఎందుకు ఇవ్వలేదు. ఇవ్వలేదని అన్నారు, ఇస్తున్నామని అన్నారు, తరువాత ప్రింటు చేసామని అన్నారు, ప్రింటు చేయలేదని అన్నారు. వారు ఆ 30 వేల రూపాయలు తీసుకొని టి.టి డి. ప్రెస్‌లో డ్వాక్రలు చేయించి అమ్ముకోవడంవల్ల లక్షా 50 వేల రూపాయలు రావడం జరిగింది. అక్కడ రెండు సంఘాలు ఉన్నాయి. ఆ రెండు సంఘాలలో ఒక సంఘానికి ఇవ్వలేదు, ఒక సంఘానికి మాత్రమే ఇచ్చారు.

(జవాబు లేదు)

మిస్టర్ స్పీకర్:- ప్రశ్నలు - వాగ్రూప సమాధానములు ముగిసినవి.

సభా కార్యక్రమము

Sri P. Siva Reddy (Jammalamadugu):- Mr. Speaker Sir, I have submitted a representation to the Hon'ble Speaker to direct the Government to provide adequate security for me, keeping in view of the prevailing circumstances.

Sir, I would like to bring it to you kind notice that I have submitted a likewise representation during the last Assembly Session of the last day and I was suggested by the then Hon'ble Dy. Speaker to mention the same in the Zero Hour. But I was so unfortunate that I could not make a mention, because the House was adjourned. Then, twice or thrice, I met the Hon'ble Deputy Speaker at his residence and persuaded the matter. The Hon'ble Dy. Speaker informed that he has directed the D.G.P. and also the Government and gave me an assurance that adequate security would be provided for me.

(In the meanwhile the Hon'ble Speaker was about to give the Chair to the Panel Chairman)

(Interruptions)

Sir, I would like that the Hon'ble Speaker to be in the Chair. I humbly submit that the Hon'ble Speaker should be in the Chair - because it is a major issue. Sir, this is my humble submission and really I feel. Really I feel that I am so unfortunate that the Head of the State, the Chief Minister or the Home Minister are not present in the House.

(Interruptions)

Sri K. Vidyadhara Rao:- Sir, Security of the Member is the responsibility of the Chair.

(In the meanwhile the Hon'ble Speaker raised from his Chair to make the panel Chairman occupy it - Both were standing either sides of the Chair)

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- Sir, who is in the Chair?

Mr. Speaker:- Nothing will happen - this is not the Court...

(Interruptions)

Minister for Law and Courts (Sri D.K.Samarasimha Reddy):- Sir, (please bear with me) with all seriousness I said it. Somebody has to Chair it (the Chair of the Hon'ble Speaker).

Mr. Speaker:- No - No - they have not ordered me - They have requested - Atleast I must heed to that.

Sri P. Siva Reddy:- Sir, twice I met the Hon'ble Deputy Speaker at his residence and pursuaded the matter. I was given an Assurance and I was informed my the then Deputy Speaker that the Government and the D.G.P. were given instructions. but as it was not materialised, I met the Hon'ble Chief Minister on 24-4-1991 and submitted a representation. Subsequently one A.R. Head Constable was provided to me in addition to two A.R. Constables.

Sir, the Hon'ble Speaker and the Government and the Learned Members of this entire House are well aware that

severe attempt has been made on me on 8-5-1991 at Jammalamadugu Town at 12 noon when the three police personnel were with me.

Sir, immediately after the completion of the Parliamentary Eletions, the District Administration has called back the A.R. Constables - saying that the adequate security was provided only for the election period. but to my surprise, I would like to kindly bring it to your kind notice Sir......

Mr. Speaker:- You are going on making a speech. Even when I said - you are not brief please.

Sri P. Siva Reddy:- Sir, I did not like to keep the Hon'ble Members in darkness and I would like to explain the facts. Sir, to my surprise I was informed again by the District Administration that one of the two A.R. Constables were also insisted to be surrendered. Later on I again met the Hon'ble Chief Minister and explained him the situation and requested him for providing me adequate security and the same was informed to the Superintendent of District Police, Cuddapah in writing and a copy of the letter which I represented/submitted to the Hon'ble Chief Minister was enclosed. But, then the District Administration did not have that much patience and again I also mentioned that they will abide by the direction given by the Government. The District Administration did not have the patience and particularly they have withdrawn my A.R. Head Constable.

Sir, here, I would like to bring to you kind notice that you are well aware that my life is under threat. So, I request the Chair to come to my rescue and direct the Government to issue necessary protection for me immediately.

శ్రీ ఎన్ టి. రామారావు:- అధ్యక్షా, ఇది ఒక గౌరవనీయులైన సభ్యులు నా ప్రాణం మీదకు అపాయం వచ్చిందని అభ్యర్థిస్తున్న విషయం. అదీకాకుండా గత స్పీకరుగారు, గత డెప్యూటీ స్పీకరుగారు దాని విషయంలో నిర్ణయం తీసుకొని వారికి తగిన బందోబస్తు ఇవ్వమని ఆర్డరు ఇచ్చిన తరువాత అది ఎందుకు విత్‌డ్రా చేయవలసి వచ్చిందో అర్థం కావడం లేదు కనుక ఇది ప్రివిలేజ్‌గా డిస్ట్రిక్టు అథారటీస్ మీద మీరు చర్య తీసుకోవలసిందిగా నేను [illegible]నచేస్తూ, ముఖ్యంగా శాసనసభ్యుడు చెబుతున్నప్పుడు ఇదివరకు మనకు

ఆధారం ఉంది. ఎందుకంటే సి.ఆర్.పి. స్పెషల్ ఫోర్సు ఇవ్వడం జరిగింది. మా ప్రభుత్వంలో మేము ఇచ్చాము కూడా. తరువాత మీ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత దానిని కంటిన్యూ చేసారు. రెండుసార్లు గౌరవసభ్యుని మీద బాంబులతో

(ఇంటరప్షన్స్)

దాడి జరగడం అందరికీ తెలిసిన విషయమే. పేపర్సులో వచ్చింది, చూసాము, వెళ్లాము, పరామర్శించాము. ఆ డ్రయివరు చచ్చిపోయాడు. కార్సులో ప్రాణం తప్పి కన్ను లొట్ట పోయిన సామెతగా ఆయన బ్రైట పడ్డారు. రెండవసారి మళ్లీ జరిగింది. ఈనాటికి ఆయన మీద కుట్ర జరుగుతున్నది కనుక నాకు ప్రాణాపాయం ఉంది అని సెక్యూరిటీ కోసం అభ్యర్థిస్తున్నప్పుడు అది మనం ఇవ్వకపోవడమనేది ఎంతో అనాగరికంగా ఉంటుంది. ఈనాడు మీరు స్పీకరు స్థానంలో ఉన్నారు. గౌరవనీయులైనటువంటి హోం శాఖా మాత్యులు సభలో ఉన్నారు. వారిని ప్రత్యేకంగా అభ్యర్థిస్తున్నాను. ఆయనకు సి.ఆర్ పి. స్పెషల్ ఫోర్సు ఇచ్చి వారి ప్రాణం కాపాడవలసి ఉంది. లేకపోతే హౌసే బాధ్యత వహించాలని, ప్రభుత్వమే బాధ్యత వహించాలని నేను మరీమరీ చెబుతున్నాను. ఇది న్యాయపరమైన కోరిక. రెండుసార్లు వారి ప్రాణాలు తీయడానికి ప్రయత్నం చేశారు. మొదటిసారి డ్రయివర్ చనిపోయాడు. ఆయన కార్సులో కన్ను లొట్టపోయి బ్రైట పడ్డారు. హోం శాఖ మాత్యులకు తెలుసు — వారు ఆ జిల్లా వారు కనుక. ఈ విషయాలు పూర్తిగా గమనించి న్యాయపరమైన రక్షణ గౌరవనీయులైన శాసనసభ్యునికి ఇవ్వాలని నేను తమకు విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

హోం శాఖ మంత్రి (డాక్టర్ యం.వి. మైసూరారెడ్డి):— గౌరవనీయులైన ప్రతి 10.50 పక్ష నాయకులు తోటి శాసన సభ్యులు సభ దృష్టికి తీసుకుని వచ్చిన విషయాలను నోట్ చేసుకున్నాను. వాటిని పరిశీలిస్తాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ పి. అశోక గజపతి రాజు:— వారి ప్రాణాలను కాపాడండి.

Sri K. Vidyadhara Rao:- The Government should give him protection which he sought.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:— ఒక సభ్యుడు అపీల్ చేస్తున్నాడు తనకు రక్షణ లేకుండా పోతున్నదని. దానిపై మీరు డైరక్షను యివ్వవచ్చు. మీరు గవర్నమెంటుకు డైరెక్షను యివ్వవచ్చు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:— సభ్యులకు రక్షణ కలుగ చేయాలి. మీరు ఈ విషయాన్ని తేలికగా తీసుకోవడం అనేది చాలా దురదృష్టకరము.

మిస్టర్ స్పీకర్:— నేను చెప్పేది వినకుండా మాట్లాడితే ఎట్లాగు?

Sri K. Vidyadhara Rao:- Let the Home Minister say first.

శ్రీ పి. శివారెడ్డి:- దీని మీద యింకా పరిశీలించవలసిన, నిర్ణయం తీసుకోవలసిన అవసరం లేదు. శాసనసభ్యుడిగా తమ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని అర్థిస్తున్నాను - తమరు ప్రభుత్వానికి డైరక్షను యివ్వవలసిందిగా కోరుతున్నాను. All the people are aware what is happening there. I am not a coward as a human being, I am requesting the Hon'ble Speaker to give a direction to the Government to give me protection. ఒకవేళ ప్రభుత్వానికి శాసనసభ్యుని ప్రాణాలకు రక్షణ కల్పించలేని దుస్థితి ఉంటే నాకున్నటువంటి యిప్పటి సెక్యూరిటీని కూడా సరెండరు చేస్తానని మనవి చేస్తున్నాను. నేను చావుకు భయపడడములేదు. భగవంతుని నిర్ణయము ఎట్లాగు ఉంటే అట్లాగే అవుతుంది. అదే ప్రభుత్వ ఉద్దేశ్యం అయితే నాకున్న సెక్యూరిటీని సరెండరు చేయడానికి రెడీగా ఉన్నానని తెలియ చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:- గౌరవనీయులైన సభ్యుల ప్రాణాలు పోయినా ఫరవా లేదని తీర్పు యిచ్చారా..... యివ్వండి..... యిప్పటికైనా దాని విషయంలో డైరక్షను యివ్వండి.

Sri K. Vidyadhara Rao:- It is the duty of the Government to give him protection. యిదివరలో చీఫ్ మినిష్టరు గారు ఆదేశాలు యిస్తే అప్పుడు ఎస్.పి. యిచ్చినటువంటి సెక్యూరిటీనే విత్‌డ్రా చేశారు? ముఖ్యమంత్రిగారికి ఈ హౌస్‌లో ఎడిషనల్ కానిస్టేబుల్ యివ్వండి అని ఆదేశాలు యిస్తే, యిచ్చిన తరువాత - ఎలక్షను అయిన తరువాత ఎస్.పి. ఏవిధముగా సెక్యూరిటీ విత్‌డ్రా చేశారని అడుగుతున్నాను. How is the S.P. competent to withdraw the security. That fellow should be sacked. The S.P. was responsible for that offence. In that incident, the driver was killed and Mr. Siva Reddy was injured. The Government kept quite, because they want to eliminate Mr. Siva Reddy. Otherwise, he will not say "I will examine it". ఒక సభ్యుడు ఈ హౌస్‌లో తనకు రక్షణ కావాలని కోరుతూ ఉంటే మీరు డైరక్షను యివ్వలేకపోతున్నారు ప్రభుత్వానికి. మానవతా దృక్పథం లేదా?

మిస్టర్ స్పీకర్:- కొంచెం ఓపిక పట్టండి.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- మీకు లేదండి ఓపిక.....

శ్రీ పి. శివారెడ్డి.- నేను వివాదములోనికి పోకుండా - నాకు జరిగిన అన్యాయాలు యిక్కడ ప్రస్తావించకుండా - నాకు రక్షణ యిమ్మని కోరుతున్నాను. నా మీద ఎన్నో అఘాయిత్యాలు జరిగినవి. అవి యిక్కడ ప్రస్తావించదలచుకోలేదు. ప్రభుత్వం చేస్తున్న కార్యక్రమాలు తెలుసు. అయినా As a Member, I am entitled for security. I don't like to make a mention here. ఆ జరుగుతున్నటువంటి విషయాలు సభా ముఖంగా ప్రస్తావించదలచుకోలేదు.

Mr. Speaker:- When Mr. Siva Reddy said that he should be given protection.....

(Interruptions)

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:- మీరు అయినా ప్రభుత్వానికి డైరక్షను యివ్వవచ్చు కదా, అధ్యక్షా.

Mr. Speaker:- What is the objection to give him security?

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- శాసనసభ్యులకు ఎవరికైతే లైఫ్ త్రెట్ ఉందో వారికి ఈ ప్రభుత్వము సెక్యూరిటీ ఎరేంజ్ చేయడం జరిగింది. శివారెడ్డిగారికి కూడా సెక్యూరిటీ ఎరేంజ్ చేయడం జరిగింది. పార్షియాలిటీ చూపించడం జరగలేదు. ఆయన విష యంలో లైఫ్ త్రెట్ ఉంది సెక్యూరిటీ కావాలని అడిగారో... It will be examined. If it is there, it will be given.

(Interruptions)

Mr. Speaker:- (With the Home Minister) You give him additional security. వారికి ఎడిషనల్ సెక్యూరిటీ ఎరేంజ్ చేయడంలో ఉన్న అభ్యం తరం ఏమిటి మీకు?

Sri Ch. Vidyasagar Rao:- You have to direct the Government to provide him additional security.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఎడిషనల్ సెక్యూరిటీ ప్రొవైడు చేయండి.

Sri Ch. Vidyasagar Rao:- Point of Order. You need not beg the Home Minister.

Mr. Speaker:- Provide him additional security. It is a direction to the Home Minister.

Sri P. Indra Reddy:- (Went upto Podium) What is the Home Minister's statement?

Sri K. Vidyadhara Rao:- What is his statement, 'I will examine it'?

Mr. Speaker:- When I said it will be implemented, it will be implemented.

శ్రీ వి. శివారెడ్డి:- గౌరవనీయులైన హోం శాఖామాత్యులు పరిశీలిస్తామని చెప్పారు. ఈనాడు ఈ రాష్ట్రానికి చెందిన శ్రీ రాజశేఖరరెడ్డిగారి వలన మా జిల్లా యిద్దరి మంత్రుల ద్వారా హాని జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

౧౦ నేను శాసనసభ్యుడిగా - ఒక బయటి వ్యక్తి మరణ వాంగ్మూలము ఇస్తే The case was referred to the C.B.C.I.D. ఒక శాసనసభ్యుడి హత్య జరిగితే సి.బి.సి.ఐ.డి. ఎంక్వయిరీ వేసి నన్ను ముద్దాయిగా చేర్చారు. The case was referred to the C.B.C.I.D. Why was it done so? ఒకవేళ ప్రభుత్వానికి ఆ ఆలోచన ఉంటే కాని, ఒక శాసనసభ్యుడిగా నేను ప్రత్యక్షంగా డయింగ్ డిక్లరేషన్

(Interruptions)

ఇది సిగ్గుచేటు కాదా అని నేను అడుగుతున్నాను. I expect some danger to my life from Rajasekhara Reddy.

(Interruptions)

I request the Hon'ble Speaker, to give necessary instructions to the Government. I do not have any confidence in the State Police. I request that I should be provided with C.R. Constables.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- స్పీకర్ సార్...

మిస్టర్ స్పీకర్:- నాగేశ్వరరావు...

(ఇంటరప్షన్స్)

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- స్పీకర్ సార్...

(Interruptions)

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- అధ్యక్షా.....

(Interruptions)

Mr. Speaker:- It is instructed to the Home Minister to provide security.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:- అధ్యక్షా.....

(ఇంటరప్షన్స్)

Mr. Speaker:- It shall be provided.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:- అధ్యక్షా, ప్రభుత్వం మీద.....

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్ ఇచ్చాను, డైరక్షన్ ఇచ్చాను. It shall be provided.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- ఒక్క మాట నాది వినండి స్పీకర్ సార్, ఇప్పుడు.....

శ్రీ మహమ్మద్ రజబ్ అలీ:- అధ్యక్షా, నేను అభిప్రాయపడుతున్నది ఏమంటే లైఫ్ డేంజర్‌లో ఉందని.....

Mr. Speaker:- I have given instructions to provide him security.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- నా మాట వినండి.

శ్రీ సిహెచ్. విఠల్‌రెడ్డి:- డిప్యూటీ స్పీకర్‌గారికి ఎలాట్ చేసిన రూములో ఆయన బోర్డు పీకేసారు. వేరే మంత్రి ఆక్రమించినట్లుగా తెలిసింది. దయచేసి వినండి. డిప్యూటీ స్పీకర్‌గారికి ఎలాట్ చేసిన ఛాంబర్స్ బయట బోర్డు పీకేసారు. డిప్యూటీ స్పీకర్ గారిని అరెస్టు చేశారా; ఎక్కడికి పంపించారు? వేరే మంత్రి ఆక్రమించారు. మీకు తెలుసా? దయచేసి మీరు చెప్పండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- డిప్యూటీ స్పీకర్‌గారు స్వయంగా మినిస్టర్‌గారికి ఎలాట్ చేయమని వ్రాసి ఇచ్చారు. అందుకు వారు తీసుకున్నారు.

శ్రీ సిహెచ్. విఠల్‌రెడ్డి:- వారిని ఎక్కడ పెట్టారు, అరెస్టు చేశారా?

మిస్టర్ స్పీకర్:- వారే ఇచ్చారు వ్రాసి. వేరే రూమ్ ఎలాట్ చేయబడుతుంది. వారు నాకు అవసరం లేదని వ్రాసిచ్చారు అంటే మీకు ఎందుకు బాధ?

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- స్పీకర్‌గారు ఎంట్రన్స్ ఎందుకు మారు కున్నారు?

మిస్టర్ స్పీకర్:- అవన్నీ మీకెందుకు, నాది నాకు ఉంది - మీరు ఇంక తోవలో పడరు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- ఈ మొత్తం రాష్ట్రములో ఉన్నటువంటి.

(ఇంటరప్షన్స్)

ఈ గోలతో మాకు ఇక్కడ కూర్చొనే పరిస్థితి లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:– అర్థం చేసుకోవాలి శాసనసభ.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:– తమరు దానికి అగ్రసేనాధిపత్యం వహిస్తున్నారు. మన రాష్ట్రములో ఉన్నటువంటి యావత్తు ఆర్.టి.సి. మావిటి నుంచి సమ్మె చేయబోతున్నట్లుగా వార్తలు వచ్చాయి. దీనివల్ల బీద ప్రజానీకం బాగా ఎఫెక్టు అవుతారు. మామూలుగా, జనరల్‌గా రెండు రీజన్స్ ఏమిటంటే (1) కండక్టర్‌కి జాబ్ సెక్యూరిటీ, (2) డ్రైవర్‌కి 50 ఏళ్ళు రాకముందే వారికి కళ్ళు కనిపించడం లేదనో, ఇంకో కారణం చేతనో వారిని తొలగిస్తున్నారు. వారి కుటుంబములో ఇంకొకరికి ఉద్యోగం ఇచ్చినట్లయితే ఆ కుటుంబము వేధినపడదు. ఈ కారణాల చేత సమ్మె జరిపే దానికి అన్ని యూనియన్స్ నోటీసులు ఇచ్చినట్లు చెప్పారు. పత్రికలలో వచ్చింది. మరి ప్రభుత్వం దీనిమీద ఏమి చర్యలు తీసుకుంటోంది; ప్రజలకు కలుగజేసే సౌకర్యాలు ఏమిటి? లేకపోతే అసలు వారికి ఇబ్బంది కలుగచేస్తారా, దయచేసి చెప్పండి.

రవాణా శాఖ మంత్రి (శ్రీ పి. సాంబశివరాజు):– నెగోషియేషన్స్ జరుగుతున్నాయి. స్ట్రయిక్ ఎవర్ట్ చేయడానికి ప్రయత్నము జరుగుతోందని చెప్పి మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:– అన్ని యూనియన్స్‌తో చర్చించండి. ఒకరితో చర్చించి వేరే వారితో చర్చించలేదనేది రాకుండా అన్ని యూనియన్స్‌తోటి చర్చించండి.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:– ఇప్పుడు ప్రజాస్వామ్య పద్ధతులలో మనము పోతున్నాము.....

మిస్టర్ స్పీకర్:– పోతున్నామా?

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:– నేనయితే అనుకుంటున్నాను. మీకు ఏదయినా అనుమానం ఉంటే మీరు ఆలోచించుకోవాలి. ఒకవేళ ఒడిదుడుకులు ఉంటే ప్రజాస్వామ్యాన్ని పరిరక్షించుకొనేటటువంటి బాధ్యత మనమీద ఉంది. మొన్న స్వాతంత్ర్య దినోత్సవం జరుపుకున్నాము. ఆ స్వాతంత్ర్య దినోత్సవం నాడు పెరేడ్ గ్రౌండ్స్‌కి పోయినటువంటి మన కేబినెట్ మంత్రులు గౌరవనీయులైన పెద్దలు సమరసింహారెడ్డిగారు ఉన్నారు, రోశయ్యగారు ఉన్నారు. ఇంకా చాలా మంది పెద్దలు ఉన్నారు. వారికి కేవలం సీట్స్ కేటాయించలేదనే నెపం మీద అలాగే స్వాతంత్ర్య దినోత్సవాన్ని బహిష్కరించారు. స్వాతంత్ర్య దినోత్సవాన్ని కాదు మన జాతీయ పతాకాన్ని అవమానపరిచినటువంటి వారు ఈ కేబినెట్‌లో ఉండడానికి వీలులేదు, వారు వెంటనే రాజీనామా చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. అంతేకాదు, పత్రికల వారితో వారే చెప్పారు. చెప్పిన తరువాత పత్రికలు వ్రాస్తే – అవసరం వచ్చినప్పుడు పత్రికల వారిని ఉపయోగించుకోవడం, అవసరం లేనప్పుడు, వారి డిఫెన్స్‌కి వచ్చినప్పుడు మేము ప్రకటన చేయలేదు. పత్రికలే తప్పుగా వ్రాశాయని చెప్పడం జరిగింది. అధ్యక్షా, మీరు వినాలి. స్వాతంత్ర్య దినోత్సవాన్ని మన మంత్రులు బహిష్కరించారు. మీరు చాలా ఈజీగా తీసుకుంటున్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- స్పాంగ్‌గా తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- పేపర్స్‌లో వచ్చింది, స్పష్టముగా చెప్పారు. మాకు ముందు సీట్స్ లేవని సీట్స్ చూసే అధికారులను నిందించి వచ్చారు. అంతేకాదు అవసరం వచ్చినప్పుడు వారి తడాఖా చూపిస్తామని చెప్పారు. పేపర్స్‌లో వచ్చింది. మరి అటువంటి మంత్రులు, స్వాతంత్ర్య దినోత్సవమే కాదు, జాతీయ పతాకం మీద గౌరవం లేని మంత్రులు మన శాసనసభలో ఉండడానికి వీలులేదు, సమాధానాలు ఇవ్వడానికి వీలులేదు. ఇది హాస్యాస్పదంగా తీసుకోడానికి వీలులేదు. ఇది మన జాతికే అవమానకరమైంది. మీరు వెంటనే ఒక రూలింగ్ ఇచ్చి.....

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఈ సబ్జెక్టు మీద రూలింగ్ ఇచ్చేందుకు రాదు ఇప్పుడు.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- బాపిరాజుగారి మీద రూలింగ్ రిజర్వ్ చేశారు. దీని మీద రూలింగ్ ఇవ్వకుంటే ఎట్లాగ?

Mr. Speaker:- Let me tell you that it will not come under an issue which needs a ruling from the Chair.

Sri Ch. Vidyasagar Rao:- It is an insult to the nation. We cannot take it so easy.

Mr. Speaker:- I have to see the proceedings. ఇమ్మీడియేట్‌గా రూలింగ్ ఇచ్చి వారిని సేక్ చేసే పని లేదు.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- సర్, వారు చాలా అనుభవజ్ఞులు, వారికి జాతీయ పతాకం వద్దు, స్వాతంత్ర్య దినోత్సవం వద్దు అంటే మంత్రి పదవి మాత్రం ఎందుకు?

మిస్టర్ స్పీకర్:- విద్యాసాగరరావుగారూ, మీరు అన్నీ తెలిసినవారు, మీకు నేనే మళ్లీ చెపితే తప్పు అవుతుందేమో. టైం అయిపోయింది.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- మంత్రుల మౌనం చూడండి. జాతీయ పతాకాన్ని అవమానపరిచారని చెపితే కనీసం ఇప్పటికైనా లేచి సమాధానం చెప్పడంలేదు. ఇప్పుడు కూడా వారు వెనక సీట్లలో కూర్చున్నారు.

Sri K. Vidyadhara Rao:- We want a discussion on that. It is a shame. It is a national prestige. నేషనల్ ఫ్లాగ్‌ను అవమానపరచిన వారు కేబినెట్‌లో ఉన్నవారు. ఇది జాతి ప్రతిష్టకు సంబంధించినది కాబట్టి చర్చకు అనుమతించాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- అన్నింటికి మీరు అడ్డంవేస్తే ఎట్లా? వారు మాట్లాడుతుంటే మీరు అడ్డంవస్తున్నారు, పాపం, జీరో అవర్‌లో కూడా ఆయనకు అవకాశం లేదా?

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- జాతీయ పతాకాన్ని అవమానపరిచిన వారు శాసన సభలో ఉండకూడదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- అవమానపరిచిందీ, లేనిదీ నేను తెలుసుకొంటాను.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- అవమానపరిచినట్లుగా పేపర్లో వచ్చింది, మేమంతా చూశాం. Therefore, it cannot be taken in a lignter way.

Mr. Speaker:- I will look into the matter.

శ్రీ కె. రోశయ్య.- అధ్యక్షా, నా పేరు ఎత్తి వారు ప్రస్తావించారు కాబట్టి నేను సభలో ఉండి కూడా ఎక్స్ప్లనేషన్ ఇవ్వకపోతే అనుచితంగా ఉంటుంది. మేము ఈ అంశాన్ని ప్రస్తావించినా మంత్రులు ఏమీ చెప్పడం లేదని వారు అన్నారు. వారు మాట్లాడడం మొదలు పెట్టగానే నేను చేయి ఎత్తే వున్నాను, అయితే ఇంకా తమరి దృష్టిని ఆకర్షించక పోబట్టి ఆలస్యం అయింది. విద్యాసాగరరావుగారు కేవలం పత్రికలలో వచ్చిన వార్తలను ఆధారం చేసుకొని చాలా తీవ్రమైన ఆరోపణ చేస్తున్నారు. నావరకు నేనుగాని, నాతో వున్నటువంటి మిత్రులుగానీ - మేమంతా జాతీయ పతాకం పట్ల ఎవరికంటే కూడా తక్కువగా గౌరవం తక్కువ కలిగిలేము. చాలా మితిమీరిన గౌరవం వున్నటువంటి వాళ్లం.

(ప్రతిపక్షాల సభ్యుల నుంచి అంతరాయము)

'ఓహో, ఏహె, ఆహా' అని ఏమి అరుపయ్యా? రెండు నిమిషాలు ఉండలేవా? నువ్వు మాట్లాడుతుంటే మేము మెదలకుండా కూర్చున్నాం, ఇప్పుడు మేము జవాబు చెపుతుంటే జవాబు విని భరించలేక, మనసంతా వికలమై, ఓహో, ఏహె, ఆహా అని ఏమి కేకలు? కొంచెం నేర్చుకొండయ్యా.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- నేను అనలేదు రోశయ్యగారూ.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అన్నవాళ్లను అంటున్నాను, నిన్ను కాదు. ఆరోజు ఉదయం 7-00 గంటలకు మా ఇంటి దగ్గర జాతీయ పతాకాన్ని ఆవిష్కరించి, గౌరవ వందనం చేసి, 7-30 గంటలకు గాంధీ భవన్‌కు వెళ్లి అక్కడ పతాకావిష్కరణ జరుగుతున్నప్పుడు హాజరై, అక్కడినుంచి పరేడ్ గ్రౌండ్స్‌కు వెళ్లడం జరిగింది. పరేడ్ గ్రౌండ్‌లో జాతీయ పతాకావిష్కరణ కార్యక్రమం ప్రారంభం కాకముందే, నేను అక్కడ కూర్చున్నప్పుడు తోటి శాసన సభ్యురాలైన శ్రీమతి వరలక్ష్మిగారి ఆరోగ్యం బాగాలేదు, మీరు రండి అని కబురు వస్తే, ఫంక్షన్ ప్రారంభమైన తరువాత మధ్యలో వెడితే అనుచితంగానే వుంటుందని, ముందే చాలా గౌరవంగా వెళ్లాను. ఇకపోతే అక్కడ కూర్చునేటప్పుడు రెండవ వరుసలో కూర్చోవలసివస్తే అధికారులను పిలిచి ప్రోటోకోల్ గురించి వివరాలు తెలుసుకొన్నాను తప్ప మరొకటి కాదు. ఉదాహరణకు ఇక్కడ విద్యాసాగరరావుగారు వెనక సీట్లో కూర్చోవలసి వస్తే సభ జరిగేదో లేక వాయిదా పడి వుండేదో మనం ఊహించుకోవాలి. మేము అలా చేయలేదు. సీట్ల అరేంజ్ మెంట్ [illegible]ంచి అధికారులను తెలుసుకొంటే ప్రోటోకోల్ ప్రకారం చేశామన్నారు. కాబట్టి అది [illegible] కానే కాదు. ఒక సోదరి శాసనసభ్యురాలికి ఆరోగ్యం బాగాలేదని కబురువస్తే

మెడికల్ అండ్ హెల్త్ మినిష్టర్‌గా ఆవిడను పరామర్శించేందుకు అక్కడినుండి వెళ్ళాను తప్ప జాతీయ పతాకాన్ని అవమానపరచడంగాని, నిర్లక్ష్యం చేయడంగాని ఏమీలేదు. ఈ విషయం పత్రికలలో వచ్చిన మరుసటిరోజే మేము నలుగురం స్పష్టంగా క్లారిఫికేషన్ కూడా ఇవ్వడం జరిగింది. విద్యాసాగరరావుగారు మొదట వచ్చిన వార్తే చదివి వుంటారు. బహుశా మా క్లారిఫికేషన్ చూసి వుండరు. జాతీయ పతాకం పట్ల వుండవలసిన గౌరవాన్ని గురించి నేను ఇంకా ఏమైనా నేర్చుకోవలసింది ఉంటే నేర్చుకొంటాను కాని విద్యాసాగర్‌లాంటి చదువుకొన్న వారు మేము జాతీయ పతాకాన్ని అగౌరవపరిచామని ఆరోపణ చేయడం సబబు కాదు. ఛైర్స్ అరేంజ్ చేయడంలో వున్నటువంటి పరిస్థితి ఏమిటో తెలుసుకొన్నాను తప్ప దానికీ, దీనికి ఏమీ సంబంధం లేదు, ఇంతకు మించి చెప్పనక్కరలేదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా, మిత్రులు విద్యాసాగరరావుగారికి నేనంటే చాలా ప్రేమ పాపం. ఎందుకంటే వారు మొట్టమొదట నా పేరే ఎత్తారు. పెద్దవారు రోశయ్యగారు మాట్లాడుతున్నారు కదా, నేను తరువాత చెప్పవచ్చుననని కూర్చున్నాను. రోశయ్యగారు చెప్పింది నూటికి నూరుపాళ్ళు సత్యం. వారు పత్రికలలో వచ్చిన దానిని ఆధారం చేసుకొని చెప్పారంటే ఒకవేళ మేము ఏమైనా ప్రెస్ కాన్ఫరెన్స్ పెట్టి చెప్పామంటే అది వేరే సంగతి.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- పత్రికలలో వచ్చింది తప్పు అంటారా మీరు?

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- మరుసటి రోజు ప్రెస్ కాన్ఫరెన్స్ పెట్టి స్పష్టంగా తప్పో ఛామపండ్రా అని చెప్పాము. Being an advocate you know what is a fact and what is not a fact and what is an admitted fact and what is a fact denied. ఎవిడెన్స్ ఆక్టు చదువుకొన్న వ్యక్తి కూడా ఈరోజు సభలో ఈవిధంగా ప్రశ్నిస్తున్నాడంటే నాకు చాలా బాధగా ఉంది.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- పత్రికలలో సమరసింహారెడ్డిగారు చెప్పినట్టుగా వచ్చింది.

మిస్టర్ స్పీకర్:- పత్రికలవారు వ్రాస్తే మీరు రెస్పాన్సిబుల్ కాదు. నేను మంథనిలో ఉంటే - ఐ వజ్ సీన్ ఇన్ హైదరాబాద్ అని పత్రికలలో వ్రాశారు. వారిది తప్పుకాదు, పాపం ఎవరో చెపితే వ్రాశారు.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- ఇక్కడ విద్యాసాగరరావుగారు ఏ అంశాన్ని ప్రస్తావించారో అది సత్యదూరం, కాబట్టి దీనిని ఇంతటితో వదిలేస్తే మంచిదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీమతి ఎన్. రాజకుమారి (వినుకొండ):- అధ్యక్షా, ప్రతిపక్ష నాయకులైన పెద్దలు నా మీద ఆరోపణ వేశారు. మరికొందరితోపాటు నా పేరు కూడా ప్రస్తావించి వీరిని బహిష్కరించండి అన్నారు.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- ఆమె గురించి చెప్పలేదు, ఆమె ఎందుకు మాట్లాడుతున్నది.

శ్రీమతి ఎన్. రాజకుమారి:- మా మీద ఎవరైనా ఏదైనా మాట్లాడవచ్చు గొంతు చించుకొని. ఒక ఆడపిల్లమీద ఆరోపణ వస్తే మాట్లాడనివ్వరా మీరు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- చెప్పండి.

శ్రీమతి ఎన్. రాజకుమారి:- రోశయ్యగారు చెప్పినట్లుగా.....

(అంతరాయము)

నన్ను క్లారిఫై చేయనివ్వండి. రోశయ్యగారు చెప్పినట్లుగా నేను కూడా మా ఇంటి దగ్గర ఉదయం 7-00 గంటలకు జెండా ఎగరవేసిన తరువాత గాంధీ భవన్‌కు వెళ్లడం జరిగింది. మాగంటి రవీంద్రనాథ్ చౌదరిగారు మా గాడ్‌ఫాదర్‌లాంటి వారు. నేను ఆయనకు దరిదాపుగా దత్తపుత్రికలాంటి దానిని ఆయన మరణించినప్పుడుగాని, ఆ తరువాతగాని నేను ఎన్నికలలో పనిచేసిన వ్యక్తిని. ఆవిడకు కడుపులో ఆపరేషన్ చేసిన తరువాత ఫ్లొప్పి ఎక్కువైందని వారికి అత్యంత సన్నిహితుడు, బంధువు, వారి ఇంట్లో వుండే ప్రసాద్‌గారు వచ్చి నాకు చెపితే ఈ విషయాన్ని నేను హెల్త్ మినిష్టరుగారైన రోశయ్యగారితో చెప్పి వెళ్లిపోవడం జరిగింది.

(అంతరాయము)

పత్రికలలో వచ్చిన దానిని మేము ఖండించాము. అయితే ప్రతిపక్షం వారు ఎర్రకోట మీద మా పార్టీ జెండాను ఎగరవేస్తామంటే అది జాతీయ పతాకాన్ని అవమానపరచినట్లు కాదా? అది నేరం కాదా?

మిస్టర్ స్పీకర్:- దటీజ్ నాట్ ది క్వశ్చన్.

(ఇంటరప్షన్)

Mr. Speaker:- I have already given one chance and it is over. What is that? Again, if you are feeling I cannot help. Your Chief Whip was present in the B.A.C. meeting. I have already directed her to make the B.A.C. decisions known to all the Members. Only one chance will be given. You decide and tell me. (అధికారపక్ష సభ్యులను ఉద్దేశించి) నేను అని కాదు, మీరే డిసైడ్ చేసి ఎవరి పేరైనా చెప్పండి.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- అధ్యక్షా, రైతులకు సంబంధించిన ఒక ముఖ్యమైన విషయం చెప్పదలచుకొన్నాను. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వ హయాములో రైతులకు పాస్‌బుక్స్ ఇవ్వాలని నిర్ణయం తీసుకొన్నారు. అయితే కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత సమరసింహారెడ్డి గారు రెవెన్యూ మంత్రిగా వుండగా త్వరలో రైతులకు పాస్‌బుక్స్ ఇస్తామని చెప్పారు. కాని ఈనాటి వరకు ఇవ్వలేదు. పాస్‌బుక్‌లో రైతుకు భూమిపై వుండే హక్కు నమోదై వుంటుంది కాబట్టి దానిని ఏ బ్యాంక్‌లోనైనా చూపించి ఋణం తీసుకొనే అవకాశం రైతుకు కలుగుతుంది. ఈ సౌకర్యాన్ని కలుగజేస్తామని ప్రభుత్వం పదేపదే చెప్పడం జరుగుతోంది. కాని

ఇప్పటి వరకూ రైతులకు పాస్‌బుక్స్ ఇవ్వకపోవడానికి కారణం ఏమిటి? ఎప్పటివరకు వారికి పాస్‌బుక్స్ ఇస్తారో దయచేసి రెవెన్యూ మంత్రిగారు సమాధానం చెపుతారా?

రెవెన్యూ శాఖా మంత్రి (డాక్టర్ డి.ఎల్. రవీంద్రారెడ్డి):- ఈ విషయం రేపు క్వశ్చన్ అవర్‌లో వస్తుంది.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:- అధ్యక్షా, నేను చెప్పబోయేది అమాత్యులు రాంభూపాల్ చౌదరి గారికి సంబంధించిన విషయం. వారు సభలో ఉన్నారు. రంగారెడ్డి జిల్లాలోని మహేశ్వరంలో 'ఆదర్శ వ్యవసాయ క్షేత్రం' ఉంది. ఇదివరకు 1988లో కర్షక పరిషత్ వున్నప్పుడు దానిని ప్రారంభించారు. అప్పటి ప్రభుత్వం తన రూల్సు ప్రకారంగా ఎం.బి.ఎ. చదువు 1.20
కున్నవారికి ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్స్‌గా 12 మందిని సెలక్టు చేసి వారు. జి.ఓ.ఎం.ఎస్. నెం. 192 ప్రకారంగా సర్వీసెస్‌ను కూడా రెగ్యులరైజ్ చేస్తామన్నారు. కానీ, తరువాత యీ కర్షకపరిషత్ విషయం అయోమయంలోపడి దానికి సంబంధించిన మహేశ్వరం ఆదర్శ క్షేత్రంలో పనిచేస్తున్నవారికి జీతాలు లేక ఉద్యోగాల గ్యారంటీ లేక బాధపడుతున్నారు. పోయినసారి సభలో హామీ ఇచ్చారు. ఉద్యోగస్తులను ఎవరినీ తీసెయ్యమని, అబ్‌సార్బ్ చేస్తామని అన్నారు. వారు కాస్త నిరుద్యోగులు కాకుండా చూసి, వారి సర్వీసులను క్రమబద్ధం చేయండి? ఆ క్షేత్రాన్ని నడపండి?

సహకార శాఖా మంత్రి (శ్రీ ఆర్. రాంభూపాల్ చౌదరి):- ఐ విల్ గెట్ ఇన్‌ఫర్మేషన్ అండ్ ఐ విల్ పాస్ ఇట్ ఆన్ టు ది మెంబర్.....।

شری سید سجاد :- پرانے شہر سے سٹی کریمنل کورٹ کو نئے شہر میں منتقل کیا جانیوالا ہے ۔ پہلے ہی سے پرانا شہر ایک بیاک ورڈ علاقہ ہے۔ منسٹر اور چیف منسٹر اور مرکزی وزراء اس کورٹ کو پرانے شہر سے نئے شہر کو منتقل نہ کرنے سے اتفاق کیا تھا۔ اگر منتقل کیا جائیگا تو پرانے شہر کے عوام کے ساتھ بالکل ناانصافی ہوگی۔ کریمنل کورٹ کو راتوں رات منتقل کرنے کی ایک منظم سازش کی جارہی ہے ۔ مسٹر اسپیکر صاحب میں منسٹر صاحب کی توجہ آپ کے ذریعہ کروانا چاہتا ہوں کہ پرانا شہر سے اس کورٹ کو منتقل نہ کرنے وعدہ کریں اور مسٹر اسپیکر صاحب آپ بھی منسٹر صاحب کو ہدایت کریں کہ اس کورٹ کو کسی اور جگہ شفٹ نہ کریں ۔

مسٹر اسپیکر :- اگر میں ہر چیز پر ڈائرکشن دیتے رہونگا تو آپ پریشانی میں رہ جائینگے ۔

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- స్పీకరుగారూ, ఇప్పుడు గౌరవసభ్యులు ఏది అయితే ప్రస్తావించారో ఆ అంశం విషయంలో ఇప్పటి దాకా మా పరిశీలనలోకి రాలేదు. సిటీ క్రిమినల్ కోర్టులను ఓల్డు సిటీ నుంచి న్యూ సిటీకి రాత్రికి రాత్రికి మారుస్తున్నారని ఒక భావన వ్యక్తం చేశారో; ఒక భయం వ్యక్తం చేశారో దానికి ఇప్పటి దాకా ఎలాంటి దావు లేదు. ఇంతవరకు దానికి సంబంధించి ఎలాంటి ఫైలు రాలేదు. నిర్ణయం తీసుకోలేదు. భవిష్యత్తులో వారు వ్యక్తపరిచే అభిప్రాయాలను, వారికి ఉన్న సెంటిమెంట్సును దృష్టిలో ఉంచుకుని నిర్ణయం తీసుకోవడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు (హరిశ్చంద్రాపురం) :- మీరు జీరో అవర్ గురించి కొంత కాలాన్ని కేటాయించారు, చాలా సంతోషం. మంత్రులు ఉంటే మేము చెప్పేదానికి సమాధానం చెప్పవచ్చు. ఆర్. అండ్ బి. మినిష్టరుగారు లేరు, మీరు ఇచ్చిన కాలాన్ని దుర్వినియోగం చేసినట్లు ఉంటుంది కాబట్టి, దయచేసి ఆదేశాలు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ఎన్.హెచ్. 5లో మాత్రం వర్షం పడినాసరె ట్రాఫిక్ స్థంభించిపోతుంది కొన్ని వేల లారీలు జామ్ అవుతున్నాయి. వారంట్లు ఇష్యూ చేస్తున్నారు. సుమారు నాలుగు సంవత్సరాల నుంచి దీనివల్ల 14 లక్షల మంది జనాభా బాధపడుతున్నారు ఒకసారి చీఫ్ ఇంజనీరును యీ ఎన్.హెచ్. 5ను పరిశీలించడానికి పంపాలని కోరుతున్నాను. జిల్లా కలక్టరు గారితో వెంటనే ఫోన్‌లో మాట్లాడండి? సి ఇ.ని పంపించి వాస్తవాలను తెలుసు కోండి? జిల్లాలో ప్రజానీకం ఇబ్బంది పడే అవకాశం ఉంది కాబట్టి, ఆర్. అండ్ బి. శాఖ నుంచి చర్య తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను

శ్రీ ఎన్ వి. కృష్ణయ్య (సిరిసిల్ల) :- అధ్యక్షా, ఇది ఎడ్యుకేషన్‌కు సంబంధించినటు వంటి విషయం. మనందరికి తెలుసు; రాష్ట్ర క్వాలిఫైడ్ నిరుద్యోగ ఉపాధ్యాయులు సుమారు 173 రోజుల నుంచి దీక్షలో ఉన్నారు. ఇంతకు ముందు మనం మార్చిలో అసెంబ్లీని వాయిదా వేస్తున్న దానికంటే ముందు నుంచి వారు అక్కడ సెక్రెటేరియట్ ముందు రాత్రి, పగలూ అక్కడే ఉంటున్నారు. వారు సుమారు ఆరు వేల మంది ఉన్నారు; వీరందరు కూడా ఒక డిగ్రీ కాదు, రెండు డిగ్రీలు పూర్తిచేసి ఉన్నారు. ఇంటర్వ్యూస్‌కు కూడా హాజరయ్యారు 173 రోజులుగా సాగుతున్న యీ దీక్షా శిబిరాన్ని విరమింపచేయాలి. అందరికి తెలుసు, మంత్రులకు తెలుసు, ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం ప్రకటన చేస్తుందా? వెంటనే ఆరు వేల మందిని తీసుకోవడానికి విద్యాశాఖ హామీ ఇస్తుందాయని అడుగుతున్నాను.

(ఇంటరప్షన్)

రేపు అయినా సమాధానం చెప్పుతారా?

మిస్టర్ స్పీకర్.- జీరో అవర్‌లో నోట్ చేసుకునేదే. ఇమ్మీడియేట్ జవాబు రాదు. నోట్ చేసుకున్నారు.....

శ్రీ సిహెచ్. జయరాంబాబు (గుంటూరు - II) :- అధ్యక్షా, గుంటూరులో భజరంగ్ జ్యూట్ మిల్ మూసివేయడం జరిగింది. 400 మంది ఉద్యోగులు ఉపాధి లేకుండా ఉన్నారు. ప్రభుత్వం ఆ మిల్లును తెరిపించడానికి ఏవిధమైన ప్రయత్నం చేస్తుందో కార్మికశాఖ మంత్రిగారు తెలియచేయాలని కోరుతున్నాను. ఐదు సంవత్సరాల నుంచి మాట్లాడుతున్నాము.

3C శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి:- అధ్యక్షా, వారు చెప్పినట్లుగా భజరంగ్ జ్యూట్ మిల్‌లో లే ఆఫ్ కానీ లాకవుట్ కానీ మేనేజిమెంటు డిక్లేర్ చెయ్యలేదు. వర్కర్స్‌ని ఎలవ్ చేయకుండా పెట్టారు. మేనేజిమెంటుని పిలిచి మాట్లాడడం జరిగింది ఇప్పుడు మెయిన్‌టెనెన్స్ వర్క్ మొదలు పెట్టి, ప్రొడక్షన్ మొదలు చేస్తామని చెప్పారు. కనుక వారితో మాట్లాడి, ఫాక్టరీ అతి త్వరలో తెరిచేట్లుగా, ప్రొడక్షన్‌కి వచ్చేట్లుగా ప్రయత్నిస్తాము

శ్రీ ఎన్ యతిరాజారావు:- అధ్యక్షా, సమాచారాన్ని మీకు అందచేస్తాను జు. ... మాజీ శాసనసభ్యుడు ఏసిరెడ్డి నరసింహారెడ్డిగారు మృతి చెందారు వారి గురించి తీర్మానం చెయ్యలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- సోమవారానికి పోస్ట్ చెయ్యడమైంది

.. - చినమల్లయ్య:- కేంద్ర బడ్జెటులో పెరిగిన ఎరువుల ధరకు వ్యతిరేకంగా గత నెల 25, 26, 30 తేదీలలో హుజూరాబాదులో రైతాంగం, డీలర్లు దొంగ నిల్వ చేసుకోడానికి దాచిన ఎరువులను బయటకు లాగి, పంచుకోడానికి పూనుకున్నందుకు 10, 15 వేల మంది రైతులను మోచేతుల మీదా, మోకాళ్ల మీదా కొట్టి, కేసులు పెట్టారు పీపుల్స్ వార్ అనే పేరుతో కేసులలో ఇరికిస్తున్నారు. వాటిని తీసివేయాలి వారికి న్యాయం చెయ్యాలి. పిటిషన్ మీకు పంపుతున్నాను.

(పిటిషన్‌ను గౌరవ సభాపతికి అందచేశారు)

వారికి న్యాయం కలుగచేయాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- 'టీ బ్రేక్'గా 10 నిమిషాల పాటు సభను వాయిదా వేస్తున్నాను.

(సమావేశం ఉదయం 11.33 గం॥లకు వాయిదా పడినది)

(సభ తిరిగి ఉదయం 11 58 గం॥లకు సమావేశమైనది)

(సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో వున్నారు)

ప్రకటన

రూలు - 304 క్రింద గల మొదటి అంశము వాయిదా గురించి

Mr. Speaker:- It is postponed to Monday. We will now take up the second item under Rule 304.

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన విషయము:

చలకుర్తి గ్రామములో బలహీనవర్గాలకు చెందిన శ్రీమతి ముత్యమ్మను దిగంబరం కావించుట గూర్చి.

శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి (ఎచ్చెర్ల).- అధ్యక్షా, నల్గొండ జిల్లా చలకుర్తి గ్రామంలో సభ్యసమాజం తలవంచుకునే విధంగా ఒక దుర్ఘటన 13, 14వ తేదీలలో జరిగింది. ఆ గ్రామంలో ముత్యమ్మ అనేటువంటి ఆవిడ, యాదవ కులానికి చెందిన ఒక పేద

మహిళ నివసిస్తూ ఉంది. ఆమె ఒక వ్యవసాయ కూలీ. ప్రతిరోజూ కూడా కూలీకి వెళ్ళి ఆ వచ్చే డబ్బుతో జీవించే వ్యక్తి. ఆమె భర్త దగ్గరలో ఉన్న మిర్యాలగూడలో కూలి పని చేసుకునేవాడు. వారానికి ఒకసారి వచ్చి భార్యను చూచి వెళ్ళేవాడు. వారికి ఒక కొడుకు 13 సంవత్సరాలవాడు ఉన్నాడు. హాస్టల్‌లో ఉండి 8వ తరగతి చదువుతున్నాడు ఆమె ఒక్కతే ఇంటిలో ఉండవలసిన పరిస్థితి. ప్రక్క ఇంటిలో రాములమ్మ అనే ఆమె ఉంది ఆ గ్రామంలో కిరాతకులయినటువంటి, రాక్షసులయినటువంటి, అభినవ కీచకులయినటువంటి ఆ గ్రామంలో పెద్దలుగా ఉన్న నాయకులు ఉన్నారు. నారాయణరెడ్డి, పర్వతరెడ్డి, వెంకట్రామరెడ్డి. వారు కాంగ్రెసు వారే అధ్యక్షా, వారు అక్కడ పెద్దలని చెప్పుకుంటూ ఉన్నారు. వారు 13వ తేదీన సాయంకాలం ఆమె కూలీ పనిచేసుకుని తిరిగి వచ్చిన తరువాత, పర్వతరెడ్డి మేనకోడలైన లక్ష్మమ్మ, ఈమె ఇంటికి వచ్చి మిమ్ములను నారాయణరెడ్డి ంపిలుస్తున్నాడని చెప్పినప్పుడు ముత్తమ్మ ఆ ప్రక్క ఇంటిలోనున్న రాములమ్మను తోడు తేసుకుని అక్కడకు వెళ్ళడం జరిగింది. ఎందుకమ్మా నేను ఇప్పుడే గదా కూలి నుంచి వచ్చాను, కొంచెము సేపు అయిన తరువాత వస్తానని అంటే, లేదు, రావాలి, దొర పిలుస్తు న్నారు, రాకపోతే ఎలా అని బలవంతంగా ఆ లక్ష్మమ్మ ఈ ముత్తమ్మను తీసుకువెళ్ళడం జరిగిc

(శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు అధ్యక్ష స్థానంలో వున్నారు)

మహిళలపై జరిగిన అత్యాచారాల గురించి చెబుతూ వుంటే తమరు వెళ్ళిపోతే ఎలా అధ్యక్షా. ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా సభలో లేరు. అదృష్టం. ఎలాగో హోమ్ మంత్రిగారు సభలో వున్నారు. అధ్యక్షా, 13వ తేదీన ఇది జరిగింది. ఆ రోజు సాయంకాలం లక్ష్మమ్మ అక్కడికి రాములమ్మని, ముత్తమ్మను కూడా తీసుకొని వెళ్ళడం జరిగింది. ఆ రాక్షసులు, కిరాతకులు ఆమెకు లోపలకు తీసుకువెళ్ళి తలుపులు వేసి ఎంతో భయంకరంగా, చెప్పే దానికి వీలు లేకుండా, ఈ సమాజం సిగ్గుపడే విధంగా, ఇంకా మనం ఎక్కడ వున్నామనేది ఆలోచించుకున్నట్లయితే ఈ సంఘంలో ముందుకు వెడుతున్నామో, వెనక్కు వెడుతున్నామో అనే ఆలోచన కలిగించే విధంగా రాక్షసత్వంతో ఆమెను అనేక రకాలుగా బాధించి, కొట్టి, చిత్రహింసలు పెట్టి, నానా దుర్భాషలాడారు. కారణం ఏమిటంటే నారాయణరెడ్డిగారి సోదరేమణి జయమ్మకు అదే గ్రామంలో యాదవ కులానికి చెందిన గోవింద్‌తో ఇల్లీగల్ కాంటాక్ట్స్ వున్నాయి. అందుకని మూడు నెలల క్రిందట జయమ్మకు ఎవరితోనో వేరే పెండ్లి చేస్తే అక్కడకు వెళ్ళకుండా ఇక్కడనే వున్నది. ఆ గోవిందు 13వ తేదీన ఈ ఇన్సి డెంట్ జరిగిన దానికంటే ముందు రెండు రోజుల క్రిందట ఆ గోవిందు, ఈ జయమ్మ యిద్దరు పరారి అయిపోతే మరి ఆ సందర్భంగా ఈమెకు ఏమయినా సమాచారం తెలిసిందేమో అనే వుద్దేశ్యంతో ఈ ముత్తమ్మను పిలిచి నాగిరెడ్డి కానీ, పర్వతరెడ్డికానీ, వెంకట్రామిరెడ్డి కానీ ఎన్నో రకాలైన చిత్రహింసలకు గురి చేశారు. తప్పు చేసిందేమో వాళ్ళ చెల్లెలు. వాళ్ళ చెల్లెలిని శిక్షించలేక, అదుపులో పెట్టుకోలేక పెండ్లి చేసి కూడా ఇంటిలో వుంచుకుని ఎవరో ప్రక్క యాదవ కులానికి చెందిన స్త్రీ, వెనుకబడిన జాతికి

చెందిన స్త్రీ అని అమానుషంగా ఆమెను చిత్రహింసలకు గురి చేయడం సిగ్గుచేటని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను. ఆ రోజు గం. 9–30, గం. 10–00ల వరకు కూడా ఆమెను చిత్రహింసలకు గురిచేసి పంపించడం జరిగింది. నన్ను ఎందుకు బాధ పెడతారు, ఆమె సంగతి నన్ను అడిగితే నాకు ఏమి తెలుసు అంటూ వున్నా వినకుండా తిరిగి వార్నింగ్ ఇచ్చారు. ఇప్పటికయినా సరే నువ్వు జాగ్రత్తగా వుండి తెల్లవారే సరికి నా చెల్లెలు, గోవిందు యొక్క జాడ చెప్పాలని బెదిరించి, భయపెట్టి పంపించడం జరిగింది. ఆమెను కొట్టడం గాకుండా ప్రక్క ఇంటిలో ఆమెకు ఆసరాగా వుండిన రాములమ్మను కూడా చిత్రహింసలకు గురిచేశారు. ఆ తరువాత ఆ రాత్రి అక్కడ వుండి తెల్లవారి మరల వాళ్ళు నన్ను ఏ అవమానానికి గురి చేస్తారో, కొడతారో, తిడతారో అవసరం అయితే చంపుతారో అనే భయంతో ఆమె అక్కడి నుంచి కొంచెము వూరికి దూరంగా వున్న గ్రామంలోని బసవారెడ్డి దగ్గరకు పోయి ఆశ్రయం కోరింది. మధ్యాహ్నం గం. 1–30 వరకు అక్కడే వున్నది. బసవారెడ్డి భార్య మజ్జిగ, అన్నం పెడితే ఆమె తినలేక కొంచెము తిని అక్కడే వుంటే మళ్ళీ అక్కడకు వీళ్ళ కులానికి చెందిన నరహరిని పంపించారు. ఇదిగో నీవే వెళ్ళి ఆమెను తీసుకురా, నువ్వు తీసుకుని వచ్చినట్లయితే ఆమె వస్తుంది. లేకపోతే రాదు. నువ్వు భయపెడతావో, నయాన, భయాన ఏమి చేస్తావో మాకయితే తెలియదు కానీ మేము గం. 6–00లకు రమ్మంటే రాకుండా ఎక్కడకు వెళ్ళిపోయింది. బసవారెడ్డి ఇంటిలో వున్నదట. ఆమెను తీసుకురమ్మని చెప్పి నరహరిని పంపించడం జరిగింది. ఆ నరహరి వెళ్ళి అమ్మా నువ్వు రా, నువ్వు రాకపోతే మమ్మల్లను కొట్టి చంపుతారు. అక్కడ ఏమీ జరగకుండా చూసే పూచీ మాదని ఆమెను తీసుకరావడం జరిగింది. అక్కడకు వెళ్ళిన తరువాత తిరిగి ఆ నారాయణరెడ్డి 14వ తేదీ మధ్యాహ్నం గం. 3–00లు, గం. 3–30ల ప్రాంతంలో మరల అదేవిధంగా రాక్షసత్వంతో ఆ క్రూరులు ఇనుపకోడుతో కొట్టి నానా రకాలైన దుర్భాషలాడి, అనేక రకాలైన చిత్రహింసలకు గురిచేసి రాక్షసత్వంతో మూర్ఖులుగా ప్రవర్తించి చేతులను ఆమె బొజుతో కట్టివేసి, వివస్త్రను చేసి ఊరంతా త్రిప్పడం జరిగింది. ఇంతకు మధ్యలో రామకృష్ణ అనే కల్లుకొట్టు ఓనర్‌ను బెదిరించి ఆ కల్లు కొట్టులోకి ఆమెను తీసుకుపోయి కల్లు పోయమంటే, కల్లుకొట్టు ఓనర్ కళ్ళు మూసుకొని కల్లు పోస్తూ వుంటే ఎందుకురా వెధవా, నీకు ఏమి అవసరం, ముందు పొయ్యి అని చెప్పి ఆవిడ దండం పెట్టినా వినకుండా బలవంతంగా ఆమెతో కల్లు త్రాగిపించి అక్కడి నుండి తిన్నగా ప్రతివారం జరిగే సంతలోకి తీసుకువెళ్ళి సంత అంతా త్రిప్పడం జరిగింది. ఈ అమానుష కృత్యాలను అక్కడ వుండే యాదవ కులానికి చెందిన బిక్షం అనే అతను చూసి బాధతో ఆయన తలపై వున్న తుండుగుడ్డ కడితే వీలులేదని చెప్పి ఆయనను కూడా కొట్టడం జరిగింది. అప్పుడు ఆ బిక్షం భార్య వచ్చి, ఆమెను ఎలాగూ అవమానానికి గురిచేస్తూ వున్నారు. రేపు నిన్ను కూడా చంపినట్లయితే నా బ్రతుకు ఏమి కావాలి, నా పరిస్థితి ఏమిటి అని చెప్పి ఆయనను తీసుకుని వెళ్ళడం జరిగింది. ఊరంతా త్రిప్పి ఇంత అమానుషంగా ఆమెను చిత్రవధకు గురిచేసిన ఆ రాక్షసులకు పనిష్మెంట్ ఇచ్చారా? ఈ రకంగా సభ్య సమాజం సిగ్గుపడే విధంగా చేసిన వారిని శిక్షించవలసిన అవసరం లేదా? అరెస్టు చేశారు, వాళ్ళు అక్కడ వున్నారనేది సమస్య కాదు. ఇన్సిడెంట్ జరిగిన తరువాత

ఆరోజు రాత్రి గం 12–30, గం· 1–00కు ఇంటికి వెళ్లి ఆమె అక్కడ తలదాచుకుంది ఆ సమయంలో ఆ గ్రామ సర్పంచ్ ఇంకో నారాయణరెడ్డి ఊరిలో లేని కారణం చేత ఆయన తిరిగి వచ్చిన తరువాత ఇదంతా తెలుసుకుని వెంటనే ఆమెను పిలుచుకుని రమ్మని ఒక మనిషిని పంపితే ఆమె భయపడి వెళ్లకపోతే ఇద్దరు ముగ్గురు ఆమెను మోసుకుని సర్పంచ్ దగ్గరకు తీసుకు వెళ్లారు· సర్పంచ్ వెంటనే నీకు ఏమి జరిగిందమ్మా, నీకు ఏమీ ఫరవాలేదు· పోలీసు కంప్లయింట్ ఇస్తామని ఇద్దరు మనుషులను తోడిచ్చి ఎస్·ఐ ఇంటికి గం 4–00ల ప్రాంతంలో పంపించడం జరిగింది· అక్కడకు వెళ్లిన తరువాత ఆ ఎస్·ఐ· అమ్మా నేను స్టేషన్‌కు వస్తాను అని చెబితే వాళ్లు స్టేషన్‌కు వెళ్లి అయ్యా నన్ను ఇలా కొట్టారు చిత్రహింసలకు గురిచేశారు, నన్ను ఎన్నో బాధలు పెట్టారు, ఫలానా, ఫలానావాళ్లు, వారి భార్యా అని ఈ విధంగా పేరు, పేరున ఆమె చెప్పడం జరిగింది· అప్పుడు ఎస్·ఐ· మంచిది అమ్మా అని చెప్పి, ఈరోజు ఆగస్టు 15వ తారీఖు కాబట్టి నేను ఈరోజు గౌరవ వందనం స్వీకరించవలసి వున్నది, అందుకని సెల్యూట్ తీసుకుని అది అయిన తరువాత చూస్తాను, అంతకు లోపల లెటర్ వ్రాసి ఇస్తాను, నీవు వెంటనే హాస్పిటల్‌కు వెళ్లి జాయిన్ అవమని చెప్పి ఆమెకు లెటర్ వ్రాసి ఇచ్చి ఎస్·ఐ· హాస్పిటల్‌కు పంపించడం జరిగింది· ఆ లెటర్ తీసుకుని, ఆ ఇద్దరు మనుషులను తీసుకుని ఆమె వెడుతూ వుంటే దారిలో ఒక లారీ కనిపిస్తే ఆమె ఎంతో దయనీయంగా ఆ లారీని ఆపి ఎక్కితే ఆమెతో తోడుగా వచ్చిన ఇద్దరు కూడా భయపడిపోయి అమ్మా మేము నీకు తోడు వచ్చామంటే మమ్ములను కూడా నారాయణరెడ్డి వాళ్లు చంపుతారు, అందుకని మేము నీతో రాము, నీవు ఒక్కదానివే వెళ్లమని చెప్పి అపస్మారక స్థితిలో వున్న ఆ స్త్రీని అక్కడే వదలి వెళ్లి పోతే, పోలీసులు కూడా పట్టించుకోకపోతే ఆమె ఒక్కతే నాగార్జునసాగర్ వెళ్లి అక్కడ హాస్పిటల్‌కు వెళ్లింది· ఆ హాస్పిటల్‌లో వున్న లేడీ డాక్టర్‌కు లెటర్ చూపిస్తే ఆమె జాయిన్ చేసుకోలేదు· కానీ అదృష్టవశాత్తు ఎంతోసేపు అయిన తరువాత ఈ సంగతి తెలుసుకొని ఎం·ఆర్·ఓ· లింగారెడ్డి వెంటనే హాస్పిటల్‌కు వచ్చి ఏమండీ ఇంతసేపు జాయిన్ చేసుకో కుండా అట్లే పెట్టారు· ఆమెను హాస్పిటల్‌లో జాయిన్ చేసుకోండని చెప్పి వెంటనే ఆమెను హాస్పిటల్‌లో జాయిన్ చేయడం జరిగింది· 13, 14, 15వ తేదీలలో ఇంత జరిగినా అసలు పోలీసు ఆఫీసర్ అనేవారు వెళ్లవలసిన బాధ్యత వున్నదా, లేదా? ఒక కంప్లయింట్ ఇచ్చిన తరువాత సర్పంచ్ లెటర్ వుండిన తరువాత పోలీసు ఆఫీసర్ వెళ్లవలసి వున్నది· ఆ సెల్యూట్ తీసుకోవద్దని మేము అనము· ఆగస్టు 15 కార్యక్రమం జరిగిన తరువాత కనీసం పోలీసు ప్రొటెక్షన్‌తో తీసుకువెళితే బాగుండేది· ఆమెను ఒక్కదానిని హాస్పిటల్‌కు అటువంటి పరిస్థితిలో పంపించడం నేరమని తెలియజేస్తున్నాను· 17వ తేదీవరకు కూడా ఆ నియోజక వర్గం శాసనసభ్యుడు జానారెడ్డిగారు వెళ్లలేదు· 18వ తేదీ జానారెడ్డిగారు పి·సి·సి· కమిటీ వెళ్లడం జరిగింది· అక్కడి ప్రజలు వారిని ఘెరావ్ చేశారు· మంత్రి వస్తారు, పెద్దవారు వస్తారు, ప్రజలందరూ ఘెరావ్ చేస్తారనే ఆలోచనతో 18వ తేదీ రాత్రి ఆమెను నల్గొండకు తరలించారు ఆమెను హాస్పిటల్‌లో కూడా వుంచకుండా అక్కడవున్న స్త్రీ, బాలల శిక్షణా కేంద్రంలో వుంచారు· 18వ తేదీ రాత్రి ఆమెను అక్కడే వుంచారు· ఆమెను కనీసం అంబులెన్స్‌లో కూడా తీసుకువెళ్లకుండా పోలీస్‌జీప్‌లో తీసుకురావడం జరిగింది·

19వ తేదీ కూడా ఆమెను అక్కడే వుంచారు. 19వ తేదీ రాత్రి 7-00 గంటలకు లేడీ గవర్నరు, మిగిలిన వారు వచ్చి చూశారు. అందుకోసమే ఆమెను ఎటువంటి ట్రీట్‌మెంట్ లేకుండా, ఎటువంటి ఫెసిలిటీలేని ఆ కేంద్రంలో వుంచి తరువాత హాస్పిటల్‌కు షిఫ్ట్ చేశారు. ఒక స్త్రీని అమానుషంగా చిత్రహింసలకు గురిచేస్తే ఆమెపట్ల ఎటువంటి బాధ్యత తీసుకోకుండా ఆ గ్రామం నుండి నాగార్జునసాగర్‌కు, అక్కడనుండి నల్గొండ మహిళా ప్రాంగణానికి, అక్కడి నుండి హాస్పిటల్‌కు తరలించడం జరిగిందని తెలియజేస్తున్నాను. అక్కడి ట్రీట్‌మెంట్ బాగాలేక మంచి ట్రీట్‌మెంట్ యిప్పించమని ఆమె అడిగినా కూడా పట్టించుకునేవారు లేరు. కనీసం ఉస్మానియాకుగానీ, నిమ్స్‌కుగానీ ఆమెను తీసుకు రావలసిన బాధ్యత ఈ ప్రభుత్వానికి ఉన్నది. ఆమెను గుండెలప్కై ఆ దుర్మార్గులు తన్నినందువల్ల ఆమె సరిగ్గా మాట్లాడే పరిస్థితిలో కూడా లేదు. ఈ పరిస్థితిలో ఈ ప్రభుత్వానికి బాధ్యత ఏమీ లేదా అని అడుగుతున్నాను సరైన రక్షణ యివ్వలేదు. సరైన ట్రీట్‌మెంట్ యివ్వలేదు. పదివేల రూపాయలు యిచ్చి ఆమెపేరున బ్యాంక్‌లో వేశాము. ఆమెకు కుక్‌గా వుద్యోగం యిచ్చాము అని చెప్పడం చాలా బాధ్యతారాహిత్యం అని తెలియజేస్తున్నాను. నేను వెళ్లి ఆమెను కలవడం జరిగింది. నేను ఆమెను అడిగితే నా ఆరోగ్యం బాగాలేదు. పూర్తిగా ఆరోగ్యం పాడైపోయినందువల్ల ఈ ఉద్యోగం చేయలేకపోతున్నాను అని చెప్పుకొని చాలా బాధపడింది. మొన్న మందూరులో జరిగింది. ఈరోజు ఈ విషయం జరిగింది. ఎక్కడపడితే అక్కడ యిటువంటి సంఘటనలు జరుగుతుంటే ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏమి చేస్తుందో అని అడుగుతున్నాను. రెసిడెన్షియల్ స్కూల్లో ఆమె కొడుక్కు సీటు యిస్తామనీ, ఆమెకు ఏదో డబ్బు యిస్తామనీ, కుక్‌గా వేస్తామనీ అంటే అది సరైన న్యాయం కాదు. నల్గొండ నుండి ఆమెను షిఫ్ట్ చేయండి. హైదరాబాద్‌కు తీసుకువచ్చి స్పెషలిస్ట్‌తో చెకప్ చేయించండి. ఆమె గుండెలప్కైన తన్నినారు కాబట్టి మంచి ట్రీట్‌మెంట్ యిప్పించండి. అదే కాకుండా ఈ విషయంలో సమగ్రమయిన జుడీషియల్ ఎంక్వయిరీ చేయించాలని ఏదో పదివేలు యిస్తామని కాకుండా ఆమెకు కూడా లక్ష రూపాయలు ఎక్స్‌గ్రేషియా యివ్వాలని కోరుతూ ఈ అవకాశం యిచ్చిన మీకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ, సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జి. యాదగిరి రెడ్డి (రామన్నపేట):- అధ్యక్షా, నల్గొండ జిల్లా, చెలకుర్తి గ్రామంలో శ్రీమతి కోరాబత్తుల ముత్యమ్మమీద జరిగిన అఘాయిత్యం మీద్వారా ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ముత్యమ్మ అత్తగారి యిల్లు యనగళ్లపల్లి గ్రామం. చెలకుర్తి ఆమె తల్లిగారి యిల్లు. తండ్రి లేదు. తల్లి వున్నది. ఆమె చాలా పెద్దది కావడంవల్ల ఆమెను చూడడానికి ముత్యమ్మ చెలకుర్తి గ్రామంలో కాపురం పెట్టుకున్నది. ఆమె భర్త మిర్యాలగూడెంలో హమాలీ పనిచేస్తాడు. అతను వస్తూ పోతూ ఉంటాడు. ఈమె తల్లిని పోషించుకుంటూ వ్యవసాయ కూలీగా పనిచేసుకుంటూ ఆ గ్రామంలో బ్రతుకుతున్నది. ఇంకా యితరంగా ఇండ్లలో పనిమనిషిగా కూడా పనిచేసుకుంటుంది. ఈమెకు యిల్లులేదు. చిన్న గుడిసె. ఆ ఇంట్లో రాత్రిపూట సరైన రక్షణ ఉండదనే ఆలోచనతో ఈ ముత్యమ్మ శేషగిరి రాములమ్మ స్నేహంగా వుండడం వల్ల ఆమె యింట్లో రాత్రిపూట నిద్రపోతుండేది.

రూలు – 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన విషయము: చలకుర్తి గ్రామములో బలహీన వర్గాలకు చెందిన శ్రీమతి ముత్తమ్మను దిగంబరం కావించుట గూర్చి.

ఈ సంఘటన జరిగినరోజు రాత్రి కూడా అంటే 12వ తేదీ రాత్రి కూడా ఈ ముత్తమ్మ అక్కడనే ఉన్నది. ఈ రాములమ్మ బావగారు కూడా అక్కడ పలుకుబడి వున్న రైతు.

ఇంతకుముందు, ఈ సంఘటన జరగక ముందు జయమ్మ అనే పర్వతరెడ్డి మేనగోడలు 3 సంవత్సరాల నుండి యాదవ గోవిందు అనే అతనితో అక్రమ సంబంధం కలిగి వుంది. ఆమె పర్వతరెడ్డి ఇంట్లో వుండేది. గోవిందు అనే ఇతను పర్వతరెడ్డి ఇంట్లో పనులు చేస్తూ, ఆయనకు వ్యవసాయం పనులలో తోడుగా వుండడం జరిగింది. ఈ సందర్భంలో 3 సంవత్సరాల క్రితం జయమ్మకు పెండ్లి చేశారు. ఆమెకు వెళ్ళడానికి యిష్టం లేదు. గోవిందుతో ఉండాలని జయమ్మ యిష్టం. రోజు రోజుకూ అత్తగారి యింటికి వెళ్ళమని ఆమెకు వత్తిడి ఎక్కువయినందున, ఆమెను అత్తగారి యింటికి పంపాలని ప్రయత్నం చేస్తున్న సందర్భంలో గోవిందు, జయమ్మ ఇంటి నుండి వెళ్ళిపోయారు. గోవిందుకు పెళ్ళి అయింది. భార్య, పిల్లలు వున్నారు. అది ఈ ముత్తమ్మ చేయించింది అని వారిద్దరిని బైటకు పంపించింది అనే అనుమానంతో ఈ పర్వతరెడ్డి, నారాయణరెడ్డి, వెంకట్రాంరెడ్డి ఆమెను ఇంటికి పిలిపించారు. వాళ్ళు రౌడీయిజంతో ఆ గ్రామంలో కర్రలు, కత్తులు పట్టుకుని తిరిగేవారు. పర్వతరెడ్డి మొదటి భార్యను చంపి తిరిగి రెండవ పెండ్లి చేసుకున్నాడు. ఆయనకు అనేక అక్రమ సంబంధాలు వున్నాయి. నారాయణరెడ్డి ఒక కరణం అమ్మాయిని లవ్ మ్యారేజ్ చేసుకొని హత్యచేసి మళ్ళీ ఆ గ్రామంలో కొందరితో అక్రమ సంబంధాలు పెట్టుకున్నాడు. నారాయణరెడ్డి, పర్వతరెడ్డి, వెంకట్రాంరెడ్డి ముత్తమ్మ మీద అఘాయిత్యం చేస్తుంటే ఇది తప్పు అన్నవాళ్ళు లేరు. 13వ తేదీ మరల రాములమ్మను కూడా పిలిపించి బ్యాంకులో నగలు, డబ్బులు వాళ్ళు (గోవిందు, జయమ్మ) మీకు యిచ్చివెళ్ళారు, యివ్వండి అని నిర్బంధించగా, డబ్బు కానీ, బంగారం కానీ మాకు తెలియదు, ఈ గ్రామం అందరికీ వాళ్ళ విషయం తెలుసు మమ్మలను ఎందుకు ఈ విధంగా అడుగుతున్నారు అంటే, ముత్తమ్మను ఇంట్లోకి తీసుకువెళ్ళి, వివస్త్రను చేసి సభ్య సమాజం యావత్తు సిగ్గుపడే విధంగా ఆమెను అవమానపరిచారు. అప్పుడు శేషగిరి రాములమ్మగారు చేతులు జాడించి బయటకు పరిగెత్తిన సందర్భములో కారం కొంత క్రింద పడిపోయి ముత్తమ్మ వంటి మీద మర్మాంగంలో పడిన తరువాత వారు ఆమెను బయటకు తీసుకువెళ్ళి, మూడు గంటల నుండి 9 గంటల వరకు చిత్రహింసలు చేశారు ముత్తమ్మను. రాత్రి 9 గంటల తరువాత, అయ్యా, నాకు ఏ పాపం తెలియదు అని చెబితే, ఏది వున్నా రేపటిలోగా 24 గంటల్లో చెప్పాలి మాకు – జయమ్మ ఎక్కడ వుందో, గోవిందు ఎక్కడ వున్నాడో చెప్పాలి అని ఆమెకు ఆదేశాలు యిచ్చి చిత్రహింసలు చేసి ముత్తమ్మను వదిలిపెడితే, ఆ ముత్తమ్మకు ఎవరు ఆశ్రయం యిచ్చే పరిస్థితి లేదు ఆ గ్రామములో. ముత్తమ్మను ఎవరు కూడ యింట్లో వుంచుకోడానికి వీలు లేకుండా పోయింది. ఆమె బంధువులు వున్నారు, యాదవ కులస్థులు వున్నారు, యితరులు వున్నారు, రెడ్లు వున్నారు, అగ్రకులాల వారు వున్నారు. క్రింది కులాల వారుగాని పై కులాల వారు గాని ఎవరున్నా ముత్తమ్మకు ఆశ్రయం యివ్వలేని పరిస్థితి వుండినది. ముత్తమ్మతో మాట్లాడినా యీ ముగ్గురు రౌడీలు మా కొంపలు ఆర్పేస్తారు, మా యిండ్లు [illegible]గొడుతారు, మా వ్యవసాయము పాడుచేస్తారు, వీరి జోలికి మేము పోము

అని భయాందోళనలతో అందరు బిక్కు బిక్కుమంటూ చూస్తున్నారు తప్ప ఒక్కరు కిమ్మ పల్లెత్తి మాట్లాడే పరిస్థితి లేదు ఆ చలకుర్తి గ్రామములో. అప్పుడు ముత్యమ్మ బజార్ల వెంట ఏడ్చుకుంటూ పోయి ఎక్కడైనా పడిచస్తాను, ఆత్మహత్య చేసుకుంటాను అనుకునే సందర్భములో ఆమెకు కూడు, గుడ్డ యిచ్చి ఆదరిస్తున్న కనకమ్మగారు దయతో ధైర్యం చేసి ఆమె యింట్లోకి ముత్యమ్మను తేసుకువెళ్లి ఆమెను కడిగి బట్టలు యిచ్చి ఆశ్రయం యిచ్చి తన యింట్లోనే పడుకోబెట్టుకుంది. అమ్మా, ముత్యమ్మ, నీవు చావవద్దు. నీకు ఒక కొడుకు వున్నాడు, నీ భర్త వున్నాడు అని కనకమ్మగారు ఓదార్చి ఆమె యింట్లోనే వుంచుకున్నది. ఆమె యింట్లోనే వుంచుకుంటే యీ దుర్మార్గులు వచ్చి మళ్లీ గుండాయిజం చేస్తారేమోనని కనకమ్మగారు బసవరెడ్డిగారు అనే అతని సలహా ప్రకారము – యీ బసవరెడ్డి అనే అతను అంగవైకల్యుడు, కాలు లేదు, యింట్లోనే వుంటాడు – తమ వ్యవసాయ ఉపకరణాలను, ఎరువులను యిచ్చి తమ చేను దగ్గరకు పంపించింది. అట్లా ముత్యమ్మగారు కనకమ్మగారి చేనులో తలదాచుకుంది 14 ఉదయం. ఆ సందర్భములో యీ ముగ్గురు రౌడీలు, నరహరిగారిని పిలిచి, నరహరిగారు, మీ మరదలు శేషగిరి రాములమ్మ కొరబత్తుల ముత్యమ్మను మాకు అప్పజెప్పాలి, మేము నిన్న నీవు వచ్చిపోయిన వనే వుద్దేశముతో వదిలిపెట్టాము, అప్పజెప్పకపోతే నీ అంతు తేలుస్తాం, నీ సంగతి చూస్తాం అని బెదిరిస్తే, ఆ నరహరి ఆందోళన చెంది, ఆవేదనపడి, నా యిజ్జత్ పోతుంది, నా పరువు పోతుంది నా మరదలును వీరు ఏమైనా చేస్తే అని ఆందోళనతో శేషగిరి రాములమ్మను పిలిచి ఏమిటమ్మా అని అడిగితే, ముత్యమ్మ సంగతి నాకు తెలియదు, నా భయముతో నేను యింట్లోనే దాక్కున్నాను, నన్ను ఏమి చేసినా బావగారు నీవే దిక్కు అని ఆ రాములమ్మ నరహరిని ఆశ్రయించిన తరువాత, రాములమ్మను పట్టుకుపోతే నీ సంగతి తెలుస్తుంది అని రెండవ వార్నింగ్ యిచ్చారు ఆ ముగ్గురు రౌడీలు నరహరిగారికి. అప్పటి కప్పుడు నరహరిగారు రాములమ్మగారి కొడుకులను పిలిచి, మీ తల్లి యిజ్జత్ పోయేటట్లు వుంది, మీరు ముత్యమ్మ జాడ తీయాలి అంటే ఆమె కొడుకులు వూరంతా వెదికారు, చేను చేను తిరిగారు. చివరకు సత్యం అనే రాములమ్మగారి కొడుకు ఎక్కడున్నా కనకమ్మగారి దగ్గరే వుంటుందని కనకమ్మ యింట్లో చూసి అక్కడినుండి కనకమ్మ చేను దగ్గరకు పోయేసరికి ముత్యమప్ప అక్కడ శోకముతో పడిపోయి వుంది. కనకమ్మగారిని సత్యం అడిగాడు. అమ్మా, ముత్యమ్మను పంపించాలి అంటే, నేను ముత్యమ్మను పంపించను, ముత్యమ్మ ఏమి అవుతుందో తెలియదు, ఆమె ప్రాణాపాయములో వున్నది అని కనకమ్మ చెప్పినప్పుడు, సత్యం ముత్యమ్మ కాళ్లమీద పడి ఏడ్చి, అమ్మా, నీవు రాకపోతే మా ప్రతిష్ఠపోతుంది, మా తల్లి అప్రతిష్ఠపాలు అవుతుంది. మా తల్లిని ఆ దుర్మార్గులు ఏమి చేస్తారో తెలియదు, ఏమైనా సరే. నీవు రావాలని సత్యం బ్రతిమిలాడి ముత్యమ్మ కాళ్లు మొక్కితే, నా వల్ల మీ ప్రతిష్ఠ ఎందుకు పోవాలి, నా ప్రాణం పోయినా సరే అని అప్పుడు ముత్యమ్మ చలకుర్తి గ్రామములోకి రావడం జరిగింది. ఆమె గ్రామానికి వచ్చిన తరువాత, యీ ముగ్గురు రౌడీలు నారాయణరెడ్డి, పర్వతరెడ్డి, వెంకటరామరెడ్డి, ఏమేక్ అని ఎందుకు వచ్చినావు, నీవు ఎక్కడకు పోయినావు అని నోటికి వచ్చినటువంటి అశ్లీలమైనటువంటి బూతులు తిట్టి ముత్యమ్మను వారి గదిలోకి యీడ్చుకుపోయినారు.

గదిలోకి యీడ్చుకుపోయిన తరువాత వారు పెట్టిన చిత్రహింసల గురించి చెబుతుంటే, నల్లగొండ జిల్లాకు చెందిన ముగ్గురము సి.పి.ఐ. శాసనసభ్యులం కంట నీళ్ళు పెట్టాము మాతో పాటు, తరువాత మా రాష్ట్ర కమ్యూనిష్టు పార్టీ కార్యదర్శి గిరిగారు వచ్చి పరామర్శించారు మేము ఏడ్వలేకుండా వుండలేక పోయాము. మా తరువాత నల్లగొండ పట్టణానికి చెందిన పది మంది స్త్రీలు కూడ వచ్చారు. ఆమె గాథ చెబుతూ వుంటే వారు కూడ కొంగు పెట్టుకొని ఏడ్చి బాధపడ్డారు, ఆందోళన చెందారు. ఆ తరువాత రూమ్‌లో, వెంకటమ్మతో, చివరకు నేను చచ్చినా మంచిదే వెంకటమ్మగారు, నీ జయమ్మగారు – కోడలు – ఏమి చేస్తుందో నీకు తెలుసు, నన్ను ఎందుకు యిట్లా చిత్రహింసలు పెడుతారు, పెండ్లి అయిన తరువాత నీ కోడలుకు గర్భస్రావం చేయించావు, నీ కోడలు సంగతి అంతా నీకు తెలుసు, నీ సంగతి కూడ మాకు తెలుసు, నీవు చంపుతావా, ఏమి చేస్తావు, నీ క్రూరత్వాన్ని నేను సహించలేను అని సాహసముతో ముత్తమ్మ చెప్పడంతో ఆమె మీద మళ్ళీ కారం చల్లి ఆమె బట్టలను వెంకటమ్మ విప్పి వేస్తే, పర్వతరెడ్డి, నారాయణరెడ్డి, వెంకట్రామరెడ్డి, యీ ముగ్గురు కర్రలతో ఆమెను నగ్నంగా వూరేగించారు. అట్లా ఆమెను వూరేగిస్తూ వుంటే అందరు తలుపులు పెట్టుకొని ఆందోళన చెందారు గాని ఎవరు ఎదురుపోయి మాట్లాడలేదు. చివరకు వారు అక్కడున్న సారా కొట్టు రామకృష్ణ దగ్గరకు ఆమెను తీసుకువెళ్ళి, వారు సారా త్రాగి ఆమెను కూడ త్రాగుమన్నారు. రామకృష్ణ మాత్రము, నేను ఆమెకు సారా యివ్వలేను, ఆమెను చూడలేను అంటే ఏమిరా, చూడవా అని వారు బెదిరిస్తే ఆఖరుకు ఒక చేయితో ముఖాన్ని దాచుకొని రెండవ చేయితో రామకృష్ణ ఆమెకు సారా పొట్లం యిచ్చాడు. ఆమెను త్రాగుమని వెంట్రుకలు పట్టుకొని కుదించారు, దెబ్బలు కొట్టారు ఆ దుర్మార్గులు. ఆ భయానికి ఆమె త్రాగింది. తరువాత ఉరంతా త్రిప్పారు. ఆమె దు:ఖంతో ఆవేశముతో స్పృహ తప్పి పడిపోతున్నది. నారాయణరెడ్డి ఆమె వెంట్రుకలతో చేతికి ముడి వేసుకొని వూరంతా యీడ్చుకుంటూ త్రిప్పాడు. ఆమెకు మూత్రస్రావం, రక్తస్రావం కూడ అవుతున్నది. అయినా ఆ గూండాలు కనికరించలేదు. ఇంత దుర్మార్గమైన చర్యను సాగించారు. హృదయం వున్న ఏ మానవుడు అయినా ఆమె విషాద గాథ వింటే చలించిపోతాడు ఆ గూండాలు పెట్టిన చిత్రహింసలను ఏ విధంగా వర్ణించాలో నాకు సాధ్య పడడం లేదు. తరువాత ఆ ముగ్గురు గూండాలు ఆమెను తీసుకువచ్చి ఆ గ్రామములో సాగుతున్న సంతలో వదిలిపెడితే ఆమె స్పృహతప్పి పడిపోయింది. ఆ గ్రామములో చంద్రం అనే అతను స్వీపరుగా పని చేస్తూ జీవిస్తున్నాడు, అతనికి భార్యా పిల్లలు లేరు. ఆమెను ఆ చంద్రానికి అప్పగించారు. అరే, చంద్రా, యిక్కడికి రారా అని పిలిచి ఆ ముగ్గురు దుర్మార్గులు, ఏమిరా, నీకు సారా పోయిస్తాము గాని యీ ముత్తి పడిపోయింది దీని అంతు తేలుస్తాము, నీవు దీని వెంట్రుకలు పట్టుకొని మిగతా వూరంతా త్రిప్పుమని చెప్పారు. ఆమె విషాద గాథ గ్రహించిన ఆ చంద్రం, వీరి భయానికి ఆమెను లేవదీసి చంకల క్రింద చేయివేసి మెల్లగా ఆమె ఎంత నడిస్తే అంతే నడిపిస్తూ వారు చెప్పిన ప్రకారము వూరంతా త్రిప్పి మళ్ళీ సంత దగ్గరకు తీసుకువచ్చిన తరువాత ఆ గ్రామ పెద్ద గొల్ల బిక్షం, ఆమె దృశ్యం చూడలేక తన వంటి మీద వున్న తువ్వాలను ఆమె మీదకు విసిరి వేశాడు. అప్పుడు అక్కడే నిలబడి వున్న నారాయణరెడ్డి గబా గబా ఉరికి త్రాగిన

మైకములో, ఆ పెద్ద గొల్ల బీక్యానిని తన్నితే అతను అక్కడే కూరగాయలు అమ్ముకుంటున్న ఆడవారి మీద పడిపోయాడు. వెంటనే ఆయన భార్య ఉరికి వచ్చి, అయ్యా, వారు దుర్మార్గులు, వార జోలికి ఎందుకు పోతున్నావు, నిన్ను కూడ ముత్తమ్మ ప్రక్కనే పెట్టి హత్య చేస్తారు, ఏది ఏమైనా సరే, లోకానికి పట్టి వుంది, నీవు మాత్రము ముత్తమ్మ మీద తువ్వాల కప్పకు, నీకు కుల అభిమానం వున్నా ఆమె జోలికి పోకు, నీవు పెద్ద గొల్ల అయితే తరువాత మాట్లాడు గాని నీవు యిక్కడ వుండడానికి వీలులేదని అతని చేయి పట్టుకొని యింట్లోకి తీసుకుపోయింది. అప్పటికి రాత్రి అవుతున్నది ముత్తమ్మను ఎవరు పలుకరించడం లేదు. గొల్ల వారందరు చూస్తున్నారు. చెట్ల మీద నుండి గోడల మీద నుండి చూస్తున్నారు గాని ఆమె దగ్గరకు రావడానికి ఎవరు సాహసించడం లేదు. ఎందుకంటే కొన్ని సంవత్సరాలనుంచి ఈ గ్రామంలో రాక్షసత్వం చెలాయిస్తున్నటువంటి, 12.
వికటాట్టహాసం చేసి గూండాయిజం చెలాయిస్తున్నటువంటి ఏడుగురు గూండాలు ఉన్నారు. ఫ.
కనుక వారిని చూస్తే ప్రజలు భయభ్రాంతులు చెందుతున్నారు. ముత్తమ్మ దగ్గరకు రావడానికి వీలులేదు. స్వపరు చంద్రం సానుభూతితో ఆమె అవస్థ చూడలేక ఆందోళనచెంది చీకటి అయిన తరువాత ఊరు ప్రక్కన ఉన్న కాలువలోకి తీసుకొనిపోయి ముత్తమ్మను తల్లిగా భావించి కడుగుతూ ఉండగా ఆమె కొడుకు నాగరాజు బట్టలు తీసుకొని వచ్చాడు. తల్లిమీద ఇదంతా జరుగుతూ ఉంటే నాగరాజు ఏడుస్తూ ఉంటే అక్కడున్నటువంటి వాచ్మెన్ – బాబూ, నీవు ఏడవవద్దు, నీ తల్లి బ్రతుకుతుంది, నీ తల్లి లేకున్నా నేను నిన్ను పోషిస్తాను కాని నీవు అక్కడికి పోతే నిన్ను కూడా ఆ రాక్షస గూండాలు తన్నుతారు అని చెప్పి అక్కడికి వెళ్లకుండా రక్షించాడు. ఆ తరువాత అక్కడ కడిగిన తరువాత నేను కూడా నిన్ను తీసుకొని పోలేను అంటే ఆమె మూలుగుతూ, తూలుతూ ఉన్న సందర్భంలో అంధురాలైన ఆమె తల్లిగారు ఈ విషయం తెలుసుకొని దగ్గరకు వచ్చి చెయ్యి పట్టుకొని తీసుకొని పోతూ ఉంటే ఆమె కులస్థుడు ముత్తయ్య అనే ఆయన తన ఇంటిలోకి తీసుకొని పోయి ఆమెను దాచిపెట్టి, ఆయన ప్రాణాలు అరచేతిలో పెట్టుకున్నాడు. ఆ ముత్తయ్య ఇల్లు ఆ గ్రామ సేత్‌సింధీ ఇంటి ప్రక్కన ఉంది. ఆ సేత్‌సింధీకి ఈ వార్త తెలిసి ఈ రౌడీలకు చెబితే నా ఇల్లు ఈ రాత్రే తగల బెడతారేమోనని ఆయన దర్వాజ దగ్గర కాపలా ఉండి ఏమాత్రం చడీచప్పుడు బైటకు వినపడకుండా కులాభిమానంతో ఆమెను దాచిపెట్టాడు. క్యాంప్ అనే బావి దగ్గర ఆ గ్రామ సర్పంచి నారాయణరెడ్డి ఉంటాడు. ఆయన కాపురం, వ్యవసాయం అంతా అక్కడే. తెల్లవారితో ఆగస్టు 15, కనుక ఆ రోజున ఏర్పాటు చేయడానికి సాయంకాలం సమయంలో ఆయన ఊరిలోకి వచ్చాడు వచ్చిన తరువాత కొంత మంది ఆడవాళ్లు సర్పంచి దగ్గరకు వెళ్లి ఇది ఊరా, గ్రామమా, పాడా, ఇదేంటి, ఆడవారికి రక్షణ లేదా, రెండు రోజులనుంచి ఇంత క్రూరత్వం ముత్తమ్మ మీద జరుగుతూ ఉంటే నీవు గ్రామంలోకి రాలేదని అడిగారు. ఈ గ్రామంలో మేము నీకు ఓట్లు వేసి నిన్ను గెలిపించుకున్నాము, నీవు ఇటువంటివి సహించవని నిన్ను గెలిపించుకుంటే ఇంత ఘోరం రెండు రోజులనుంచి జరుగుతూ ఉంటే నీవు బావి దగ్గర ఉండి కనీసం చూడడానికి కూడా ఊరిలోకి రాలేదేమిటయ్యా అని స్త్రీలంతా పోయి ధైర్యంతో ఆ సర్పంచిని అడిగి జరిగిన కథ అంతా చెప్పారు. ఆ కథ అంతా విన్న తరువాత ఆ సర్పంచిగారు వడ్డే లక్ష్మయ్య అనే

ఆయనను, నారాయణరెడ్డి అనే ఆయనను పిలిపించి, అయ్యా ఈ కథ అంతా 13, 14 రాత్రి వరకు జరిగింది, పాపం ముత్యమ్మ ఎక్కడ ఉందో – చచ్చిన శవం ఉందో లేకపోతే జీవించి మనిషిగా ఎక్కడైనా ఉందో, ఎవరి ఇంటిలో తల దాచుకున్నదో వెతకమని చెప్పారు వారు తడకమ్మగారి ఇల్లు చూసారు, అక్కడ లేదు. శేషగిరి రాములమ్మ ఇల్లు చూసారు, అక్కడ లేదు. నరహరిగారిని అడిగారు – అయ్యా, నీవు పెద్ద రైతువి, అంతా నీకు తెలుసునట అని. అయ్యో నా ప్రతిష్ట ఏమి పోతుందో, నా కొంప ఏమి ఉంటుందో, నా మరదలు అందులో ఇన్‌క్లూడ్ అయిందని, నా మరదలును కూడా వారు ఈ చిత్ర హింసలకు గురి చేయాలని అంటే వారికి నేను దండం పెట్టి దానోహంచేసి నా మరదలు ప్రతిష్ట, నా ప్రతిష్ట దక్కించుకున్నాను, నాకు ఏమాత్రం తెలియదు, నేను పెద్ద రైతును అని పేరు ఉంది కాని ఆ రౌడీలకు నేను కూడా భయపడుతున్నానని నరహరిగారు చెప్పారు తరువాత ఇల్లు, ఇల్లు తిరిగితే ముత్యయ్య ఇంటిలో ఉందని తెలుసుకొని అక్కడికి పోయారు. వడ్డే లక్ష్మయ్య, నారాయణరెడ్డి – ఈ ఇద్దరు ముత్యయ్య ఇంటికి పోయి ముత్యమ్మకు చెబితే నన్ను చంపుతారు, నేను బైటకు రాను అని ఆమె చెప్పింది. లేకపోతే ముత్యయ్య ఇల్లు కూడా కాలిపోతుందని అంటే సర్పంచిగారు ధైర్యం చెప్పారు. అప్పటికి రాత్రి ఒంటిగంట అయింది. ఊరంతా టిక్కు టిక్కు అయింది. లక్ష్మయ్య, నారాయణ రెడ్డి, ఈమెను దాచిన ముత్యయ్య, సర్పంచి – వీరంతా కలిసి ఆమెను బజారుకు తీసుకొని వచ్చి కూర్చోబెట్టి బస్ ఎక్కితే వీరికి తెలుస్తుందేమోనని ఆలోచించి ఒక లారీని ఆపి ఆ లారీలో ఇద్దరు గొల్లవారిని పిలిచి ఆమె కూడా వెళ్ళమని హాలియా పోలీసు స్టేషనుకు పంపించారు. హాలియా పోలీసు స్టేషనుకు పోయేవరకు రాత్రి 4 గంటలు అయింది. ఆ ఎస్.ఐ. ఇంటి దగ్గర కుక్కలు వగైరా ఉన్నాయి. అవి కరుస్తాయనే భయాన వారు పోలేదు, దూరంగా పడుకున్నారు, తెల్లవారింది. ఎస్.ఐ. లేచాడు. ఎస్.ఐ. లేచిన తరువాత ముత్యమ్మ ధైర్యంచేసి ఆయన కాళ్ళమీద పడింది. ఏమిటమ్మా అని ఆయన అడిగితే నా కథ ఇది సార్, నేను లేచి నడవలేను, నా పరిస్థితి ఇంత క్రూరంగా అయిందని అంటే పోలీసు స్టేషనుకు మెల్లగా రా అమ్మా అని అంటే ఆమె పోలీసు స్టేషనుకు పోయింది. పోయిన తరువాత ఆయన జెండా వందనం చేసి ముత్యమ్మకు హాస్పిటలుకు వారంటు వ్రాసి ఇచ్చాడు, కానిస్టేబుల్సును ఇవ్వలేదు. వెంటనే కానిస్టేబుల్సును చలకుర్తి పంపించాడట. ఆయన మోటారు సైకిలు వేసుకొని ఆ తరువాత వస్తానని అన్నాడట. ఆమె వెంట వెళ్ళిన ఇద్దరినీ పోయి హాస్పిటలులో చేర్చమని అంటే వారు కొంత దూరం పోయిన తరువాత నీ వెంట వస్తే ఇక్కడ వేళ్ళు, వాళ్ళు చూస్తున్నారు, మా పేర్లు చెబితే మమ్మల్ని ఖతం చేస్తారు ఈ ముగ్గురు రౌడీలు కలిసి, మా సంసారాలు పాడైపోతాయి, మా భార్యపిల్లలకు దూరం అవుతాము అని వారు బస్ ఎక్కి వెళ్ళిపోయారు. ముత్యమ్మ హాస్పిటలు ముందు నిలబడితే లేడీ డాక్టరు ఆమెను గుర్తించ లేదు. ఆమె లైనులో ఉంటే ఆమె నిలబడలేక ప్రక్కకు కూర్చోబోయింది. ఆ తరువాత చలకుర్తి ఎమ్.ఆర్.ఓ. గారికి తెలిసి ఎమ్.ఆర్.ఓ. గారు, ఆ మండల ప్రజా పరిషత్ అధ్యక్షులు శ్రీ లింగారెడ్డిగారు – ఇద్దరూ కలిసి హాస్పిటలు దగ్గరకు వెళ్లారు. ఆమెను సాబ్ వ్రాసి ఇచ్చిన కాగితం ఇస్తే నేను తీసుకోలేదట, ఆమె ఎవరు అనుకున్నావు అని ఆమె కథ అంతా ఇది, ఇది ఆమెకు వ్రాసి ఇచ్చింది పోలీసువారు, నేను ఎమ్.ఆర్.ఓ.ను, నేను మండల ప్రజా పరిషత్ అధ్యక్షుడు

లింగారెడ్డిని, నీవు ఏమనుకుంటున్నావు అని ఆ డాక్టరమ్మను మందరించిన తరువాత ముత్యమ్మగారిని తీసుకొనిపోయి హాస్పిటలులో పరీక్షలు చేసి మందులు ఇచ్చారు. ఇచ్చిన తరువాత వెనుకబడిన తరగతుల శాఖామాత్యులు శ్రీ చిత్తరంజన్‌దాస్‌గారు వెళ్ళి ఆమెను నల్గొండ తరలించారు. నల్గొండలోని మహిళా ప్రాంగణంలో ఉంచారు. ఆమెకు రక్షణగా ఇద్దరు మహిళా పోలీసులు, ఇద్దరు గన్‌మాన్‌లు అక్కడ ఉన్నారు. అయితే ఆమెకు జ్వరం బాగా ఉంది. నల్గొండ హాస్పిటలు నుంచి ఒక రోజు మాత్రమే లేడీ డాక్టరు వచ్చి మందులు ఇచ్చి పోయింది. మేము పోయిన రోజున 105 జ్వరం ఉంది. ఆమె ఆ జ్వరంతో బాధ పడుతున్నది. వచ్చిన వారికి చెప్పలేని పరిస్థితులలో ఉంది. ఆ ఇద్దరు మహిళా పోలీసులు అప్పుడప్పుడు గ్లాసుడు నీళ్ళు తాపుతూ ఆమెను కాపాడుతూ అక్కడ ఉన్నారు. మేము కూడా ఆమెను ఓదార్చి, నీకు ఏమీ ఫరవాలేదు, నీకు న్యాయం జరుగు తుందని చెప్పడం జరిగింది. ఇంత గాథ ఉంది. మీరు టైము లేదని అన్నారు కనుక నేను వ్రాసుకున్న మేటర్ అంతా వదలుతున్నాను. మనకు స్వాతంత్ర్యం వచ్చి 45 సంవత్సరాలు అయినా స్త్రీలపై ఇంత అఘాయిత్యాలు జరుగుతూ ఉంటే ఏమి అనుకోవాలి. పర్వతరెడ్డిని పట్టుకొని ప్రజలు చంపారని ఒకమాట, పోలీసులు చంపారని ఒకమాట చెబుతున్నారు. నారాయణరెడ్డి త్రాగి సారా మైకంలో బావి దగ్గర గుడిసెలో పడుకొని ఉంటే అతనిని పోలీసులు అరెస్టు చేశారు. వెంకటరామరెడ్డి అరెస్టు అయ్యాడో లేదో తెలియదు. ముత్యమ్మపైన ఈ రకంగా ఇంత ఘోరం జరిగితే ఇంతవరకు ప్రభుత్వం ఎలాంటి చర్యలు తీసుకోలేదు. ఇప్పుడు ఆ రౌడీలు సాహసం చేస్తే ఆ మహిళా ప్రాంగణం మీద కూడా దాడి చేసే అవకాశాలు ఉన్నాయి. కనుక మేము ఆమెను అడిగాము. మేము ముగ్గురం శాసన సభ్యులం, ఇప్పుడు నల్గొండ మహిళలు కూడా వచ్చారు; ఇప్పుడు నీవు ఇంత జ్వరంతో ఉన్నావు, మేమంతా కలిసి అంబులెన్సు తెప్పించి హాస్పిటలుకు తీసుకొని పోతామని అంటే నేను ఇక చలకుర్తి గ్రాం పోను, హాస్పిటలుకు రాను, హాస్పిటలుకు వచ్చి నేను ఏమి అయిందని చెప్పుకోను, నన్ను అడిగే వారికి నేను ఏమి సమాధానం చెప్పుకోను అని మళ్ళీ ఒకసారి కళ్ళ వెంట నీరు దించుకుంటే మాకు కూడా నోరు ఆడలేదు. చివరకు మేము ముగ్గురం కలిసివచ్చి నల్గొండ హాస్పిటలులో సూపరింటెండెంటును కలియాలని అంటే ఆయన లేరు. ఆయన లేకపోతే ఆర్.ఎమ్.ఓ. గారికి ఈ విషయం అంతా చెప్పి వెంటనే ఆమెకు చికిత్స ఏర్పాటు చేయమని చెప్పి రావడం జరిగింది. ఇప్పుడు గాథ ఏమిటో తెలియదు. ఈనాడు మన రాష్ట్రంలో ఎంతోమంది మహిళలపై అఘాయిత్యాలు జరుగుతున్నాయి. మొన్న చుండూరులో అఘాయిత్యం జరిగింది. ఈనాడు దాని పర్యవసానం వరుస క్రమంలో ముత్యమ్మపైన జరిగినటువంటి అఘాయిత్యం. ఇటువంటి రౌడీలకు కఠినమైన శిక్ష వేయించాలి. మళ్ళీ ముత్యమ్మ లాంటి వారికి తిరిగి ఇంకొకసారి ఇటువంటి అఘాయిత్యం జరుగకుండా తగు చర్యలు ప్రభుత్వం తీసుకోవాలి. ముత్యమ్మకు రక్షణ ఏర్పాటు చేయాలని, ఆమెకు ఎక్స్‌గ్రేషియా ఇస్తూ ఆమె భర్తకు, ఆమెకు ఉద్యోగ వసతి కల్పిస్తూ ఆమె కొడుకు నాగరాజును రెసిడెన్షియల్ స్కూలులో చదివించే బాధ్యత ప్రభుత్వం తీసుకోవాలి. ఇప్పుడు ఆమెకు మహిళా ప్రాంగణంలో వైద్య సదుపాయం లేదు. వైద్య సదుపాయం కోసం హైదరాబాద్ నగరం తీసుకొని వచ్చి ఉస్మానియాలో గాని లేకపోతే

—ంఇంకొకచోట కాని వైద్య ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను అక్కడ ఉన్నటువంటి మహిళా ప్రాంగణంలో వైద్య సదుపాయాలు లేవు. ఆమెకు వైద్యము గురించి హైదరాబాదులోని ఉస్మానియా హాస్పిటల్‌కు గాని, గాంధీ హాస్పిటల్‌కు గాని ఆమెను తరలించి ఆమెకు స్పెషల్ రూము యిచ్చి అక్కడ ఆమెకు వైద్యము గురించి అన్ని ఏర్పాట్లు చేయించి అక్కడ ఆమెకు సరియైన రక్షణ కల్పించాలని ఆమెకు వెంటనే ఎక్స్‌గ్రేషియా చెల్లించాలని, ఆమె కొడుకు నాగరాజుకు ప్రభుత్వమే బాధ్యత వహించి, అతనికి చదువు చెప్పించి, ఉద్యోగము యిప్పించ వలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఆమెకు యిల్లు లేదు ఆమెకు గృహవసతి కల్పించాలని కోరుతన్నాను. .ఆమె తల్లి అంధురాలు. వెంటనే అన్ని చర్యలు తీసుకుంటామని ఈ సభలో ప్రభుత్వము ప్రకటించాలని డిమాండు చేస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- అధ్యక్షా, నేను పూర్తి వివరాల్లోకి పోను. యిదివరకే సభ్యులు చెప్పారు. సభ్యత అనేది లేకుండా పోతుందేమోనని నాకు అనిపించుతున్నది. 20వ శతాబ్దము అంతానికి వస్తున్నాము. మనకు స్వతంత్రము వచ్చి 44 సంవత్సరాలైంది. తిరిగి మనం ఆటవిక దశకు పోతున్నామేమోననిపిస్తున్నది. ఏమిటి యిది? చుండూరులో అరాచకం జరిగింది. చలకుర్తిలో జరిగింది. మధ్య యుగము నాటికి తీసుకుని పోతున్నామా? యిటువంటి ఘటనలు ఎందుకు జరుగుతున్నాయనేది ఒకసారి పరిశీలించవలసి ఉంది. నారాయణరెడ్డి, పర్వతరెడ్డి ఎందుకు ఈ చర్యలు చేయగలుగుతున్నారు? వారకి ఈ ధైర్యము ఎక్కడిది? అక్కడ గుండాలు స్వైర విహారం చేస్తూ ఆ ప్రాంతాన్ని భయోత్పాత ప్రాంతముగా తయారు చేసినారు. వీటిని నిరోధించే ధైర్యము పోలీసు ఆఫీసర్లకు లేదు. జరుగుతున్నటువంటి గూండాయిజాన్ని నిరోధించే ధైర్యము లేదు. ఒక మహిళను వివస్త్రను చేసి వీధుల వెంట త్రిప్పుతూ సంతలోకి తీసుకునిపోయి నిలబెట్టే ధైర్యము వారికి ఎక్కడ నుంచి వచ్చిందని అడుగుతున్నాను. సమాజము రాను రాను మూగ బోతున్నది. ఏమనుకోవాలి? ప్రభుత్వము యొక్క దౌర్బల్యము అనుకోవాలా? లేక ప్రభుత్వము యొక్క చాతకానితనము అని అనుకోవాలా? దీనితో ప్రజలు మూగబోతున్నారు. కిరాయి గుండాల ద్వారా హత్యలు చేయిస్తున్నారు ఇటువంటి చర్యలు జరుగుతున్నాయంటే సమాజము సిగ్గుతో తల వంచుకోవలసిన పరిస్థితి వస్తూంది. ఈ విషయాన్ని గుర్తించ వలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను యిన్ని సంఘటనలు జరుగుతున్నా ప్రభుత్వానికి బాధ ఉన్నట్లు కన్పించడంలేదు. చుండూరులో అన్ని హత్యలు జరిగితే, అక్కడున్నటువంటి పరిస్థితి గుర్తించకుండా మా బాధ్యత తీరిపోతుందనే భావముతో ఎక్స్‌గ్రేషియా ప్రక టించడం, చేతులు దులుపుకోవడం జరిగిపోతున్నది. ఈ మాటలు చెప్పాలంటే నా కళ్ల వెంట నీళ్లు వస్తున్నాయి. చరిత్ర చరణం అవుతుందేమో గాని – చెప్పాలంటే చాలా బాధగా ఉంది. యిట్లాంటి సంఘటనల పట్ల ప్రభుత్వము ఏమి చర్యలు తీసుకోబోతున్నదో తెలియ చేయాలి. రోజూ ఎన్నో సంఘటనలు జరుగుతున్నట్లుగా పత్రికలలో చూస్తూ ఉన్నాము. కాని ప్రభుత్వము మాత్రము ఏమీ స్పందించడం లేదు. ప్రభుత్వము ఏమి చర్యలు తీసు[illegible]టూంది అనే విషయం ఈ సభలో చెబితే నేను వినాలని ఉంది. ప్రశాంతంగా, స్వేచ్ఛ[illegible] దేశములో ఉండేవారని మంత్రులు ఇదివరలో ఉదాహరణలు చెప్పేవారు. మనం [illegible] కన్నా మేలుగా ఉన్నామని, ఇతర రాష్ట్రాలతో పోల్చుకుంటూ చెప్పేవారు.

పంజాబు కన్నా, కాశ్మీరు కన్నా మేలుగా ఉన్నాయో అని చెబుతారేమో నాకు అనుమానంగా ఉంది. ప్రభుత్వము ఏమీ పట్టించుకోవడం లేదని, అయినకాడికి తీసుకుంటూ దొరికిన కాడికి నొల్లుకుంటూ వ్యవహరిస్తుందని చెప్పడానికి నాకు చాలా విచారంగా ఉంది.

డాక్టర్ ఆర్. రవీంద్ర రెడ్డి:- చలకుర్తి సంఘటన పరిశీలించినట్లయితే సభ్య సమాజము తల వంచుకునే సంఘటనగా అనిపిస్తున్నది. అప్పట్లో భారతములో దుశ్శాసనుడు ద్రౌపదిని వివస్త్రను చేస్తూ ఉంటే సమాజము ఊరుకుండిపోయింది. యిప్పుడు ఈ సంఘటన పట్ల ప్రభుత్వము వెంటనే స్పందించి కొన్ని చర్యలు తీసుకోవడం జరిగింది. ఎక్స్‌గ్రేషియా ప్రకటించడం జరిగింది. మంత్రిగారు ఈ విషయం చెప్పడం జరిగింది. పత్రికల ద్వారా మేము చూడడం జరిగింది. ఆమెకు స్వీపరు పోస్టు, ఎటెండరు పోస్టు యిస్తామని చెప్పడం జరిగింది. కాని వాస్తవంగా ఆమెను అక్కడే ఉంచి పని చేయమంటే లాభం లేదు. ఆమె అక్కడ పని చేయలేదు. అదే ఊర్లో ఆమె గౌరవంగా బ్రతికిన మనిషి. బంధువుల దగ్గర గౌరవంగా బ్రతికిన మనిషి. అదే ఊరిలో ఉద్యోగము చేసుకుంటూ బ్రతకాలి అంటే కష్టము. ఎందుకంటే ఆమె అదే ఊరిలో ఆమె గౌరవాన్ని పోగొట్టుకుంది. ఆమెను అక్కడ నుంచి వేరే తాలూకాల్లో ఉద్యోగం చేసే ఏర్పాట్లు చేయాలి. ఆమెకు సరియైన ట్రీట్‌మెంట్ యిస్తారో లేదో ప్రభుత్వం చెప్పవలసి ఉంది. ఆమెకు ఉద్యోగం యిచ్చి, ఆమె కొడుకుకు చదువు చెప్పించి తరువాత అతనికి ఉద్యోగం యిస్తామనే గ్యారంటీ ప్రభుత్వము యివ్వాలి. ఆమెకు పక్కటి గృహము నిర్మించి యివ్వాలి. ఆమెకు ఎక్స్‌గ్రేషియా 10 వేల రూపాయలు కాదు, 50 వేల రూపాయలు యివ్వాలి. ఆ కుర్రవాడిని రెసిడెన్షియల్ స్కూలులో చేర్పించి చదువు చెప్పించాలి. పై విషయాలన్నీ చేస్తామని హామీ యివ్వాలని కోరుతూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- ఆమె బలహీనురాలు, బలహీన కులాలకు చెందిన స్త్రీ. ఆమెకు గుండాల నుంచి రక్షణ ప్రభుత్వము కల్పించాలి

شری ابراہیم بن عبداللہ مسقطی (یاقوت پورہ) :- جناب اسپیکر صاحب۔ ایک عورت کے ساتھ جو بے عزتی کی گئی ہے۔ ایک عورت کسی کی ماں، کسی کی بہن اور کسی کی بیوی ہو سکتی ہے۔ کسی بھی عورت کی بے عزتی کرنا اس عورت کو برہنہ کرکے سارے گاؤں میں پھرانا یہ کہاں کا انصاف ہے۔ کیا اسوقت گاؤں میں کوئی لوگ موجود نہیں تھے۔ آخر ایسا سلوک اس عورت کے ساتھ کیوں کیا گیا۔ کسی بھی عورت کی بے عزتی کرنا کوئی بھی مذہب اجازت نہیں دیتا۔ جو لوگ اس عورت کی بے عزتی کرتے ہیں ان لوگوں کے خلاف کوئی کارروائی نہیں کی جاتی کیوں کہ حکومت ان غنڈوں کو پال رہی ہے ان غنڈوں پر حکومت کا ہاتھ ہوتا ہے۔ عورتوں کی بے عزتی کرنا عورتوں کی عزت لوٹنا اب صرف گاؤں میں ہی نہیں بلکہ شہر حیدرآباد میں بھی ہو رہا ہے۔ شریف لوگ غنڈوں کے درمیان آنا نہیں چاہتے جس کی وجہ سے آج ہر عزت دار آدمی کی جان خطرہ میں پڑی ہوئی ہے۔ عورتوں کی بے عزتی اور انکی عزت لوٹی جارہی ہے۔ پولیس کیا کررہی ہے۔ اتنا بڑا واقعہ ہوا۔ اس عورت کو پورے علاقہ میں برہنہ کرکے گھمایا گیا۔ بتائیے پولیس ان لوگوں کے خلاف کیا کارروائی کی۔ ان غنڈوں کے خلاف پولیس کوئی

کارروائی نہیں کی۔ کیوں کہ ان لوگوں پر حکومت کا ہاتھ ہے۔ غنڈوں کو حکومت پال رہی ہے۔ ہمارے سٹی کے اندر غنڈوں کا راج چل رہا ہے۔ شریف آدمیوں کی زندگی خطرہ میں پڑی ہوئی ہے۔ رینٹ کنٹرول کو بالائے طاق رکھ کر غنڈے گھروں میں گھس کر مکانات خالی کروا رہے ہیں۔ پولیس اسٹیشنوں میں ایسے تصفیہ ہو رہے ہیں۔ پولیس گھروں میں گھس کر ان لوگوں کا سامان باہر پھینک رہی ہے اور مکانات خالی کروا رہی ہے۔ اس عورت کو ایکس گریشیا دینے کے تعلق سے ہمارے ساتھیوں نے کہا کہ اسے ۵۰ ہزار روپیہ یا ایک لاکھ روپیہ اور ایک گھر دینے کے لئے کہے ہیں۔ میں یہ کہنا چاہتا ہوں کہ کیا یہ چیزیں دینے سے اس عورت کی عزت واپس آجائیگی۔ آخر اس عورت کا کیا قصور تھا کیوں اس عورت کی عزت لوٹی گئی۔ حکومت اس تعلق سے کیا کر رہی ہے۔ حکومت کو چاہئے کہ ان لوگوں کے خلاف ایک ایسا قانون بنائیں کہ آئندہ سے دوبارہ ایسی حرکت نہ کریں۔ اس قسم کا ظلم نہیں ہونا چاہئے۔ جب کوئی مر جاتا ہے تو اسے ایک لاکھ روپیہ ایکس گریشیا دے دیا جاتا ہے اور کسی کا گھر غنڈے برباد کرتے ہیں اور اسکا سامان لوٹ لیتے ہیں تو اس شخص کو کچھ معاوضہ دیا جاتا ہے۔ کیوں غریب لوگوں کی عزت سے کھیلا جا رہا ہے۔ ہوم منسٹر صاحب اسکا جواب دیں۔ ایسی حرکتیں سٹی کے اطراف اور سٹی کے اندر ہونے کا اندیشہ ہے تو بتائیے شریف آدمی کیا اپنی زندگی گذار سکتا ہے۔ ایسا معلوم ہوتا ہے کہ حکومت کا پولیس پر کوئی کنٹرول نہیں ہے۔ خود پولیس غنڈوں سے کام لے رہی ہے۔ اسلئے غنڈوں کو پولیس کچھ بھی نہیں کر رہی ہے۔ میری اسپیکر صاحب سے گذارش ہے کہ وہ ہوم منسٹر صاحب سے یہ تیقن دلائیں کہ آئندہ سے ایسے واقعات رونما نہیں ہونا چاہئے۔ آندھرا پردیش میں ایسا معلوم ہوتا ہے کہ کوئی لا اینڈ آرڈر نہیں ہے۔ یہاں پر صرف غنڈوں کا راج چل رہا ہے۔ میری حکومت سے گذارش ہے کہ اس معاملہ میں حکومت سخت سے سخت جو بھی اس میں ملوث ہیں ان کے خلاف کارروائی کریں۔ ہو سکے تو حکومت کو چاہئے کہ ان لوگوں کی جائیدادوں کو ضبط کریں۔

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:- అధ్యక్షా, ఇది చాలా దారుణమైన సంఘటన. గౌరవ సభ్యులు చాలా తీవ్రంగా చెప్పారు. ఇందులో నేర స్వభావాలు రెండు రకాలుగా వున్నాయి. ఒకవైపు అగ్రవర్ణాల దురహంకారము స్పష్టంగా కనబడుతున్నది. రెండవవైపు మానవత్వములేని రాక్షస ముష్కరుల క్రూరకృత్యము స్పష్టంగా కనిపిస్తున్నది. ఇంత తీవ్రమైన సంఘటన జరిగిన తరువాత, ఇది ఎట్లా చేయగలిగినారని గౌరవ సభ్యులు చెప్పారు. వాళ్ళు పేరు మోసిన గుండాలు. అందువల్ల జరిగింది. నారాయణరెడ్డి అనునతని భార్య చనిపోయిందట. ఆయన భార్యను ఆయనే చంపాడని పోలీసులో రిపోర్టు ఉంది. అంతేకాకుండా, అనేక నేరాలు వున్నాయి అతనిమీద. పోలీసుల దగ్గర రికార్డుంది. కానీ నిజంగా గూండాల మీద అప్పుడే సరియైన చర్య తీసుకొని వుంటే ఇంత ఘోరం జరిగి వుండేది కాదు. మా కామ్రేడ్ సెలవిచ్చినట్లుగా గూండాల రాష్ట్రమయితే వీరిని పట్టేవారెవరూ వుండరు. ఈ స్థితిలో పరిణామాలు జరుగుతున్నాయి. నిన్ననే రామమూర్తి నాయకత్వములో, ఇంకా అనేక మహిళా సంఘాలు అక్కడకు వెళ్ళి చూచి వచ్చారు. రామమూర్తి నాకు చెప్పింది ఏమంటే, ఆ వూరిలో సాక్ష్యము కావాలంటే తెలుగు దేశం పార్టీ, కాంగ్రెసు పార్టీలలోని ఇద్దరు బాధ్యత కలిగిన నాయకులు అక్కడకు వెళ్ళి ఆ ప్రజలలో విశ్వాసాన్ని కలిగిస్తే గాని సాక్ష్యము రాదని అన్నారు. పోలీసు పాత్ర చాలా పక్షపాతంగా గూండాలకు అనుకూలంగా వుంది. అందువల్ల ప్రజలు భయకంపితులై వున్నారు. వారికి న్యాయం కలిగేలా పోలీసులు

విషయము: చలకుర్తి గ్రామములో బలహీన వర్గాలకు
చెందిన శ్రీమతి ముత్తమ్మను దిగంబరం కావించుట గూర్చి.

నిష్పక్షపాతంగా వ్యవహరించవలసిన అవసరం ఎంతయినా వుంది. లేకపోతే ప్రయోజనం లేదు. దీన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని వాళ్ళకు గట్టిగా శిక్ష పడేటట్లు చేయండి. [illegible] వర్గమువారు చేసే సంఘటన ఇది. [illegible]రెడ్డిగారు స్వయంగా వెళ్ళి, [illegible] కలిగి ఈ ప్రయత్నము చేయడం. దానితోపాటు భవిష్యత్తులో ఇలాంటివి జరుగకుండా వారికి పూర్తి విశ్వాసము కలిగించాలి. అందుకు కట్టుదిట్టమైన చర్యలు బాధ్యులైన వారి మీద తీసుకోవాలి. మిగతా సకల చర్యలు నిష్పక్షపాతంగా తీసుకోండి. ఇదే సమయంలో నేరస్థుల ఆస్తులను స్వాధీనము చేసుకొని పెద్ద మొత్తంలో విక్టిమ్స్‌కు పంచి పెట్టండి. ఇందుకు ఐ.పి.సి. ప్రొవిజన్లు ఇన్వోక్ చేస్తే, మళ్ళీ పొడు లేని ఇటువంటి దారుణమైన సంఘటనలు అరికట్టవచ్చు. కఠినమైన చర్యలు తీసుకోవాలని మరొకసారి కోరుకుంటూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:– అధ్యక్షా, ఈ దారుణమైన సంఘటనకు సంబంధించి చాలా విపులంగా చెప్పారు. ఇలాంటి సంఘటనలు సాధారణంగా పెరిగిపోతున్నాయి గానీ అరికట్టే పరిస్థితి ఎక్కడా కనిపించడంలేదు. మొన్న చుండూరులో జరిగిన సంఘటనపై నిన్ననే చర్చించుకొన్నాము. అది అట్లా వుండగానే చలకుర్తిలో జరిగింది. ఒకవైపు అక్కడ మండుతూ వుండే సందర్భంలో ఇది జరిగింది. ఈ అరాచకము రాష్ట్రములో గానీ, దేశములోగాని పెరిగిపోతున్నదే గాని తగ్గలేదు. ప్రభుత్వము ఇందుకు బాధ్యత వహించక తప్పదు అనే విషయంలో ఎవరూ కాదనరు. ప్రభుత్వము ఎంతవరకు లా అండ్ ఆర్డర్ మెయింటెయిన్ చేయడానికి ప్రయత్నిస్తున్నదో చూస్తే ఎక్కడా కూడా ప్రయత్నం చేస్తున్నట్లు కనిపించలేదు. ఈ అరాచకాలు దినదినానికి పెరిగిపోతున్నాయి. ప్రభుత్వాలు పూర్తిగా విఫలమవుతున్నట్లు స్పష్టంగా కనిపిస్తున్నది. ఎవరయినా నేరస్థులుంటే, వారిని శిక్షించడానికి తగిన వాతావరణాన్ని కూడా సృష్టించాలి. నేరాలు చేస్తే, కోర్టుల్లో కేసులు నిలువడం లేదు. నలుగురు గూండాలు కలిసి ఏ పని చేయాలంటే ఆ పని చేస్తున్నారు. గ్రామాల్లో గాని, పట్టణాల్లో గాని ఈ గూండాయిజానికి అడ్డు లేకుండా పోయింది. ప్రభుత్వము వుంది, పోలీసులు వున్నారు అనే భయం కూడా లేకుండా పోయింది ఈ గూండాలకు. తాము ఏమి చేసినా చెల్లుతుంది. అడ్డుపెట్టేవారు లేరు అనే ధీమాతో వ్యవహరిస్తున్న విషయాన్ని సంఘము గమనించవలసిన అవసరం వుంది. పోలీసు వారిలోనే కాకుండా, సంఘములో కూడా మార్పు రావాలి. గొడ్డళ్ళు పట్టుకొని గ్రామాల్లో స్త్రీని వివస్త్రను చేసి త్రిప్పుతూ వుంటే మానవత్వము కలిగిన వారు ఏమీ చేయలేని స్థితిలో వూరక చూస్తూ వుండిపోయారంటే దీనిని తీవ్రంగా ఆలోచించవలసిన అవసరముందని మనవి చేస్తున్నాను. ఆ గ్రామములోనే కాదు, ఇది దినదినానికి పెరిగి అన్ని గ్రామాలకు ప్రాకు 1.00
తుంది. ఎక్కడ గూండాయిజమ్ ఉంటుందో, ఎవరయితే గూండాలుగా తయారవుతారో వారి చేతుల్లోనే రాజ్యం ఉంటోంది. వారిష్టము వచ్చినట్లుగా వ్యవహరిస్తున్నారు. ప్రభుత్వాలు కళ్ళు మూసుకొని కూర్చున్నట్లుగా కనపడుతున్నాయి. ఇది చాలా తీవ్రంగా ఆలోచించి ఇందుకు సంబంధించిన నేరస్థులను పట్టుకొని కఠినంగా శిక్షించడమే కాకుండా శిక్షించ డానికి తగిన సాక్ష్యాలు తీసుకురావడానికి, దోషులకు శిక్ష పడడానికి పోలీసులు ప్రయత్నం చేయాలి. అలా చేసిన నాడే ఇటువంటి చర్యలు అరికట్టగలుగుతాము. లేకపోతే

సాధ్యం కాదనే విషయాన్ని గమనించవలసిన అవసరం ఉంది. వెంబడే నిందితులను ఇప్పుడు అరెస్టు చేశారన్నారు. ఒకరు చనిపోయారు. పోలీసు వారే చంపారో లేకపోతే జనమే చంపారో, మరి ఏదయినా సరే చస్తే చచ్చాడు పెద్ద బాధ లేదు. దుర్మార్గం చేసిన వాడిని మనము శిక్షించలేకపోయినా కనీసం ఎవరో శిక్షించారు కనుక శిక్ష మాత్రం పడింది, అందులో తప్పులేదు. మనము బాధ పడవలసిన అవసరం లేదు. మిగిలిన వారిని తప్ప కుండా శిక్షించాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ శెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీమతి జి. అరుణ (చంద్రగిరి):- అధ్యక్షా, ఈ జరిగిన విషయం - ముత్తమ్మ అనే అమాయకురాలైన ఒక మహిళకు జరిగిన అన్యాయం. ఆమెను వివస్త్రను చేసి ఆ ఊరు ఊరంతా తిప్పడం గురించి మనమందరం ఈ శాసన సభను ఒక చర్చా వేదిక చేసి మనము మాట్లాడుకుంటున్నాము అంటే నిజముగా ఒక మహిళకు జరిగిన దానికి ఈ అసెంబ్లీలో ఒక మహిళా ఎమ్.ఎల్.ఏ.గా ఈ జరిగిన సంఘటన గురించి మాట్లాడడం నిజంగా ఎంతో బాధాకరమైనది. ఇది అందరూ తలవంచుకోవలసిన విషయం. ఇటువంటివి ఈ సభ్య సమాజములో ఇంకా ఇలాంటివి జరుగుతున్నాయంటే మనమందరం ఏమి చేయాలనేది ముఖ్యంగా నిర్ణయం తీసుకోవాలి. మామూలుగా ఇప్పుడు మన హిందూ దేశములో స్త్రీని గౌరవిస్తున్నాము, పూజిస్తున్నాము. తల్లిలాగ స్త్రీని చూసి గౌరవిస్తున్నాము. స్త్రీకి ఏదేశములోను ఇవ్వలేని గౌరవాన్ని మనము ఇస్తున్నామని చరిత్రలు ఘోషిస్తున్నాయి. మనము వేదికల మీద ఇది చెప్పుకుంటూనే ఉన్నాము. కాని నిజముగా ఈనాడు ఎన్నో చెప్పుకుంటున్నాము. బలహీన వర్గాలు, అట్టడుగు వర్గాలు అనేవి మనము మూడు రోజుల నుంచి హరిజనులు, గిరిజనుల మీద అట్రాసిటీస్ అని మాట్లాడుతూనే ఉన్నాము, కాని నిజముగా ఈరోజు బలహీనవర్గాలలోకి అతి బలహీనవర్గంగా, అట్టడుగు వర్గాలలోకి అట్టడుగు వర్గంగా ఉన్నది స్త్రీ అని చెప్పేసి నేను మీకు చెపుతున్నాను. ఏది జరిగినా కాని నిజముగా ఈ టాపిక్స్ మీద మాట్లాడుకుంటున్నామే కాని దానికోసం ఏమి చేయగలుగు తున్నామని ఎవరూ మాట్లాడడం లేదు. ఇది నిజముగా మనమందరం ఆలోచించవలసిన విషయం. ఇలాంటివి జరిగినప్పుడు నాన్ బెయిల్ ఆక్టు తీసుకువచ్చి, రేప్ కేసెస్, ఇలాంటి అట్రాసిటీస్ జరిగినప్పుడు ప్రతి జిల్లాలోను ఒక సెల్ ఏర్పాటు చేసి స్త్రీల పైన అత్యాచారాలు చేసిన పురుషులు కానివ్వండి, ఎవరయినా కానివ్వండి వారిని నాన్ బెయిల్ ఆక్టు క్రింద అరెస్టు చేసి వారి పైన కఠినమైన చర్య తీసుకొని ఇంక ఎప్పుడూ గాని స్త్రీల పైన అట్రాసిటీస్ జరగకుండా చూడవలసిన బాధ్యత ఈ ప్రభుత్వం పైన ఉందని చెపుతున్నాను. అందరూ ఈ విధంగా చేయడానికి ఆలోచించి ఒక నిర్ణయం తీసుకోవలసిన సమయం వచ్చిందని చెపుతూ ఇంతటితో శెలవు తీసుకుంటున్నాను.

Smt. Mary Ravindranath (Secunderabad):- Mr. Speaker, Sir, thank you for giving me an opportunity to speak on this matter under Rule 304 regarding disrobing Smt. K. Muthamma in Nalgonda District. It is very unfortunate that in today's society we still have incidents like this occurring intermittently. Especially after the Tsunduru incident every one

in the Society feels demoralised with this sort of incidents. I can only say one thing that goondaism is surely on the increase. We are seeing this even in the movies. I do not know this is what is projected in the movies or a projection in the movies has happened in the every day life. I feel ashamed to stand here in the Assembly to speak on this issue of disrobing a lady because it is one of most uncivilised acts. It is surprising that the people inthe village could not do anything to go and cover that lady. The police should have acted more promptly. I really wonder what the police was doing. Instead of arresting the culprits, the police kept mum and they have not taken any action so far. At this rate, I think there is going to be this sort of disrobing, rapes and several other humiliating incidents committed on the women in the days to come. I feel that if no action is taken on the culprits who paraded this lady in the streets, more such incidents would come into the fore and we, the women legislators, a more socially conscious women in the society, will have to come out denouncing this act and fight for our own way out. On that day even the men at Chalakurthi had not come forward to do anything. They were silent spectators to this incident. I feel the men there should have acted and should not have feared the goondas. Perhaps, they felt that the goondas would have got the support of police. If this is what is going to happen, there will be nobody to save the women. If men in the streets will be silent spectators and men in the uniform simply watch the other men, may be more incidents like Chalakurthi will come to the fore. The police had to act immediately. If the police has not acted, they should be transferred and action should be taken against the culprits who paraded the lady. It is not only a shame to Smt. Muthamma, but each one of us in the society today. I condemn this incident and I appeal to the government to take immediate action on this issue.

In my own constituency, in the slum areas, I have come across some slum women being raped, but these things are being

hushed up because police does not take any action and at the same time in the society men and women keep quiet. It is high time that we do some thing about this and see such incidents do not take place again and again. I would be glad if the Government comes out with any kind of proposition as to what it is going to do in such incidents. The goondas who are involved in this incident should be immediately arrested. The Government cannot take recourse to such an uncivilised act of parading the men naked, but definitely it can take stringent action against them. I hope action will be taken at the earliest. Thank you.

10 Smt. Christine Lazarus (Nominated):- Mr. Speaker, Sir, in this glorious land of Saraswathi, Ganga and Godavari, this disturbing incident of Smt. Muthamma of Nalgonda District on the 14th of August is a blot not only on the womanhood, but also to the other half of this society, i.e.., the men who take advantage of poor, weak and defenceless women. We are all ashamed. Women have been discriminated through the years, especially when it comes to the lesser fortunates, i.e., the weaker sections. We are treated as chattel in the hands of men, especially the employers and the landlords. The culprits of this dastardly act should be severely punished and the Government must restore to Smt. Muthamma the status of a respectable citizen.

Further, there is a great need for the education of our women at all levels about their legal rights and their protection. We want an assurance from the Government that such acts of attrocities on women will be taken seriously.

At the police station women are not given proper hearing. I request the Government to ensure justice by employing a social worker who will ensure the same. Thank you.

శ్రీమతి ఇ. సీతారామమ్మ.- అధ్యక్షా, చలకుర్తి గ్రామంలో ముత్యమ్మకు జరిగిన అన్యాయాన్ని గురించి ఈరోజు ఈ సభలో చర్చ జరుగుతున్నది. ఈ సందర్భంలో

మాట్లాడేందుకు అయ్యా, నాకు కూడా ఒక మహిళా శాసన సభ్యురాలిగా మాట్లాడేందుకు అవకాశం కల్పించాలని అడిగాను. అయితే నాకు అవకాశం లేదు, రూల్ – 304 క్రింద ఇచ్చిన నోటీసులో నా పేరు లేదని చెప్పారు. పేరు ఎక్కడ వుంటుంది? దేనికి వుంటుంది? పేరు పెడితే వుంటుంది లేకపోతే లేదు. సందర్భంఏమిటి, సమస్య ఏమిటి, ఎవరు మాట్లాడాలి, ఎవరు మాట్లాడకూడదు అనే విషయంలో నేను ఈరోజు మీతో మాట్లాడదలచుకొన్నాను. దీని గురించి మీరు వేరుగా అర్థం చేసుకోకూడదని మనవి చేస్తున్నాను. ఇక్కడ ఉన్న మహిళా శాసనసభ్యురాండ్రతో నేను మనవిచేసేది ఏమిటంటే మన మతాలు వేరు కావచ్చు, పార్టీలు వేరు కావచ్చు, కాని మనమంతా మహిళలమే అని మనవి చేస్తున్నాను. 1983లో నేను ఎం.ఎల్.ఏ.గా వచ్చినప్పుడు అవ్వైపు (అధికార పక్షంలో) కూర్చున్నాను, ఈరోజు ఇటువైపు కూర్చున్నాను, ఏ కారణంచేత ఇటు కూర్చున్నామో మన అందరికీ తెలుసు. కనక నేను మనవి చేసేది రేపు మనం ఎక్కడ వుంటామో, ఏ పరిస్థితిలో ఉంటామో, ఎవరం ఎవరివల్ల పైకి వస్తామో, ఎవరం ఎవరివల్ల క్రిందికిపోతామో, పరిస్థితి ఎలా మారుతుందో తెలియదు. ఇక్కడ వున్న శాసనసభ్యురాలు రాజకుమారిగారు నాకు బాగా తెలుసు.

ఛైర్మన్:– సబ్జక్టుకు రండి.

శ్రీమతి ఇ. సీతారామమ్మ:– సబ్జక్టుకే వస్తున్నాను. ఇక్కడ వున్న మహిళా మంత్రులు లక్ష్మీదేవిగారు, ఉమగారు, కుతూహలమ్మగారు, మహిళా శాసనసభ్యులు అరుణగారు, మేరీగారు, అలాగే మావైపు వున్న మహిళా శాసనసభ్యురాండ్రతో మనవి చేసేది ఏమిటంటే రేపు మనమంతా పుష్కరాలకు వెళ్ళాలనుకొన్నాం. కాని మహిళా శాసనసభ్యురాండ్రమంతా చలకుర్తికి వెళ్ళవలసి వచ్చింది. అక్కడ మహిళకు జరిగిన అన్యాయాన్ని మర్చిపోయి పుష్కరాలకు వెడతామంటే కుదరదు. ఎందుకంటే చలకుర్తిలో ఒక మాతృమూర్తికి, మాతృ దేవతకు అన్యాయం జరిగింది, దానిని సభ్య సమాజం క్షమించదు. అక్కడి శాసన సభ్యుడు జానారెడ్డిగారని నాకు తెలిసింది. వారు ఇంతవరకూ అక్కడికి వెళ్ళలేదని తెలిసింది. ఇక్కడ వున్న మంత్రివర్యులుగాని, జిల్లాకు చెందిన మంత్రివర్యులు గాని, హోం మంత్రిగారుగాని, ముఖ్యమంత్రిగారుగాని – ఎవరు కూడా చలకుర్తి గ్రామానికి వెళ్ళలేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు అక్కడికి వెళ్ళవలసిన అవసరంలేదని మీరు అనవచ్చు. కాని మీకు ఒక్క విషయం మనవి చేస్తున్నాను. ఇక్కడ వున్నవారమంతా ఒక మాతృమూర్తి కడుపున పుట్టినవాళ్ళమేనని మనవిచేస్తున్నాను. దేవతలాంటి అలాంటి మహిళకు ఈరోజు అన్యాయం జరిగితే ఇక్కడ మీరంతా కూర్చొని నవ్వుతున్నారు. అసలు ఈరోజు సభ వుండకూడదు, సభను వాయిదావేసి మనమంతా చలకుర్తి గ్రామానికి వెళ్ళాలి. ఇందాకా యాదగిరిరెడ్డిగారు ఒక విషయం చెప్పారు. ఆమెను పట్టుకొని లాగుతుంటే మూత్రధారలు కారాయని చెప్పారు. ఇది క్షమించరాని విషయం. డిపార్టుమెంట్ ఏమి చేస్తున్నది? మనం ఏమి చేస్తున్నాం? ఇందాకా చెప్పారు మొదట డాక్టర్‌గారు కూడా ఆమెను పరీక్షించలేదు, తరువాత ఎం.ఆర్.ఓ. వస్తేనేగాని ఆమెను రానివ్వలేదని, ఆసుపత్రిలో జాయిన్ చేసుకోలేదని చెప్పారు. అసలు స్వాతంత్ర్యం వచ్చాక స్త్రీకి జరిగిన

న్యాయం ఏమిటని సభాముఖంగా మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. హోం మంత్రిగా వున్న మైసూరారెడ్డిగారు ఇంకా చలకుర్తి గ్రామానికి వెళ్ళలేదంటే నాకు చాలా సిగ్గుచేటుగా ఉంది. హోం మినిష్టరుగారు చేయవలసిన పని ఏమిటి? ఒక మహిళకు అన్యాయం జరిగితే ఇంతవరకూ ఆమెను గురించి ఆలోచించేవారే లేరా? బి.జె.పి.కి చెందిన ఒక గౌరవ సభ్యుడు ఆమెకు కనీసం 50 వేల రూపాయలైనా ఎక్స్‌గ్రేషియాగా ఇవ్వాలన్నారు. డబ్బు ఏం చేసుకొనడానికి? ఆమె సర్వస్వం కోల్పోయింది. ఆమె సిగ్గుతో, భయభ్రాంతులతో తాను చలకుర్తి గ్రామానికి తిరిగి వెళ్ళలేనని అక్కడికి వెళ్ళిన మా సోదరీమణి ముందు విలవిల లాడింది. అలాంటి స్త్రీకి న్యాయం చేయాలంటే చలకుర్తిలో స్పెషల్ కోర్టును ఏర్పాటు చేయాలి. దుండగులను వెంటనే శిక్షించాలి. మీరు చుండూరులో స్పెషల్ కోర్టు ఏర్పాటు చేస్తామన్నారు, కాని స్పెషల్ కోర్టును ఏర్పాటు చేయడంలో చుండూరు కంటే చలకుర్తికే ఎక్కువ ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలి. ఒక మహిళకు అన్యాయం జరిగితే ఇంకా ఇక్కడ కూర్చుని ఏమి చేద్దామనుకొంటున్నారు? చలకుర్తి గ్రామంలో స్పెషల్ కోర్టు ఏర్పాటు చేయాలి, మహిళా శాసనసభ్యులే కాక శాసనసభ్యులంతా అక్కడికి వెళ్ళాలి. ఆమెకు వెంటనే న్యాయం జరిగేటట్టు చూడాలని కోరుతూ ఆమెకు లక్ష రూపాయలు ఎక్స్‌గ్రేషియా చెల్లించాలని కోరుతూ ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసు కొంటున్నాను.

20) కె. జానారెడ్డి (చలకుర్తి):– అధ్యక్షా, ముత్తమ్మకు జరిగినటువంటి అమానుష చర్య చాలా బాధాకరమైనటువంటిది. అందులో ముఖ్యంగా అది, చలకుర్తి నా నియోజకవర్గంలో ఉన్నందున నేను చాలా విచారిస్తున్నాను. ఈ విషయంలో చాలామంది సభ్యులు వివరాలతోసహా సభ ముందు ఉంచారు. అందులో చాలావరకు సత్యమూ, నిజము. ఈ సంఘటనలు ఒక్క చలకుర్తిలోనే కాదు, భారతదేశంలో, ఆంధ్రరాష్ట్రంలో సామాజిక, సాంఘికంగా ఎన్నో రకాల అన్యాయాలు జరుగుతున్నటువంటి విషయాల మీద సభలో మనం చర్చిస్తూనే ఉన్నాం. కేవలం ఖండించడం, నిరసించడం లేక ప్రభుత్వం ఏదో చర్య తీసుకోవడం, ఆ పైన సమస్యను మర్చిపోవడం అనే విషయం ఆనవాయితీగా నడుస్తూ వస్తున్నది. భారతదేశంలో కొన్ని వందల సంవత్సరాలుగా, వేల సంవత్సరాలుగా ఉన్నటు వంటి కుల, వర్గ, మత వైషమ్యాలు రోజురోజుకు పెచ్చు పెరిగిపోయి యావత్తు సంఘం అల్లకల్లోలం అయ్యే పరిస్థితుల్లో అనేకరకాలుగా సంక్షోభంలో ఉన్న విషయాన్ని మనం రోజూ చర్చిస్తున్నాం. ఈ విషయానికి పరిష్కారం ఎట్లా? దీన్ని ఏవిధంగా పరిష్కరించి సంఘంలో ప్రశాంతతను చేకూర్చి సాంఘిక న్యాయాన్ని, సమానతను తీసుకువచ్చేటటువంటి అంశం మన ముందు ఉన్నది. ఆ విషయం మీద ఎక్కువగా ప్రభుత్వాలు, పార్టీలు ప్రాధాన్యం ఇవ్వవలసి ఉందని చలకుర్తికి సంబంధించి ఒకటి, రెండు విషయాలు చెప్పుతాను. ఈ విషయంలో అక్కడి ప్రజలు చాలా సహకరించినందుకు నేను కృతజ్ఞతలు చెప్పుతున్నాను. అంతేకాదు, ప్రభుత్వం కూడా నాలుగు రోజుల్లో ఇద్దరు దోషులను పట్టి, కవ_రోజు మిగతా ఇద ను గో ంను ప డానికి ప్రయత్నం చేసి దానిలో ప్రజలు సహకరించినందుకు చాలా సంతోషం . - దోషిని టుకుంటున్న సమయంలో ఆ ఘర్షణలో మృతి చెందిన ... ఏవిధంగా జరిగింది అనేటటువంటి అంశం వచ్చినప్పుడు

చర్చించుకోవడానికి వదిలేస్తాను. గౌరవసభ్యులు చెప్పుతున్న ఒకటో రెండు ఉదంతాలు కూడా చెప్పుతూ, మొత్తానికి ఎలా పరిష్కారం చేయాలనే తపన కూడా వ్యక్తపరిచారు. కేవలం, అధికారపక్షం కాదు, ప్రతిపక్షం కాదు; పలునార్లు ఇటువంటివి ఏ పక్షానికో ఏ వ్యక్తికో సోనేయకుండా, సామాజికంగా అన్యాయాన్ని అణచిముట్టించడానికి కులతత్వాన్ని కూకటివేళ్లతో పెకలించడానికి చేయవలసిన కర్తవ్యం పార్టీల ద్వారా, ప్రభుత్వాల ద్వారా ఏమిటి ఇది అనే అంశాన్ని ముఖ్యంగా ఆలోచించవలసి ఉంటుంది. అధ్యక్షా, ఇప్పుడే, ఒక విషయం మన గౌరవసభ్యులు చెప్పారు. అక్కడికి శాసనసభ్యులు నాలుగు రోజులు అయినా పోలేదని అన్నారు. నాలుగవ రోజు మేము పోయి సందర్శించాము; అవసరమైన అన్ని చర్యలు తీసుకున్నాము. కాని, అది డిబేటబుల్ పాయింటు కాదు. దానికి జవాబు చెప్పాలనే ఉద్దేశ్యం కాదు. ఈ ఫోరంలో అవకాశం దొరికింది కాబట్టి, గౌరవసభ్యులకు ఒకసారి నాకు ఉన్న అభిప్రాయాన్ని వివరించాలని నేను ప్రయత్నం చేస్తున్నాను. ఇంకెవరో పోలేదు అనే అంశం కాకుండా; శాసనసభ్యులుకాని, అధికార పక్షం కాని, ఇతర పక్షాలుగాని పార్టీలు కాని చేస్తున్నటువంటి కృషిని ఆలోచించవలసి ఉన్నది. అక్కడ నారాయణరెడ్డిగారు కంప్లెయింటు ఇప్పించడానికి ప్రయత్నం చేశారన్నారు. అతను నా శిష్యుడిగా, మా పార్టీ వ్యక్తిగా అతను కృషి చేశాడు. మండలాధ్యక్షుడు లింగారెడ్డి హాస్పిటల్‌లో చేర్పించే ప్రయత్నం చేశారని సభ్యులు చెప్పారు. అంటే...

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి:- అది కరెక్టు కాదు సార్.....

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:- రికార్డులో ఉంది, శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతిగారు అన్నారు. ఎం.ఆర్.ఓ., లింగారెడ్డి కలిసి చేశారని అన్నారు. వారి ఉద్దేశ్యం ఎం.ఆర్.ఓ మరియు లింగారెడ్డి అని. ఇది రికార్డులో ఉంది. చూసుకోండి. శ్రీ యాదగిరిరెడ్డిగారు, ఎం.పి.పి. ప్రెసిడెంటు లింగారెడ్డిగారు అని స్పష్టంగా చెప్పారు. మా పార్టీ మండల ప్రెసిడెంటు అయి ఉండి, వెంటనే మేము ఖండించడం జరిగింది. ఇక్కడ సమర్థించుకోవడం కాదనే విషయాన్ని మీకు గుర్తు చేస్తున్నాను. ఏది ఏమి అయినప్పటికీ ....

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- సమాధానం చెప్పుతున్నారా?..... మంత్రి అనుకుంటున్నారా?.....

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:- 19వ తారీఖున నేను స్వయంగా హాస్పిటల్‌లో పరామర్శించి, ముత్తమ్మ ఇబ్బందిని అర్థం చేసుకుని, అక్కడికి వచ్చిన మంత్రి ద్వారా వెంటనే ఆమెకు ఉద్యోగాన్ని కల్పించి, బ్రతకడానికి వీల్లైన పరిస్థితిని కల్పించి, దాన్ని పర్మనెంటు ఉద్యోగంగా కల్పించవలసిందిగా మా తరఫున ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేశాము. ఈ విషయంలో, ఇక్కడ సమాజంలో ఉన్న యీ పరిస్థితులలో ప్రతి పార్టీ ఖండించి, నిరసించి,

సంఘంలో ఉద్రిక్తతను తగ్గించడానికి, సంఘంలో మార్పు తేవడానికి ప్రతి పార్టీకి కూడా కార్యక్రమ నియమావళి పెట్టవలసిన అవసరం ఉంది. పార్టీ యొక్క కార్యక్రమంలో అది కూడా ఒక భాగంగా చేసుకుని నిరంతరం ఒక పోరాటం సాగించవలసిన అవసరం ఉందని చెప్పి నేను ఇక ఇటు మా కాంగ్రెసు పార్టీ వారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఈ విషయంలో అన్ని పార్టీలు కూడా ఒక 5 సంవత్సరాలు నిరంతరంగా సామాజికంగా ఉద్రిక్తతలు తగ్గించడానికి కుల నిర్మూలన కొరకు, సాంఘిక న్యాయం కొరకు, సమానత కొరకు మనం చేసే ఇతర కార్యక్రమాలతో పాటు ఇది కూడా భాగంగా గ్రామాలో, చేస్తే ప్రభుత్వం యొక్క పరిపాలనా విధానంప్పై ప్రభావం పడుతుంది. ఆ విధంగా ఏ గ్రామంలో ఆ గ్రామం చేస్తున్నప్పుడు, ఈ గూండాలకి, ఈ పైశాచిక చర్యలకు తావు లేకుండా ప్రజలలో ఎవేర్‌నెస్ కలుగచేయడానికి, దుర్మార్గులను ఆ ప్రజల నుంచి వేరు చేయడానికి పరిస్థితులు కలిగే [illegible] ఉంది దీనికి కొన్ని కారణాలు ముఖ్యంగా సామాన్య ప్రజలలో ఉదాసీనత, పట్టించుకోకపోవడం, మనకెందుకు అనే భావన, ప్రభుత్వంలో పకడ్బందీగా అమలు చేసే అడ్మినిస్ట్రేషన్ లేకపోవడం అనే రెండు కారణాలు కనిపిస్తున్నాయి. ఒక పెద్ద కార్యక్రమం, ఉధృతరూపంలో ఉద్యమాలు లేకుండా ఉండడం అని కూడా ఒక కారణంగా భావిస్తున్నాను. ఒకవైపు ప్రభుత్వము, రెండవ ప్రక్క పార్టీలు, మూడవ ప్రక్క నాయకులు. సంఘం మీద ఒక మంచి వాతావరణం కల్పించడానికి, సాంఘిక న్యాయం కలుగ చెయ్యడానికి, కుల నిర్మూలనకు కృషి చెయ్యడానికి కృషి చెయ్యాలని నేను అందరినీ కోరుకుంటున్నాను.

ఛైర్మన్:– ముగించండి.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:– ప్రజలను రెచ్చగొట్టే ప్రసంగాలు చెయ్యడానికి వీలులేదు. దురదృష్టవశాత్తు పత్రికలలో చేసిన ఉపన్యాసాల విషయం తీసుకుంటే, సంఘంలో ఉద్రిక్తత దానికి తోడు అవుతున్నది. భూస్వాములు అనే మాటలు వాడడం వల్ల జరుగుతోంది. నారాయణరెడ్డికి రెండు ఎకరాలు, వెంకటరామిరెడ్డికి నాలుగు ఎకరాలు భూమి ఉంది. [illegible]లు అని అన్నారు. సంఘంలో ఉద్రిక్తతలు వచ్చే పరిస్థితి రాకుండా, కేవలం సంఘ విద్రోహులను మాత్రమే శిక్షించడానికి పరిమితం చేయాలని కోరుతున్నాను. దానికి తోడు నారాయణరెడ్డి ఒకప్పుడు అతని భార్యను చంపాడు. అతని తల్లిని చంపాడు. అంటే అక్కడ వర్గ, మత, కుల విచక్షణ లేకుండా పైశాచిక, అనాగరిక, క్రూర బుద్ధిగల ఒక దానవుడిగా ట్రీట్ చెయ్యవలసి ఉంటుంది. అంతే కాదు. సత్యసంధుడైన రాముడు ఉన్న రోజులలో దుర్మార్గుడైన రావణుడు కూడా ఉన్నాడు. ధర్మం మధ్య, సత్యం మధ్య.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:– కాంగ్రెస్ పార్టీ వారికి క్లాసులు తీసుకోమనండి. మాకు ఏమీ చెప్పవద్దు.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:– ధర్మం కోసం, న్యాయం కోసం పోరాడవలసిన అవసరం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. గ్రామాలలో ఈ కులాలను నిర్మూలించడానికి ఒక ఈక్వేషన్

పెట్టాలి. 70 నుండి 80 శాతం వరకూ ప్రజలు భూమి మీద ఆధారపడి ఉన్నారు. క్రింద కులాల నుంచీ అగ్రకులాలలో అధిక భాగం, ఒక్క 20 శాతం తప్పిస్తే, మిగతా వారంతా భూమి మీద ఆధారపడి, శ్రమ మీద ఆధారపడి ఉన్నారు. వీరందరి వేషభాషలు, తిండి తిప్పలు, చేసే పనులు ఒకే విధంగా ఉంటాయి. వ్యత్యాసాలను తొలగించడానికై శ్రమ కులంగా, భూమి కులంగా, గ్రామం కులంగా వారిని టోటల్ చేసి, అన్ని విషయాలలో వారిలో ఏకత్వం తెచ్చి, అభివృద్ధి కోసం, ప్రగతి కోసం వారిని ఏకీకృతం చేయాలి. అందుకు ఆ ప్రయత్నం చెయ్యాలని మనవి చేస్తున్నాను. సాంఘిక న్యాయం చెయ్యాలి. ఈ రోజు ఉద్యోగాలలో ఉండే ఎస్.ఐ.లు, ఎం.ఆర్.వో.లు ఒకే కులం కాదా? అని ఎస్.ఐ.ల కులం, ఎం.ఆర్.ఓ.ల కులం, పోలీసుల కులం. వీరి విధానాలు ఒకటిగానే ఉంటాయి. వారి పద్ధతులు ఒకే రకంగా ఉంటాయి. వృత్తిరీత్యా, వీరు చేసే పనుల రీత్యా ఒకే విధంగా ఉంటుంది.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి:– సంఘటన గురించి చెప్పమనండి ఇదేం ఉపన్యాసం?

ఛైర్మన్:– అతడి స్వంత నియోజక వర్గంలో జరిగింది కనుక ఎక్కువ సమయం ఇస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:– ఆరున్నర సంవత్సరాలు మేము విన్నాము కాంగ్రెస్ వారికి చెప్పమనండి.

ఛైర్మన్:– జానారెడ్డిగారూ, ఆ సంఘటనకు సంబంధించి మాట్లాడండి.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:– గౌరవ సభ్యులకు విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. రెండు నిమిషాలలో పూర్తి చేస్తాను. అధికార పక్షాన్ని సమర్థించడానికో, లేక ప్రతిపక్షాన్ని విమర్శించడానికో లేక ఇతర సభ్యులను కించపరచడానికో లేదా నా తెలివితేటలు ప్రదర్శించి నమ్మించడానికో, ఒప్పించడానికో నేను కృషి చెయ్యడం లేదు. నాకు గల ప్రాక్టికల్ ఎక్స్‌పీరియెన్స్‌తో, అవకాశం వచ్చింది కనుక ఆ సంఘటనకు సంబంధించి, నాకు గల అనుభవాలను ఈ వేదికపై చెబుతున్నాను. ఇందుకు వారు కూడా వారికి అవసరమైన సమయం తీసుకో వచ్చును. కానీ ఇప్పుడు అభ్యంతరం పెట్టవలసిన పని లేదని మనవి చేస్తున్నాను. దోషులను శిక్షించడానికి కఠినంగా ఉండాలి. ఓంకార్‌గారు కోరినట్లుగా, ఆ ప్రాంత ప్రతినిధిగా వ్యక్తిగతంగా, సాక్ష్యాధారాలను రాబట్టడానికి, దోషులను శిక్షించడానికి, ఐక్యంగా ఉండి, అటువంటివారిని వెలివేయడానికి కృషిచేస్తానని సభకు నేను 'హామీ' ఇస్తున్నాను. నా సహకారం ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. కుల నిర్మూలన కోసం, సాంఘిక న్యాయం కోసం మనందరం ప్రయత్నించడానికి కృషి చెయ్యాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. అరుణమ్మ (గజపతినగరం).– అధ్యక్షా, మన పవిత్ర భారతదేశంలో – స్త్రీని ఎంతో గౌరవంగా, దేవతగా కొలుస్తున్న ఈ భారతదేశంలో పాశవిక, అటవిక చర్యకు ఈ నాగరిక యుగంలో కూడా పాల్పడడం సిగ్గుపడవలసిన విషయం అని మనవి చేస్తున్నాను యావత్ జాతి కూడా ఈ విషయంలో తలవంచుకోవలసిన పరిస్థితి స్త్రీని అన్ని విధాలుగా ముందుకు తీసుకురావాలి అని ఇటు ఈ నాగరిక సమాజం చాలా వేదాలు వల్లిస్తున్నా కానీ జరిగింది ఏమంటే ఒక స్త్రీని వివస్త్రను చేసి, బయటకు లాగి, వీధులలో తిప్పడం. ఇది చాలా సిగ్గుపడవలసిన విషయం. దీనికి సంబంధించి ప్రభుత్వం ఏం సమాధానం ఇస్తుందో తెలియచేయాలి బుధవారం ఈ సంఘటన జరిగితే, స్థానిక శాసనసభ్యుడు ఇంతవరకూ వెళ్ళలేదు. 5 నిమిషాల టైం ఇస్తే 15 నిమిషాల టైం తీసుకుని మాట్లాడిన స్థానిక శాసన సభ్యుడు ఇప్పటివరకూ వెళ్ళలేదు. ముత్యమ్మ అనే స్త్రీని ఈ విధంగా అవమానపరచడం చాలా సిగ్గుపడవలసిన విషయం. ఒక బాలికను స్కూలుకి పంపాలన్నా, హాస్టల్‌కి పంపి, అక్కడ ఉంచాలన్నా, కనీసం బయటకు పంపాలన్నా చాలా భయపెడుతున్నది ఈ సమాజం. హాస్టల్‌లో ఉంచాలంటే వార్డెన్స్ కిరాతకులు. బాలికలపై అత్యాచారాలు జరుగుతున్నాయి. స్కూలుకి పంపాలంటే విద్యార్థులపై కూడా మాస్టర్లు అత్యాచారాలు చేసిన సంఘటనలున్నాయి.

40 1989 నుంచీ అంటే ఈ గవర్నమెంటు వచ్చిన దగ్గర నుంచీ స్త్రీలపైన అత్యాచారాలు
10. నానాటికీ పెరిగిపోతున్నాయి. బడాయిగడ్డ గానీ ఇంకా అనేక చోట్ల ఎన్నో జరిగాయి మన సోదరీమణి సీనియర్ శాసన సభ్యురాలూ ఇంతకు ముందు మాట్లాడుతూ ఒక స్పెషల్ కోర్టు చలకుర్తిలో నియమించమని అడిగారు. ఆవిడ అభిప్రాయంతో నేను కూడా ఏకీభవిస్తున్నాను నారాయణరెడ్డి అన్న వ్యక్తిని అరెస్టు చేసి, ఇమీడియేట్‌గా జుడీషియరీ ఎంక్వయిరీ వేయమని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రఘువీరారెడ్డి (మడకసిర).– అధ్యక్షా, చలకుర్తిలో ముత్యమ్మ మీద జరిగిన అత్యాచారం – ఆమెను దిగంబరం చేసి అంత పెద్ద గ్రామంలో త్రిప్పి పెరాస్ చేయడం చాలా తీవ్రంగా పరిగణించవలసి ఉంది విషయం ఎవరికి జరిగింది అన్నది కాదు సమస్య. ప్రతి దానికి ఇది అంతం కాదు ఆరంభం అన్న సూక్తి చెబుతుంటాము కానీ ఇక్కడ ఆరంభం కాదు దీనితో అంతం కావాలన్న కమిట్‌మెంట్ ప్రతి ఒక్కరిలో రావాలి అక్కడ జరిగిన నిజాలు చాలా మంది చెప్పారు ఇటువంటివి భవిష్యత్తులో జరగకుండా ఉండడానికి ప్రభుత్వం ఏమి చర్యలు తీసుకోవాలి అన్నది ఆలోచన చేయాలి. ఎక్స్‌గ్రేషియా ప్రకటించినా, ఉద్యోగం ఇచ్చినా, ఆమె కొడుకుకు రెసిడెన్షియల్ స్కూలులో సీటు ఇచ్చినా, అక్కడివాళ్ళను అరెస్టు చేసినా – మళ్ళీ భవిష్యత్తులో ఇటువంటి కార్యక్రమాలు జరగబోవన్నటువంటి షేమీ కూడా ఇక్కడ లేదు ఇక్కడ వెనుకబడిన మహిళా, లేక ఉన్నత వర్గానికి చెందిన మహిళా అన్నది కూడా సమస్య కాదు. అందరూ ధనులూ, శుభలు కారు. ఈ దేశంలో ఎంతో మంది గొప్ప మాతృమూర్తులు ఉన్నారు సీత, ద్రౌపది వంటి వారు, నిన్న మొన్నటి వరకూ ఎంతో ప్రతిభతో దేశాన్ని ఏలిన శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీ జన్మించిన గడ్డ. ఇటువంటి చోట కేవలం కులాల పేరుతో పార్టీలకు అంటగట్టకుండా,

మళ్ళీ భవిష్యత్తులో ఇటువంటివి జరగకుండా కఠినమైన చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. నేను అధికారుల దగ్గర నుంచి స్త్రీలపైన జరిగిన అత్యాచారాల గురించి వివరాలు సేకరించడం జరిగింది. ఒక మూడు సంవత్సరాల వివరాలు మాత్రం ఇక్కడ ఇస్తాను. స్త్రీలపైన హెరాస్‌మెంట్ 1988లో 902 జరిగాయి. 1989లో 1242 జరిగాయి. 1991లో 557 జరిగాయి. మర్డర్స్ స్త్రీల మీద 1988లో.....

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, ఇదేమిటి? అసలు విషయం వదిలేసి వారేదో మాట్లాడుతున్నారు. ఇవన్నీ బడ్జెటులో మాట్లాడమనండి.

శ్రీ ఎన్. రఘువీరారెడ్డి:- కమింగ్ టు ది పాయింట్. స్త్రీల హత్యలు 1988లో 537 జరిగాయి. 1989లో 375 జరిగాయి. 1991లో 140 జరిగాయి. మొలెస్టేషన్స్ 1988లో 1636 జరిగితే.....

(అంతరాయం)

1989లో 1953 జరిగితే.....

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- మెయిన్ బడ్జెటు ఉంది, దానిలో మాట్లాడవచ్చు కదా?

శ్రీ ఎన్. రఘువీరారెడ్డి:- ఇది ఎందుకు చెబుతున్నానంటే ఈ విధంగా స్త్రీలపైన అత్యాచారాలు జరుగుతుంటే అవి తగ్గించడానికి ప్రయత్నం చేసిన వాళ్ళను ఒక ప్రక్క అభినందించమనీ, గౌరవించమనీ చెప్పడానికి మాత్రం కాదు. పూర్తిగా వీటికి ఫుల్‌స్టాప్ పెట్టవలసిన అవసరం ఉందని నేను చెబుతున్నాను. వివస్త్రను, త్రిప్పి చంపినా న్యాయం ఉంది. కానీ వివస్త్రను చేసి అవమానించిన వాళ్ళను పట్టుకుని ఉరిశిక్ష వేసినా ఆ చర్య చాలా తక్కువగా ఉంటుందని భావిస్తున్నాను. అందువల్ల ఈ ప్రభుత్వం ఇకముందు ఇటువంటివి జరగకుండా కఠినమైన చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ టి. సీతారామ్:- అధ్యక్షా, పలకుర్తిలో జరిగిన సంఘటనలను దృష్టిలో పెట్టుకున్నప్పుడు - పూజ్య బాపూజీ మహాత్మా గాంధీగారు ఇచ్చినటువంటి ఆర్యోక్తి గుర్తుకు వస్తున్నది. "ఆడది అర్ధరాత్రి నిర్భయంగా భారతదేశంలో తిరిగిన రోజున మాత్రమే ఈ దేశానికి నిజమైన స్వాతంత్ర్యం వచ్చినట్లు" అని ఆ మహానుభావుడు చెప్పాడు. అయితే ఇందుకు భిన్నంగా పట్టపగలే ఒక స్త్రీని వివస్త్రను చేసి మరీ నడి బజారులో ఊరేగించడం ఇటువంటి సంఘటన నిజంగా సభ్య సమాజం తలవంచుకోవలసిన పరిస్థితి. స్వతంత్రం వచ్చి 44 ఏళ్ళు అయిన తరువాత కూడా ఇవ్వాళ ఒక స్త్రీకి జరిగిన అన్యాయం పైన శాసన సభలో చర్చ జరుగుతోంది. అంటే మనం ఎన్ని చట్టాలు శాసన సభలో చేసినా, ఎన్ని శాసనాలు చేసినా, ఎన్ని ఉపన్యాసాలు చేసినా కానీ అవి జరగడం మానలేదు. చట్టాలు చట్టాలుగానే ఉన్నాయి. అవి ఆచరణలోకి రాకపోవడం వల్లనే ఇవి జరుగుతున్నాయని అభిప్రాయపడుతున్నాను. కానీ ఈ సందర్భంగా ఒక్కటి మాత్రం మనవి చేస్తాను. ఈ సంఘటన పెత్తందార్ల దురహంకారానికీ, అగ్రకులాల అహంకారానికి

నిదర్శనంగా ఈ ప్రభుత్వంలో నిలిచిపోయింది. బాధ్యులయిన వారికి రక్షణ కల్పించారు. అగ్రకులాలవారా, వెనుకబడిన వర్గాల వారా, నిమ్న జాతుల వారా అని ప్రశ్నించడం లేదు కానీ ఒక స్త్రీకి అన్యాయం జరిగింది. అందులో ఒక వెనుకబడిన తరగతి స్త్రీకి అన్యాయం చేస్తున్నారు. చట్టబద్ధమైన రక్షణ కల్పించకపోగా రాజ్యాంగంలో ఉన్న హక్కులను వినియోగించి సమాజంలో ఉన్న అట్టడుగు వర్గాల వారిని నిందితులను చేసాము స్వతంత్రం కోసం, చట్టబద్ధమైన హక్కుల కోసం పోరాటం సాగించాము. ఆ ఫలితాలు ప్రతి ఒక్కరికీ అందేలా చేయబడ్డాయా?

అంతేకాదు మనం ఇక్కడ ఎలాంటి రక్షణా కల్పించలేనప్పుడు, ఏదీ చేయలేనప్పుడు, స్వతంత్ర భారతదేశంలో ఉన్నామా, లేదా అన్నటువంటి ఆలోచన కూడా చేయవలసిన అవసరం ఉంది. నేను ప్రభుత్వానికి ఒక్కటే మనవి చేస్తున్నాను. డిమాండ్ చేస్తున్నాను ముత్యమ్మను వెంటనే నిమ్స్‌కు తరలించవలసిన అవసరం ఉంది. ఆమె కోరినట్లు లక్ష రూపాయల ఎక్స్‌గ్రేషియా ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉంది. అంతేకాదు జుడీషియరీ ఎంక్వయిరీ చేయవలసిన అవసరం ఉంది. ఎక్కడయినా సరే లేడీస్‌ను హెరాస్ చేసిన గుండాలను 24 గంటలలో అరెస్టు చేయకపోతే ఆ పోలీసుల మీద వెంటనే యాక్షన్ తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ప్రధానమైనటువంటిది ఇలాంటి విషయాలలో సాక్ష్యం చెప్పడానికి ముందుకు వస్తున్న వ్యక్తులను దౌర్జన్యపూరితమైన శక్తులు కొన్ని ప్రభుత్వపరంగా, కాంగ్రెసు పార్టీ నుంచి వచ్చినవారు, కొంతమంది మద్దతుతో సాక్ష్యం చెప్పడానికి ముందుకు వస్తున్న వారిని చంపుతామని బెదిరించిన సంఘటనలున్నాయి. ఎవరయితే సాక్ష్యం చెప్పడానికి ముందుకు వస్తారో ఆ సాక్షులకు ఈ ప్రభుత్వం రక్షణ కల్పించ వలసిన అవసరం ఉంది. అటువంటి రక్షణ కల్పించలేనప్పుడు బెదిరిస్తున్న వ్యక్తులను వెంటనే శిక్షించవలసిన అవసరం ఉంది. స్వతంత్రం కోసం పోరాడాము మేము, 100 సంవత్సరాల చరిత్ర కలిగి ఉన్నామని చెప్పుకుంటున్న కాంగ్రెసు పార్టీ నాయకులు 40 సంవత్సరాల పరిపాలన అనుభవం ఉందని చెప్పుకుంటున్న కాంగ్రెసు పార్టీ నాయకుల ఇవ్వాళ జరుగుతున్న సమస్యల మీద ఎందుకు స్పందించడం లేదని ప్రశ్నిస్తున్నాను. తప్పు చేసిన వ్యక్తులను ఎందుకు కాపాడుతున్నారు?

(సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో వున్నారు)

50మరి ఇవాళ ఇప్పటికి ఆ నాగిరెడ్డిని అరెస్టు చేశారు. అందులో కొంతమందిని అరెస్టు చేయ లేదనే సమాచారం వున్నది. కాబట్టి ఈ అరాచకాలను ఇప్పటికయినా సరే ఆపవలసిన అవసరం వున్నది ఏది ఏమయినప్పటికి పవిత్రమైన దేవాలయంవంటి శాసనసభలో అన్ని పార్టీలకు చెందిన విజ్ఞులు, ప్రాజ్ఞులు వున్నారు. దీనికి న్యాయం జరగనప్పుడు ఇవాళ ఒక ముత్యమ్మ ఇన్సిడెంటే కాదు, రేపు మరో ముత్యమ్మ కథ జరగదని గ్యారంటీ ఏమిటి? ఇంత మంది విజ్ఞులు ఈ సభలో వున్నప్పుడు మనం పరిష్కార మార్గాన్ని కనుగొనవలసిన అవసరం వున్నది లేకుంటే ఈనాడు మహాభారతంలో ద్రౌపదికి అన్యాయం జరుగుతూ వుంటే కురుసభలో సుద్దులు పలికి చూస్తూ వూరుకున్నారు కాబట్టి ఆనాటి సభకు ఈ ప్రభుత్వానికి

లేదా ఏమి వుందని అడుగుతున్నాను. కాబట్టి దీనిని ఎంకరేజ్ చేసిన కాంగ్రెస్ పార్టీకి సంబంధించిన వాళ్ల మీద తక్షణమే చర్య తీసుకోవలసిన అవసరం వున్నదని మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీమతి ఇ. విజయలక్ష్మి:– అధ్యక్షా, కొద్ది కాలంలో 21వ శతాబ్దంలోకి మనం అడుగుపెట్టబోతున్నాము. కానీ సమాజంలో మాత్రం ఈ చుండూరు విషయం అయితే ఏమి, చలకుర్తిలో మహిళను వివస్త్రను చేసి అసభ్యంగా, అమానుషంగా ఆమెను ఊరేగించడం విషయంలో అయితే ఏమి, ఈ సెర్వ సభ్య సమాజం తలవంచుకునే రీతిగా కేవలం వేష, భాషలలో నాగరికత అంటున్నామే కానీ మొదలు మానసిక మార్పు రావాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ శాసనసభ రాష్ట్రంలో అత్యున్నత స్థానంగా మనం అందరం భావించాలి. ఎందుకంటే ప్రజల తరఫున మనం ఏదయినా న్యాయం చేస్తామనే ఉద్దేశ్యంతో మనలను ఎన్నుకుని ఇక్కడకు పంపించారే కానీ ఇది ఒక చర్చా వేదికగా కేవలం ఇతర ప్రతిపక్షాలు, పాలక పక్షాలు వాదించుకోవడం ద్వారా కాలక్షేపం చేయడం కాదు. కేవలం జరిగిన అన్యాయాల గురించి చర్చించి వున్నతమైన సలహాలు ఇచ్చి ప్రభుత్వాన్ని నడపడానికి ప్రతి ఒక్కరు భాగస్వామ్యం కావాలి కానీ కేవలం వారి బాధ్యతగా మాట్లాడడం కాదు. ఎందుకంటే రాష్ట్రంలో ప్రజలు బయట వుండి చూస్తున్నారు. ఈరోజు హరిజనుల గురించి, మహిళల గురించి చర్చా వేదిక వచ్చింది. మా తరఫున ప్రజానాయకులు ఏమి చర్చిస్తారో, ప్రభుత్వం ఏమి న్యాయం చేకూరుస్తుందో అని రెండు రోజులుగా హరిజనులు, మహిళలు ఎదురు చూస్తూ వుంటే ఇక్కడ మనం కూర్చుని కేవలం ప్రభుత్వాన్ని నిందించడం కాదు. ఏ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చినప్పటికీ ప్రజల గురించి ఆలోచన చేయాలి కానీ, ప్రతి పక్షాలు, పాలక పక్షాలు వాదించుకోవడం కాదు. తల్లి, తండ్రి, దైవం అంటున్నాము. తల్లికి అత్యున్నత స్థానం ఇస్తున్నాము. సృష్టిలో మానవ జన్మ అత్యున్నతమైనది. కానీ మానవ జన్మ అనేది ఈనాడు హరిజనులకు, వారికన్నా బలహీనంగా వున్న మహిళలకు అది శాపంగా మారింది. ఈరోజు హరిజనుల మీద ఏవిధంగా అమానుషంగా దారుణ హత్యాకాండ జరుగుతున్నదో, అంతకన్నా దారుణమైన చర్య మహిళల మీద జరుపబడింది. వివస్త్రగా చేయడం అంటే ఈ సమాజంలో అవహేళన, చిన్న పిల్లల ముందు కూడా తల ఎత్తుకొని తిరగలేనంత అవమానం జరిగేకన్నా ఆమెను హత్య చేసి వున్నా బాగుండేదేమో. ఎంత మందిమి మనం మాట్లాడుకున్నా, ఏవిధంగా మాట్లాడుకున్నా కాదు. కానీ దీనికి ఒక శాశ్వత పరిష్కారం అనేది మనం అందరం ఆలోచించాలి. పోలీసులను తిట్టడమే కాదు. ఈనాడు పోలీసు యంత్రాంగం ఏమి చేయగలుగుతుందని మనం ఒక్కసారి ఆలోచన చేయాలి. ఈనాడు ఆంజనేయరెడ్డిగారు ఇక్కడ వున్నారు. వీరనారాయణరెడ్డిగారు వున్నారు. రెండు రోజుల నుంచీ వీరు నోరు మూసుకుని కేవలం ప్రేక్షకులుగా చూస్తున్నారు. అసలు విషయం ఏమిటంటే పోలీసు రిక్రూట్‌మెంట్ కొన్ని సంవత్సరాలుగా జరగక స్తంభించిపోవడం వల్ల ఈనాడు వారికి పోలీసు మెన్ లేదు. పోలీసు మెన్ లేనప్పుడు అధికారుల చేతికి పిస్టోలు ఇచ్చి వారిని రంగంలోకి దింపితే ఏమి చేయగలరు. ఎక్కువగా పోలీసు రిక్రూట్‌మెంట్ జరగాలి. అందులో మహిళలకు ఎక్కువ స్థానం కల్పించవలసిందిగా ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ఎందుకంటే ఇప్పుడు రోజు, రోజుకు జనాభా

పెరిగిపోతున్నది. వారి రక్షణ విధానం కూడా రోజు, రోజుకు పెరగాలి. ఆ రక్షణ విధానంలో కూడా అనేక మార్పులు తీసుకురావాలి. ఈ రోజు ఇతర దేశాలలో మహిళలను అంతరిక్షయానంలోకి కూడా ప్రోత్సహిస్తున్నారు. కానీ ఈనాడు మనదేశంలో ఒక మహిళ బయటకు పోవాలంటే ఏడు సంవత్సరాల వాడినయినా కానీ తోడు ఇచ్చి పంపించడానికి పురుషులు ఒప్పుకుంటారు కానీ ఒక్క దానిని బయటకు పంపడానికి ఆమె మీద భయం, అనుమానం ఏదయినా కానీ వున్నది కాబట్టి మొట్టమొదట పురుష ప్రపంచం తలవంచుకొని కాసేపు ఆలోచించవలసిన అవసరం ఎంతయినా వున్నది. పురుషులతో సమానంగా ఇవాళ ప్రపంచ జనాభాలో సగభాగం కలిగిన మహిళల గురించి ఏమి ఆలోచన చేస్తున్నారో ప్రతి ఒక్కరు కూడా ఆలోచించదగ్గ విషయం. ఈ సర్వ సభ్య సమాజంలో మహిళలు అర్థ భాగం కలిగి అన్ని విషయాలలో కూడా అభివృద్ధి పథకంగా మేధాశక్తి, బలశక్తి కలిగినవారు కూడా వున్నారు. ఈ మధ్యనే ఒలంపిక్ క్రీడలలో చూసాము. వెయిట్ లిఫ్టింగ్‌లో కూడా మహిళలు ముందుకు వస్తున్నారంటే వారు ఎంత దారుఢ్యం కలిగినవారో, ఎంత శక్తివంతులో ఒక్కసారి ఆలోచన చేయాలి. మహిళల అభివృద్ధికి, వారికి కావలసిన రక్షణ, న్యాయం చేకూర్చడానికి మనం ముందుకు రావాలి. ముఖ్యంగా దీనికి పరిష్కారం ఈనాడు జిల్లాల వారీగా మనం ఎన్నుకోబడ్డ వారిలో ఒక ప్రక్క హరిజన శాసన సభ్యులము, ఒక ప్రక్క మహిళా శాసన సభ్యులము వున్నాము. వీరిని ఒక కమిటీగా వేయాలి. హరిజనులకు, మహిళల మీద జరుగుతున్న ఎట్రాసిటీస్ అయితేనేమి, ల్యాండ్ ఎస్సైన్‌మెంట్ అయితేనేమి, పట్టాల విషయం అయితే ఏమి ఒక నివేదిక తయారు చేసి దానిని లోకల్ మినిష్టర్‌కు కానీ, లేదా ఇన్‌ఛార్జి మినిష్టర్‌కు కానీ అందించి వారికి న్యాయం చేకూర్చడానికి మొట్ట మొదట మనం ఆలోచించాలి. మహిళలకు ఒక ప్రయారిటీ ఇవ్వాలి. మహిళా శాసన సభ్యులు చెప్పినట్లు చాలా వరకు జరిగే విధంగా మనం చూడాలి. మహిళా శాసనసభ్యులను ఏదో అవహేళన చేయడం కాదు.

(బెల్)

సభ్యులు మాట్లాడుతున్నప్పుడు గంట కొట్టి కూర్చోబెట్టడం కాదు. మహిళల గురించి మాట్లాడుతున్నప్పుడు వారికి అవకాశం ఇచ్చి - మొట్ట మొదట తమరు పర్మిషన్ ఇస్తే రాష్ట్రం అంతటా పర్మిషన్ ఇస్తుంది. కాబట్టి తమరు కాసేపు ఓర్చుకుంటే -

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఇప్పుడే గం. 1-30 దాటిపోయిందమ్మా.

శ్రీమతి ఇ. విజయలక్ష్మి:- ఆకలి కాదు ముఖ్యం. ఇక్కడ మహిళలకు జరిగిన అన్యాయం ముఖ్యం. వారికి కావలసిన న్యాయం ముఖ్యం. కాబట్టి అధ్యక్షా, ఈనాటి విద్యా విధానాన్ని మనం ఎంతో ముందుకు తీసుకువస్తున్నాము. అక్షరాస్యతను తీసుకు వస్తున్నాం కాబట్టి మారుమూల గ్రామాలలో అక్షరాస్యతలో మహిళలకు ఎక్కువ ప్రోత్సాహం ఇవ్వాలి. మహిళా ఉద్యోగస్తులను ఎక్కువ ప్రోత్సహించాలి. టెక్నికల్ విద్యా విధానంలో మహిళలకు ఎక్కువ టెక్నికల్ కళాశాలలను ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేయాలి. వారిని కూడా వృత్తిపరంగా అభివృద్ధి చేయాలి. ప్రభుత్వపరంగా ఇస్తున్న లోన్స్ చాలా వరకు

మహిళల పేరిట ఇస్తే మంచిది. ఎందుకంటే పట్టాలు ఇస్తే ఎడ్లబండ్లు ఇస్తే అతను మానసిక బిహీనతలతో అక్కడే అమ్ముకుని ఇంటికి రావడం జరుగుతూ వున్నది. ఇంటిలో ఇల్లాలు ఆ లోన్‌లు తన బాధ్యతగా కట్టడం జరుగుతూ వున్నది. గనుక ప్రభుత్వపరంగా వచ్చే సహాయ సహకారాలు మహిళల పేరిట ఎక్కువగా ఇస్తే ఏదయినా అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేపట్టడానికి వీలు అవుతుంది గనుక ప్రభుత్వం యంత్రాంగం, ప్రభుత్వం ఒక్కుమ్మడిగా మహిళల విషయమ్మో మరీ హరిజనుల విషయమ్మో ముఖ్యంగా ఆలోచన చేసి ఒక దారికి తీసుకరావాలె కానీ చర్చా వేదికగా మనం సమయం వృధా చేయడం కాదు. దయచేసి సెల్ఫ్ ఎంప్లాయ్‌మెంట్ స్కీములు కూడా మహిళలకు ఎక్కువ అందుబాటులో వుండేటట్లు చూడాలి. హరిజనుల మీద అయితే ఏమి, మహిళల మీద అయితే ఏమి ఆనవాయితీగా హింసించడం మొదలయితే ఈ బాధితులందరు కూడా భాషా ప్రమేయం లేకుండా, ప్రాంతీయ ప్రమేయం లేకుండా, పార్టీ ప్రమేయం లేకుండా ఒక కులంగా మారి ఈనాడు ప్రణయమే కాదు ప్రళయం కూడా సృష్టించగలుగుతున్నారు. అదే విధంగా ఈ స్వార్థపూరిత కుల మనస్తత్వం గల సమాజాన్ని కూకటివేళ్లతో పెకిలించగల శక్తి మహిళలకు వుందని ప్రతి పురుష ప్రపంచానికి, ప్రభుత్వానికి హెచ్చరిక చేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ వై. రామకృష్ణుడు (తుని):- అధ్యక్షా, చలకుర్తి సమస్యమీద అనేకమంది 2.00
సభ్యులు మాట్లాడారు. మా సభ్యురాలు ప్రతిభా భారతి గారు జరిగిన వివరాలను పూర్తిగా, మ.
స్పష్టంగా తెలియజేయడం జరిగింది. అయితే, జానారెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ, సభలో చాలా నీతులు చెప్పడం జరిగింది. అయితే జానారెడ్డిగారి మీద అభియోగం చేస్తున్నాను. ఎవరైతే ఈ కేసులో నిందితులుగా వున్నారో, నారాయణరెడ్డిగానీ, పర్వతరెడ్డిగానీ, వెంకట్రామరెడ్డిగానీ ఇందులో వున్న అందరూ మొన్న 1989లో జరిగిన ఎలక్షన్‌లో జానారెడ్డి గారికి పూర్తిగా సహాయం చేయడమే కాకుండా, గ్రామంలో రిగ్గింగ్ చేయడానికి పాల్పడిన వ్యక్తులే. ఆయన తరపున మొన్న ఎలక్షన్‌లో కూడా పనిచేసిన వ్యక్తులే. మొదటి నుండి కాంగ్రెస్‌లో ఉండి తెలుగుదేశంకు వచ్చి మరల కాంగ్రెస్‌పార్టీకి జానారెడ్డిగారు వెళితే వీళ్లందరూ ఆయనతోపాటు వెళ్లినవారే. మండల్ ప్రజా పరిషత్ ఛైర్మన్ లింగారెడ్డి కాంగ్రెస్‌కు చెందిన వ్యక్తి. వీళ్లందరూ కూడా ధైర్యంచేసి ఈ నిందితులు ముగ్గురు అఘాయిత్యానికి పాల్పడడం జరిగింది. అదేవిధంగా.....

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:- అధ్యక్షా, యిప్పుడు నేను విజ్ఞప్తి చేసేది ఏమిటంటే, మాట మాట్లాడితే అసలు సమస్యను కన్‌ఫ్యూజ్ చేసి న్యాయం జరుగకుండా కేవలం ఒక సభ్యుడు మాట్లాడాడు అనిపించుకోడానికి మాట్లాడడం చాలా మంచిది కాదు అని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. నేను కూడా ఆరోపణలు చేయాలంటే వాళ్లు తెలుగుదేశం వాళ్ల ఇంటికి వెళ్లి దాక్కున్నారు. పోలీసులు అక్కడ వారిని పట్టుకున్నారు అని చెప్పవచ్చు. దీనివల్ల ఉపయోగం లేదు. దాడి చేశారని ఆరోపణ పోలీసు కంప్లయింట్‌లో వున్నది. కాబట్టి వాస్తవాలు చెప్పండి.

శ్రీ వై. రామకృష్ణుడు.– జానారెడ్డిగారు ఇందాక మాట్లాడుతూ, నాకు తెలిసిన వెంటనే ఆ ప్రదేశానికి వెళ్లానన్నారు. సంఘటన జరిగిన 3 రోజుల తరువాత, పేపర్లో వచ్చిన 2 రోజుల తరువాత అక్కడకు ఆయన వెళ్లడం జరిగింది. ఆయన నియోజకవర్గం లోని ప్రధాన గ్రామంలో ఈ సంఘటన జరిగితే, స్థానిక శాసనసభ్యునికి తెలియకుండా ఎలా వుంటుంది? తెలిసి వుండే ఆయన వెళ్లలేదని ఈ సందర్భంగా చెబుతున్నాను. అక్కడ నిందితులు ఎవరైతే వున్నారో వాళ్లు జానారెడ్డిగారి మనుషులు కావడం వలన కాంగ్రెస్ పార్టీకి చెందినవారు కావడం వలన, సరైన యాక్షన్ తీసుకోకుండా అధికారుల మీద వత్తిడి తీసుకురావడం జరిగిందని తెలియజేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా, అసలు ఇటువంటి సంఘటన జరగడానికి, ఈ విధంగా నడిరోడ్డులో వెనుకబడిన తరగతులకు చెందిన స్త్రీని పట్టుకొని దారుణంగా హింసించడానికి వారికి ఇంత ధైర్యం ఎక్కడిదని అడుగుతున్నాను. ఇంత ధైర్యం రావడానికి కారణం మొదటి నుండీ అక్కడవున్న శాసనసభ్యుడు జానారెడ్డి, అక్కడ వున్న మండల ప్రజా పరిషత్ అధ్యక్షుడు లింగారెడ్డి, డి.ఎస్.పి. పుల్లారెడ్డి, అక్కడ వున్న స్థానిక జిల్లా మంత్రిగారు దామోదర్‌రెడ్డి, ఇక ఐ.జి. వీర నారాయణరెడ్డి హోం మంత్రి మైసూరారెడ్డి, ముఖ్యమంత్రి జనార్ధనరెడ్డి. ఇంత పలుకుబడి ఉన్న అగ కులానికి చెందిన ఈ కాంగ్రెస్ పార్టీ రెడ్లు బారికేడ్ ఆఫ్ ప్రొటెక్షన్‌గా ఈ విధంగా చేస్తునా రనీ, లేకపోతే జరగదనీ చెబుతున్నాను.

ఇక దామోదర్‌రెడ్డి గారి గురించి చెప్పాలి. అక్కడకు వెళితే దామోదర్‌రెడ్డిగారు సన్మానం చేయించుకుంటున్నారు. వారు విక్టిమ్‌ను చూడలేదు. జిల్లాలో ఇంత భయంకర మయిన విషయం జరిగితే జిల్లాకు సంబంధించిన మంత్రిగారు వెళ్లి పలకరించకుండా సన్మానం చేయించుకోవడం ఏవిధంగా అర్థం చేసుకోవాలని అడుగుతున్నాను. ముఖ్యంగా ఈ ముత్యమ్మ అనే ఆమె విషయం తీసుకుందాం. నారాయణరెడ్డి చెల్లెలు యాదవ కులస్థుడైన గోవిందుతో లేచిపోతే ముత్యమ్మకు ఇందులో ఏమి సంబంధం వుంది? ఆమెను దారుణంగా హింసించడం జరిగింది. ఎందుచేత అంటే ప్రభుత్వం దగ్గర నుండి కాంగ్రెస్ పార్టీలో వున్న పెద్దల దగ్గర నుండి పూర్తి ప్రొటెక్షన్ వున్నది కాబట్టి ఈ విధమయిన దారుణం చేయడం జరిగింది. గిరిజనులను కొందరిని ఈ నారాయణరెడ్డి చంపితే మండల్ ప్రెసిడెంట్ పుల్లారెడ్డి అతనికి ప్రొటెక్షన్ యిచ్చారు. ఆయన అనేక రకాల కేసులలో నిందితుడుగా వుంటే బెయిల్ యిప్పించారు. కావాలంటే రుజువు చేస్తాను.

నాగార్జునసాగర్ హాస్పిటల్లో ట్రీట్‌మెంట్ పొందుతున్న ఆమెను తీసుకువచ్చి మహిళా ప్రాంగణంలో పెట్టారు. అక్కడ మెడికల్ ఫెసిలిటీ లేదు. ముందు రోజు జానారెడ్డి, పి.సి.సి ప్రెసిడెంట్ హనుమంతరావు వెళితే ఆ గ్రామస్థులు ఘెరావ్ చేశారనే ఉద్దేశ్యంతో కొంత మంది మంత్రులు, లేడీ గవర్నరుకు ఆమెను చూపాలనే ఉద్దేశ్యంతో నల్గొండకు రప్పిం చడం జరిగింది. ఆమె దగ్గరకు వాళ్లు వెళ్లలేదు. నల్గొండలో మెడికల్ ఫెసిలిటీ లేదు. పాలు యిమ్మంటే సరఫరా చేయలేదు. హైదరాబాద్ నిమ్స్‌కు తరలించమని అప్లికేషన్ పెట్టు కున్నది. అక్కడ వున్న అధికారులు గానీ, ప్రభుత్వం గానీ స్పందించకుండా, సరైన

విషయము: చలకుర్తి గ్రామములో బలహీన వర్గాలకు
చెందిన శ్రీమతి ముత్యమ్మను దిగంబరం కావించుట గూర్చి.

సౌకర్యాలు సమకూర్చకుండా అక్కడ వుంచడం జరిగింది. ప్రభుత్వం ఏమి చర్య తీసుకుంటుంది? నిందితులను అరెస్టు చేశామని జానారెడ్డిగారు చెప్పారు. ఎప్పుడు అరెస్టు చేశారు. 3, 4 రోజుల తరువాత అరెస్టు చేశారా? పేపర్లో వచ్చి మేమందరం రియాక్టు అయిన తరువాత వారిని అరెస్టు చేయడం జరిగింది. ఇంకొక విషయం. అక్కడ సర్పంచు మరో నారాయణరెడ్డిగారు వుంటే, అతను యీ జరిగిన కథ అంతా వివరిస్తూ ఒక లెటరు 2.10 వ్రాసి ఆమెకు తోడుగా యిద్దరిని యిచ్చి పోలీసుస్టేషనుకు పంపిస్తే అక్కడ ఉన్న ఎస్.ఐ.మ. తన రెస్పాన్సిబిలిటీని ఫీల్ చేయలేదు. ఎందుకంటే అయనకు వేరే కార్యక్రమము ఏదో వుందని చెప్పాడు. ఒక బాధ్యత గల సర్పంచు లెటరు వ్రాసి పంపినప్పుడు పూర్తి రెస్పాన్సిబిలిటీ తీసుకొని వ్యవహరించవలసిన బాధ్యత ఆ ఎస్.ఐ. మీద వున్నది మన ఎస్టాబ్లిష్డ్ ప్రొసీజరు ప్రకారముగా. కాని దానిని అతను నిర్లక్ష్యం చేయడం జరిగింది. అట్లా నిర్లక్ష్యం చేయడముతో ఆమెను వెంటనే హాస్పిటల్ సంపించలేనటువంటి పరిస్థితి ఏర్పడింది. మరుసటి రోజు 10 గంటలకో, 11 గంటలకో ఆ ఎస్.ఐ. మళ్లీ ఒక లెటరు యిచ్చి ప్రైవేటు పర్సన్స్‌ను యిచ్చి ఆమెను హాస్పిటల్‌కు పంపించడం జరిగింది. హాస్పిటల్‌కు వెళ్ల మ్మని ఒక లెటరు యివ్వడం అంటే ఆ ఎస్.ఐ. బాధ్యతారహితంగా ప్రవర్తించాడు ఆ ఎస్.ఐ. ప్రత్యేకంగా పోలీసులను యిచ్చి అవిడను హాస్పిటల్‌కు పంపించవలసింది పోయి ఒక లెటరు యిచ్చి నీ దారిన నీవు పో, రోడ్ మీద పో, అనే పద్ధతిలో ప్రవర్తించాడు అంటే ఎంత సిగ్గుచేటో ఒకసారి ఆలోచించుమని కోరుతున్నాను. ఇదంతా యిట్లా జరగడానికి కారణం – అక్కడ రాజకీయంగా వారి మీద వత్తిడులు వున్నాయి కాబట్టి సరైన చర్య తీసుకోలేదని యీ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను. అందుచేత అట్లా యిర్రెస్పాన్సిబుల్‌గా బిహేవ్ చేసినటువంటి ఆ ఎస్.ఐ.ని వెంటనే సస్పెండు చేయవలసిన అవసరమున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. పోతే గవర్నమెంటు ఎక్స్‌గ్రేషియా యిచ్చింది. అక్కడి మేము వెళ్లి చూశాము. ఒక వేయి రూపాయలు బ్యాంక్‌లో డిపాజిటు చేసి ఆ పాసు బుక్‌ను ఆమె ముఖాన కొట్టడం జరిగింది. అక్కడ జరిగింది ఏమిటి, వేయి రూపాయలు ఏమిటి? ఆవిడకు ప్రొటెక్షను లేదు, ఆమె హెల్తు బాగు చేసుకోడానికి సరైన అవకాశాలు లేవు. ఏదో చిత్తరంజన్‌దాసు గారు అక్కడికి వెళ్లారు, ఒక వేయి రూపాయలు బ్యాంకులో డిపాజిటు చేసి ఆమె ముఖాన పాసు బుక్ పడవేసి రావడం జరిగింది. అంతే గాకుండా ఆమెకు ఒక వుద్యోగం యిస్తామని చెప్పారు. ఆ ఆర్డరు నేను చదివాను. డెయిలీ వేజెస్ మీద నల్లగొండలో యిస్తామని చెప్పారు. ఇస్తామని చెప్పినప్పటికి ఆవిడ వద్దు అని చెప్పింది. నల్లగొండలో ఆమె చేయలేదు, నాకు యీ వుద్యోగం అక్కరలేదని ఆమె చెప్పినప్పటికే బలవంతంగా యిచ్చారు. నాగార్జునసాగరులో వుండడానికి ఆమెకు బంధువులు వున్నారు.

(కంటిన్యూస్ బెల్ ఫ్రం ది ఛైర్)

అందుకని యీ విషయం మీద జ్యుడీషియల్ ఎంక్వయిరీ వేయాలి. ఆమె కోరిక ప్రకారము ఆమెను వెంటనే హైదరాబాదుకు షిఫ్టు చేయాలి. నేరస్థులను వెంటనే శిక్షించాలి అని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఇప్పుడు మీరు విన్నారు వారు చెప్పినటువంటి విషయం. 19వ తేదీనాడు నేను, పి.సి.సి. ప్రెసిడెంటు గారు పోయి అక్కడ వున్నటువంటి పేషంటును అక్కడి నుండి తరలించుమని చెప్పినట్లుగా చెప్పారు వారు. మేము చెప్పారని చెప్పారు. వినవస్తుంది అని కూడ అనడం లేదు, అట్లా ఒక రకంగా అసెంబ్లీలో మాట్లాడడం అనవాయితీ. కాని చెప్పారు అని అంటున్నారు. కాని యీ విషయములో మేము కనీసం యింటర్‌ఫియర్ కావడం గాని, ఆ విషయాన్ని పట్టించుకోవడం గాని, చెప్పడం గాని కాదు గదా, అదే సందర్భంలో కలక్టరు గారు యీమెను తరలిస్తున్నామంటే, పలుచోట్లకు తరలించి ఆమెను ఎందుకు అవమానపరుస్తారు, ఉన్న చోటనే ఉండనీయండి అని కూడ నేను కోరినటువంటి వాడిని. అప్పుడు అట్లా కాదు. కాస్త దూరంగా వుంటే బాగుంటుందని మేము అనుకుంటున్నామని వారు అంటే మీ యిష్టం, మీరు ఏ విధంగా ఆలోచించినా సరే అనే విధంగా మేము వ్యవహరించినటువంటి వారము. కాని సభ్యులు నిజానిజాలు తెలుసుకోకుండా పరిస్థితులను ఆధారము చేసుకోకుండా కేవలం పార్టీ వర్కర్సో లేకపోతే యితరులో చెప్పినంత మాత్రాన – వీరు యిటు ఓటు వేశారని, వీరు ఆధారం అని లేకపోతే రెడ్డి అని – చెప్పినంత మాత్రాన అట్లా మాట్లాడడం సరైనటువంటి పద్ధతి కాదు. నేను యింతసేపు చెప్పిన నీతులు కూడ అందుకొరకే. ఏది ఏమైనా ఒక కుల సమస్య వచ్చినప్పుడు, వర్గ సమస్య వచ్చినప్పుడు ధర్మం కొరకు పోరాడాలి. ధర్మం కొరకు, న్యాయం కొరకు పోరాడే వారందరి సహకారం తీసుకొని అన్ని కులాల్లో వున్న అన్యాయాన్ని ఎండగట్టాలి. అందు కొరకు కృషి చేయడానికి మేము తయారుగా వున్నాము. దోషులను పట్టిస్తాము, దోషులను పట్టించడములో, దోషులను శిక్షించడములో మా సహకారం వుందని చెప్పినప్పటికీ...

(ఇంటరప్షన్స్)

సభ్యుడు యీ విధంగా ఆరోపణలు చేయడం సబబు కాదు. దీని మీద తమరు రూలింగు యివ్వాలని కోరుతున్నాను.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- అధ్యక్షా, చలకుర్తి సంఘటనపై గౌరవనీయ శాసన సభ్యులు ఒక ఆడపడుచుపై జరిగిన అన్యాయం గురించి వెలిబుచ్చిన ఆవేదనను నూటికినూరు పాళ్ళు పంచుకుంటున్నాను. ఇది సభ్యసమాజం సిగ్గుతో తలవంచుకోవలసిన సంఘటన. ఈ విషయమై సభ్యుల ఆవేదనతో పాటు ప్రభుత్వం కూడ తీవ్రంగా స్పందించింది. దోషులను అరెస్టు చేయడములో అయితేనేమి, బాధితురాలును ఆదుకోవడములో అయితేనేమి.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- వేయి రూపాయలు యిచ్చా?

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- అధ్యక్షా, వారందరు మాట్లాడినప్పుడు నేను ఒక్క మాట కూడ అనలేదు. కనీసం చెప్పేవరకైనా ఆ మాత్రం ఓపిక లేకపోతే ఎట్లా? బాధితురాలు విషయములో ప్రభుత్వం తక్షణమే చర్యలు గైకొన్నదని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ సంఘటన – ఇటీజ్ ఎ బార్బేరిక్ – It is a barbaric and inhuman act of

stripping a woman and parading her in streets which had taken place in a small village called Chalakurthi, 17 K.Ms. away from Halia P.S. in Nalgonda District on August 14, 1991. The only crime alleged to have been committed by her was that she had connived with the elopment of one Jayamma.....

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Is that crime, Sir?

Dr. M.V. Mysoora Reddy:- It is alleged. The only crime alleged to have been committed by her was that she had connived with the elopment of one Jayamma, aged 26 years with Govindu a few days prior to this incident. The enraged brother of Jayamma by name Narayana Reddy and 4 others including two women were apparently responsible for this dastardly act.

Muthamma, the victim woman was admitted in the hospital, lodged a complaint with police and a case was registered on 15th August, 1991 under Sections Crime No. 77/91, I.P.C. 354, 452, 307, 324, 342, 509. Police apprehended all the accused connected with the case. S.P. and Collector, Nalgonda visited Chalakurthy and enquired into the incident.

శ్రీ ఎన్ చంద్రబాబునాయుడు:- అధ్యక్షా, మాకు యిక్కడ యిచ్చిన స్టేటు మెంటులో మరో రకంగా వుంది, దానికి కారణం ఏమిటి?

డాక్టర్ ఎం·వి· మైసూరారెడ్డి:- స్టేటుమెంటు యిచ్చాను, వుంది మీ దగ్గర·

శ్రీ కె· విద్యాధరరావు·- అదే మాకు యిచ్చినటువంటి దానిలో వేరే విధంగా వుంది రిప్లయి·

డాక్టర్ ఎం·వి· మైసూరారెడ్డి:- వేరే విషయాలు కూడ చెబుతున్నాను· మీకు సర్క్యులేట్ చేసిన నోటులో ఏదైనా డీవియేషను వుంటే చెప్పండి ఎందుకంటే అదే నోటు చడవడంలో వుపయోగం లేదు, ఎలాగో మీరు చదువుకుంటారు· పోతే ముఖ్యమంత్రిగారి ఆదేశం మేరకు మంత్రి చిత్తరంజన్‌దాస్ గారు ఆ గ్రామాన్ని సందర్శించి బాధితురాలును పరామర్శించడం కూడ జరిగింది· ప్రభుత్వం ఆ బాధితురాలుకు జరిగిన అన్యాయాన్ని వెనక్కు తీయలేదు· దానికి పారితోషికం అని గాని మూల్యం అని గాని నేను చెప్పను కాని కనీసం ఆ పేదరాలికి ఉపశమనం కలగడానికి కొన్ని చర్యలు కూడ ప్రభుత్వం తీసుకుందని మనవి చేస్తున్నాను· మంత్రి చిత్తరంజన్‌దాస్ గారు పరామర్శించడం జరిగింది· కలక్టరు గారు, ఎస్·పి· గారు వెళ్ళి యీ సంఘటన గురించి విచారించడం జరిగింది తరువాత

వేయి రూపాయలు ఎక్స్‌గ్రేషియా ప్రకటించడం జరిగింది. టి.సి. హాస్పటల్‌లో వారికి వుద్యోగము యిస్తామని చెప్పి కూడ మనవి చేసుకుంటున్నాను. టెంపరరీగా ఆర్డర్సు యిచ్చాము. అది పర్మనెంట్ చేయించడం కూడ జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. తరువాత నాగార్జునసాగర్ రెసిడెన్షియల్ స్కూల్‌లో ఆ పేదరాలి కుటుంబములో జన్మించిన పిల్లవాడిని స్పెషల్‌గా చేర్పించి విద్య నేర్పించడానికి ప్రభుత్వం సీటు కూడ మంజూరు చేసిందని మనవి చేసుకుంటున్నాను. ఆ పేదరాలికి వుండడానికి పక్కా వసతి గృహం కూడ ప్రభుత్వం మంజూరు చేస్తుందని సభ్యులందరికి మనవి చేసుకుంటున్నాను. ఆమెకు అక్కడ 20 హాస్పిటలులో బాగాలేదని కొంతమంది సభ్యులు చెప్పారు. హైదరాబాద్‌లో ఒక మంచి హాస్పిటలులో చేర్పించాలని చెప్పారు. ఇంతకు ముందే ఆమెను అక్కడ ప్రతి ఒక్కరు వచ్చి విజిట్‌చేసి అక్కడ ఇబ్బందికరంగా ఉందని చెబితే హాస్పిటలు మార్చడం జరిగింది. అక్కడ ఆ వసతులు చాలవని సభ్యులు ఆలోచిస్తూ ఉంటే ఆ మేరకు ఆమెను హైదరాబాద్‌లో మంచి హాస్పిటలులో చేర్పించి వైద్యం చేయించడానికి కూడా ప్రభుత్వం సంసిద్ధంగా ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. ఆ పేదరాలికి చీఫ్ మినిష్టరు రిలీఫ్ ఫండు నుంచి 10 వేల రూపాయలు మంజూరు చేయడం కూడా జరుగుతుందని మనవి చేసుకొంటున్నాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి:- ఆమెకు లక్ష రూపాయలు ఇవ్వాలి, జుడీషియల్ ఎంక్వయిరీ చేయించాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- జుడిషియల్ ఎంక్వయిరీ గురించి అడుగుతున్నారు వారు.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- జుడీషియల్ ఎంక్వయిరీ అంటున్నారు, ఏ సమస్య మీద? నిందుతులను అరెస్టు చేయడం జరిగింది, వారిమీద కేసులు బనాయించడం జరిగింది. జరిగిన విషయం వాస్తవం అని కూడా అంగీకరించడం జరిగింది. ఇన్వెస్టిగేషన్సు జరుగుతున్నాయి. అటువంటప్పుడు గౌరవసభ్యులు దేనిమీద జుడీషియల్ ఎంక్వయిరీ అడుగుతున్నారో నాకు అర్థం కావడం లేదు.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Sir, in fact in his Constituency, since this Government has come to power, this is the second incidence of creating atrocities on women. A judiciary enquiry should go into the causes and to give proper recommendations to the Government to see such incidents do not repeat and also to create an atmosphere in the area which will lead confidence among the people. Also the ex-gratia announced is totally inadequate for the poor lady and her family; so that should be enhanced to Rs. 1 Lakh.

విషయము: చంకుర్తి గ్రామములో బలహీన వర్గాలకు
చెందిన శ్రీమతి ముత్యమ్మను దిగంబరం కావించుట గూర్చి.

శ్రీ ఎం.బి. చౌహాన్ (దేవరకొండ):- అధ్యక్షా, ఆ ముత్యమ్మకు హాస్పటల్లో టెంపరరీ వర్కరుగా ఇస్తామనీ తరువాత పర్మనెంటుగా ఇస్తామని అన్నారు. హాస్పటల్లో టెంపరరీ వర్కరు అంటే ఎలాగుంటుందో మన వెనుకబడిన తరగతుల శాఖామాత్యులు శ్రీ చిత్తరంజన్‌దాస్ గారికి బాగా తెలుసు. జూన్ నుంచి మార్చి వరకు ఉంచుతారు, తరువాత తీసివేస్తారు. అప్పటికి ఈ సమస్య పాతబడి పోతుంది. మీరు ఇప్పుడే ఆమెను హాస్పటల్ పర్మనెంటు వర్కరుగా చేయండని మనవిచేస్తున్నాను.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- ఆ ఉద్యోగం పర్మనెంటు చేయిస్తామని మనవి చేసుకుంటున్నాను.

శ్రీ బి.వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, నేను హోం మినిష్టరుగారిని తను ద్వారా ఒక విషయం కోరుతున్నాను. నిందితులను అరెస్టు చేశామని చెప్పారు. 10 వేల రూపాయలు ఎక్స్‌గ్రేషియా అని చెప్పారు. అది చాలదు. కనీసం 50 వేల రూపాయలు అయినా ఆమెకు ఎక్స్‌గ్రేషియా ఇప్పించాలి. సభ్యులందరూ చెప్పిన దానిని బట్టి ఆమె మానసికంగా ఆ ఏరియాలో ఉండడానికి ఇష్టపడడం లేదని తెలుస్తున్నది. ఆమె ఆరోగ్యం కుదురుపడేవరకు హైదరాబాద్ తరలిస్తే ప్రభుత్వానికి వచ్చే నష్టం ఏమీ లేదు. ప్రభుత్వం యొక్క ఉదార స్వభావం తెలుస్తుంది. మానవతా దృష్టిలో ప్రభుత్వం 50 వేల రూపాయలు ప్రకటించాలి, హైదరాబాద్ తరలించాలి. మన చిత్తరంజన్‌దాస్ గారు ఉద్యోగం ఇస్తామని అన్నారు, అది పర్మనెంటు చేయాలి. దానికి సరైన హామీ ఇవ్వాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- పర్మనెంటు చేస్తామని చెప్పారు.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఎక్స్‌గ్రేషియా 10 వేలు ఎనౌన్సు చేశాము.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- 50 వేలు అయినా ఇమ్మని అంటున్నాము, ఆయన సొంత సొమ్ము కాదు, అది పబ్లిక్ ప్రాపర్టీ, మనందరి సొమ్ము. 50 వేలు ఇవ్వండి.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- వారికి ఇనీషియల్‌గా డెయిలీ వేజెస్ క్రింద ఆర్డరు ఇచ్చారు. ఇప్పుడు టైం స్కేలు ఫిక్సు చేసి రివైజుడు ఆర్డర్సు పంపించడం జరిగింది.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఎక్స్‌గ్రేషియా పెంచడానికి ఏమైనా ఆలోచన చేస్తారా?

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- ఆలోచిస్తాము.

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఎక్స్‌గ్రేషియా పెంచడానికి ఆలోచిస్తామని అన్నారు కదా.

శ్రీ వై. రామకృష్ణుడు:- అధ్యక్షా, హోం మినిష్టరుగారు ఐ.పి.సి. సెక్షను 354, 452, మరికొన్ని సెక్షనుల క్రింద కేసు పెట్టామని చెప్పారు. ఉమెన్స్ స్పెషల్ ప్రొటెక్షను యాక్టు అని ఉంది. దాని క్రింద మీరు ఏమైనా కేసు బుక్ చేసారా అని అడుగుతున్నాను.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఔట్‌రేజింగు ది మోడెస్టీ ఆఫ్ ది ఉమెన్ దట్ ఈజ్ ఐ.పి.సి. 354 సెక్షను. అర్‌రెడీ 354 సెక్షను ఎప్లయి చేయడం జరిగింది.

శ్రీ వై. రామకృష్ణుడు:- నేను అడిగింది వేరు. ఉమెన్స్ స్పెషల్ ప్రొటెక్షను యాక్టు క్రింద కేసు ఏమైనా బుక్ చేసారా?

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- అటువంటి యాక్టు ఏమీ లేదు.

1991-92 సం.నకు బడ్జెటుపై సాధారణ చర్చ

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- అధ్యక్షా, ఇది బడ్జెటు కాదు. ఇది ఒక చెత్త. ఇది చెత్త అనే విషయం నేను సోమవారం వివరంగా వివరిస్తాను.

Mr. Speaker:- It would be continued on the next working day i.e., on 26th August, 1991. Tomorrow ther is no business. The House is adjourned to meet again at 8-30 a.m. on 26-8-1991.

(The House then adjourned at 2-26 p.m. to meet again at 8-30 a.m. on Monday, the 26th August, 1991.)